

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Választási készülődések.

Budapest, március 27.

Mire beüt a közigazgatási reform, két-három vármegye kap majd egy-egy közös főispánt, aki az eddiginél bővebb hatáskörrel mint második közigazgatási fórum működnek a közigazgatás egyszerűsítése és a belügy-minisztérium tehermentesítése érdekében. Fog-nak-e ezek az urak „egyszerűsíteni“ és mit és mennyit, azt csak a jó lsten tudja, de bizonyos, hogy a főispánok száma tete-mesen megcsappan. Hát a többiekből, a sok munkanélküli főispánból vajjon mi lesz? Nos hát mi lehetne belőlük? Képviselőjelöltek lesznek a derék férfiak.

Minden magyar ember, aki hivatalából kikopott, képviselőjelöltnek áll be; és minden második magyar ember, aki miniszteriális hivatalban ül, manapság arra gondol, hogy hivatalát otthagya és jelöltnek lép fel. A miniszteriális büroókban máskor sem igen törték magukat munkával, most meg egyenesen szü-netel bennük a dologtevés. A miniszteri tanácsosoktól kezdve le egészen a segédfogalmazóig és fel egészen a segédtitkárig minden ember a maga jelöltsége érdekében serénykedik. A miniszterek jól tudják, hogy hivatalnokaik közül igen sokan most egyebet sem írnak, csak nyugdíjaztatás iránt kérvényeket és egyebet se számítgatnak, csak azt, hogy ha a miniszter ezeket a tömeges nyugdíj-kérvényeket kedvezően fogadja, mekkora nyugdíj-igénye lesz mindenkinek. Ezt az összeget hozzácsapják a képviselői fizetéshez és kiderül, hogy némely ember, ha a minisztériumban megmarad, éppen husz év mulva juthatna ekkora jövedelemhez, eltekintve attól, hogy így még politikai „promesse“-t is kap, amelylyel képviselőisége egész idejére „játszik“.

A miniszterek valamennyien ezt jól látják és tudják, de a jövődö kollégáknak játékát rontani senkinek nincs közülük szive.

Nos igen, ezzel foglalkozik a magyar hivatalnok. S hát a magyar művész mit csinál mostanság?

A magyar művészt nem a babér szent örülete heviti, csak képviselőiséget forgat agyában, attól derül fel majdan a magyar renaissance hajnala. A magyar jogászokról minnek is kérdezősködni, régen praktizálnak ők már benn a Házban. De a magyar orvostudomány hívei vajjon hol buvárkodnak? Nem a laboratóriumokban találhatni őket, hanem a szabadelvü párt nagytermében. Olyik már ugy beleszokott a képviselőiség gondolatába, hogy a hivatalos pártkonferenciák alatt is oda ül a legelső sorba kibicelni. Hát a magyar bányák vezetőivel hogy vagyunk? Nagyon jól, hála istennek, egyikük sem bujkál a föld gyomrában, ők is a választási mappát kutatják. Hasonlóképpen a magyar huták vezetői és egyáltalában „a népek legszelebb rétegei.“ Mind, mind mandátumra vadásznak, abban intrikálnak, a miatt utazgatnak és izzadnak.

Ne is csodálkozzunk azon a néhány derék hazafin, aki mint agrárpárt a saját szakaHára akarja a hazát szolgálni a kormány-párton, vagy a függetlenségi táborban, vagy a néppárt keretében, de mindenesetre a Házon belül, mivel azon kívül a hazát szolgálni vajni bajos. De ki csodálkoznék ezen az epekedésen, mikor tudunk olyan jelöltet, akinek a jogcime az, hogy ő — görög katolikus, a népképviselet pedig nem lesz teljes, amíg csak a magyar liturgia külön képviselve nincs. Hát ennél mégis csak jobban hangzik az agrár érdekek képviselete! Persze lelkükben megörülnek ennek azok, akiket a kereskedelmi érdekek képviseletének nemes vágya

hevit. A budapesti city hemzseg tőlük, annyian vannak. Készek ők is dolgozni a modern választási technika minden módszerével: fuvardijjal, fortélyllyal, erőszakkal és mindek felett a „magas“ kormány támogatásával. Megjegyzendő, hogy mi csak a fővárosiakat tudjuk, azokból szintén csak a szabadelvüket, a többi pártok vannak olyan óvatosak, hogy egyelőre hallgatnak. De hol van a vidék? És szót sem ejtettünk még a legkomolyabb két tényezőről: a nemzetiségekről és a szocialistákról. Ahogyan mi a dolgokat nézük, erről az oldalról érhetnek bennünket a legszebb meglepetések. De egyelőre erre még ügyet sem vetnek a központban.

Ez az ország szegény mindenben, csak képviselőjelöltekben gazdagabb a világ összes birodalmainál. Okát ennek sem kell sokáig keresni. Igaz, hogy a magyar parlament, hatalmi körét tekintve, a legszegényebbek közül való. Végre is az olyan parlament, melynek a külpolitikára nincs befolyása, mert az ki van véve az ő szférájából, mely a hadügyi dolgokba egyszer tekinthet be minden esztendőben, (akkor is csak panorámaszerűen) már magában véve fölöttébb csonkának mondható. De időnként folyamán különben is elszokott sok mindenféle prerogatívájától. Évek hosszú sora óta nem tárgyalt a magyar képviselőház önálló törvényjavaslatot, amely valamely tag-nak az iniciatívájából került volna a Ház asztalára. Egy költségvetési tétel nem sok, de ennyit sem módosított a képviselőház, ha csak nem a kormánynak indítványa folytán. Közérről nézve, az a rengeteg nagy hatalom, amivel a magyar törvényhozás diszponál, kévéssel több, mint egy szélesebb alapon nyugvó autonómiával ellátott tartománygyűlésnek a hatásköre.

Mivelhogy a parlamentnek első rangu

TÁRCA.

A helikoni ünnep.

(Részlet a pályanyertes vigjátékból.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Prém József.

A második felvonás gróf Festetics György keszthelyi parkjában játszik, hol ékes baldachin alatt összegyűlnek a költők s a többi vendégek. A magyar és német párti viszálya már-már tetőpontra hág.

KILENCEDIK JELENET.

Kisfaludy Sándor, P. Horváth Ádám, P. Horvát Endre, továbbá Malvina (Dukai Takács Judit); ennek két udvarlója: gróf Festetics László és Geóndótz Ferenc földbírtokos, mint vetélytársak. Aztán Szegedi Róza (Kisfaludy Sándorné), Jánosy József magyar tanár, — végül a német párt: Liebbald Gynla, a Georgikon archona, Klotz és Thurner német professzorok és Perpetua (Liebbald szép, fiatal felesége.)

HORVÁTH ÁDÁM:

Mily fényezés!

E drága környezet, e házirend
Méltó királyhoz — kár, hogy idegen!

PERPETUA

(élesen):

A felséges uralkodót csak így
Láthatja vendégül a grófi kastély.

LÁSZLÓ GRÓF:

Várjuk megint.

KISFALUDY:

Igy? A „magyar“ királyt?

HORVÁT ENDRE:

Már nagyjainknál így szokás!

LÁSZLÓ:

Más elvnek hódol. Másutt az urak
A németet majmolják. Itt, e házban
Magyar az úr s a szolgálta idegen.

MALVINA:

Harminc-ezer forint ily ünnepélyre!

JÁNOSY:

Ez aztán áldozat!

HORVÁT ENDRE:

Sok is a füstje!

MALVINA:

Van ám: miből! Három millióeska —
Csak ennyi, amiben évente duskál.

RÓZA

(naívan):

S szökő vagy rendes év az egyre megy?

MALVINA:

Elmés a gróf és gyöngéd, ha kitüntet,
Minap is megtréfálta Berzsényit.
A költő Pogazusa könnyű szárnyán
Magasba tör, ám lenn, a földi pályán,
Hogy mily lovon jár, rá sem hederit.
Szokás szerint nagy lassan érkezett.

LÁSZLÓ

(nevetve):

Négy rossz gebén...

MALVINA:

Mit rögtön észrevett
Az öreg gróf: „Későn jött, Dani vendég!“

S fel a költő: „Rosszak az utak!“
... Folyt az ebéd, szikráztak az elmék,
Az óra már késő estét mutat...

FERENC:

Ezt várta grófunk.

MALVINA:

Szives bucsut ínt.
A kocsis a négy táltosra legyint,
S uram fia! ki látott ily csodát?
A hintót, mint a szélvész ragadák...
Nem szólt a költő. Lelke messze jár
A végtelenbe, hol az ideál.
Nem érez kátyut, rögöt és követ,
Nem hallja, hogy a Pista mint nevet,
Hogy alig bírja négy télvért!...
A költő az egészéből mit sem ért...
Csak otthon szól, míg nyitják a kaput,
S kedves kutyája mind eléje fut:
— „Te, Pista! Nem is olyan rossz az ut!“

Mindnyájan (nevetnek.)

TIZEDIK JELENET.

Előbbiek, Festetics és Berzsényi (jönnek.)

BERZSENYI

(ki az utolsó szavakat hallotta):

Engem szapul!

FESTETICS:

Meg engem! Adta lányát!

MALVINA:

Éljen a költő és a maecenás!

RÓZA

(Kisfaludyhoz, Berzsényit értve):

Mindig csak ő!

feladatai előtte el vannak zárva, azért mulattatja magát a magyar országgyűlés azzal, hogy minden képzelhető dologban kontárkodik, feltéve, hogy a dolog rá nem tartozik, hogy egyébként aprólékos és hogy mellette fontoskodni lehetséges. Olyan vita — teszem — amilyen a mult napokban a művészek egymely silány kenyér- és irigység-kérdéséről lefolyt, a világnak egyetlen törvényhozó testületében nem volna lehetséges. De mivel nálunk a képviselő abból is interpellációt csinál, ha a lóvasúti konduktor vele gorbombáskodott, vagy ha a királyi Kuria valamely ítélete egyik vagy másik okból nem nyerte ki a tetszését, hát természetes, hogy minél többen érzik magukban a képességet ilyen „munkát“ a haza szolgálatában végezni. A törvényhozás egész kisvárosias lett, azért jelentkezik annyi mindenféle fából faragott jelölt, aki egyenként mintha csak illusztrációul akarna szegődni ahhoz a közkeletű mondáshoz, hogy „súlyed a nivó“.

A selectiót, a kiválók kiválasztását már a jelöltek elfogadásánál kellene erőszakolni. Hiszen való igaz, hogy némi beleszólása ezekbe a dolgokba a választóknak is volna, csak hogy sokszor a pártok jelölése már felér a döntéssel, mivel minden oldalon a pártfegyelm most már kiterjed a vidékre is. Nos hát a pártok vezetőinek a központban közlelő illeték megnézni azokat a jelölteket, akiket a vidékre küldenek, és pedig nem egyedül abból a szempontból, hogy „a saját erejükből“ akarnak-e megválasztatni, hanem egyéb szempontokból is, mondjuk abból a szempontból, hogy milyen példával szolgálnak a történelmi alapon álló magyar pártok az új pártoknak, amelyek pedig okvetetlenül a szintérré lépnek, ha nem ma, hát holnap. Kvalifikációt képviselők számára még ki nem találtak, de még sem tanácsos a jelölteket ott venni, ahol kinálkoznak.

Miféle mértéket alkalmazzanak például a nemzetiségiek a saját jelöltjeikre, mikor a magyarság a maga nagy, szinte feles intelligenciájával oly kevéssé válogató! Hát még a szocialisták, akik a multkor már megszólaltak a Házban, igaz, hogy csak a karzatról! De majd megszólalnak odalent a félkörben is.

A vidék vezető embereinek ezért is sürgősen ajánljuk, hogy némi kritikával éljenek, mielőtt befogadják a fővárosból kirajzó tömredék jelölt urakat. Nem kell éppen egészségt-

ügyi kordont vonni Szolnok-Doboka stílusában, de némi óvatosság bizony tanácsos. Hiába minden törvény a választások tisztaságáról és a választottak tisztaságáról, hogyha a jelöltek felállításakor nem szólal meg a vidék önérzete és lelkiismerete.

ORSZÁGGYŰLÉS.

Budapest, március 27.

Sima Ferenc ma sokat csuklott, mert a t. Házban Molnár Jenő beszélt, az ő hűséges tanítványa és mandátumának örököse. Meg kell adni, hogy a tanítvány ur megmaradt a mester nyomdokaiban és komolyan próbálkozott, hogy obstrukciót csináljon a saját szakállára. Éppen mint annak idején Sima Ferenc. De a mostani szentesi követ gyöngébe legény. Se szóval, se tődövel nem bírja egy, mint mestere. Arról hamarosan le is mondott, hogy az ülést kibeszélje, de megpróbálta, hogy talán — *kivássa*. Ezért szösz szerint felolvasta az egész Adria-szerződést. Csak hogy még ebben sem volt elég ügyes, rajta hagyta magát kaptatni, hogy csak olvas s egyszer csak rászólt az elnök:

— A szabályok szerint nem szabad egy egész beszédet *felolvasni*.

Szentes követe szabadodott, kertelt, a végén már csak azt dagogta:

— Kérek öt pernyi szünetet, hogy kitalálhassak valami módot s rövidebbre foghassam beszédemet.

Az öt pernyi szünetet megkapta.

— Tessék folytatni *felolvasását*, szólt utóbb az elnök s Molnár Jenő valóban azontul is csak felolvasott. S még így sem bírta nagyon sokáig. Az ülést még a felolvasásokkal se tudta kihuzni.

Igy aztán váratlan szenzációhoz jutott még a parlament. A szentesi követ után ugyanis felszólt dr. Nagy Ferenc, a kereskedelmi államtitkár. Első parlamenti felszólalása volt, de a szűzbeszéd semmivel sem árulta el a parlamenti ujoncot. Egy kis elfogultság is csak eleinte reszketett a szónok hangjában. Aztán egy, mondani valóját tisztán és biztosan csoportosító, közbeszólásokkal meg nem zavarható, higgadt és elmés debatter bontakozott ki, meglehangú, rokonszenves előadású — kész parlamenti szónok. A t. Ház, amely előlegezte neki a rokonszenves figyelmet, már az első öt pere után a legteljesebb érdeklődéssel kísérte az államtitkár tiszta fejtegetéseit, világos előadását. S ebben az általános figyelem-

ben dr. Nagy Ferenc meggyőző argumentumokkal bizonyította be, hogy az új szerződés jó, sőt jobb a réginél, pedig azt Baross Gábor kötötte, akinek emlékét nem lehet azzal megsérteni, hogy az országra nézve káros szerződést kötött volna. Sorra cáfolta az államtitkár Rakovszky adatait és okoskodásait s megfelelő Polónyi Gézának is, aki a Wiener Bankverein elővételi jogának fölemlítésével valami bombát vélt a vitába dobni. Az államtitkár előbb konstatalta, hogy a Bankveirent szerzett magánjogaitól megfosztani nem lehet, aztán pedig világosan kimutatta, hogy az ország káráról szólni sem lehet, mert az árkülönbözetet végső eredményben a bécsi börze fizeti meg. Ezért az államtitkár csak sajnálni tudta, hogy Polónyi ebből a szempontból próbál a javaslat ellen izgatni.

Minden irányban világosan, biztosan polemizált az államtitkár, csak Molnár Jenővel bánt el kedélyesen. Neki csak ennyit felelt:

— Hiszem, hogy a képviselő ur jobban tudja a kereskedelmi jogot, mint ahogy ma mutatta. Ha nem tudná jobban, sajnálnám, mert hiszen — *az én tanítványom volt*.

A szentesi követ elsoompolygott, de Polónyi Géza még nem adta meg magát. Mihelyt lecsöndesült a taps és éljenzés, melylyel a szabadelvűpárt az államtitkár szűzbeszédét megjutalmazta, felugrott Polónyi és új meg új szempontokból feszegette a Bankveirent dolgát. Hogy az Adria ki lesz szolgáltatva a Bankveirenek; hogy a bécsi társaság megszerezheti magának a részvények többségét; hogy Baross Gábor magyar szempontból csak vinkulált részvények kibocsátását engedte volna meg. Es így tovább. Sikerült ilyenformán Polónyi Gézának tűzbe hozni a néppárti Katót, mely olyan szívesen akart tűzbe jönni. Volt zaj, láрма bőven s minthogy a miniszter nem volt hajlandó a Polónyi új szempontjait elég fontosoknak tekinteni, hogy soron kívül mindjárt válaszoljon rájuk: a néppárt percekig tüzeskedett.

— Mért nem felel? Ez botrány.

Igazában pedig a láрма arra való volt, hogy ne kelljen ma még egy szónoknak beszélni. Még lett volna tán idő egy beszéd meghallgatására, de már fogytán a szónok és takarékoskodni kell. A lármával telt az idő s a végén Kossuth Ferenc, bár hajlandó lett volna már ma beszélni, méltán kérte, hogy felszólalását holnapra halaszthassa. Akkor már későre járt az idő.

A néppárt egyébként már ma előkészíti az iveket, hogy a részletes vitánál némi halasztást

KISFALUDY

(daczól):

Azért is — éljen!

FESTETICS:

Nincs érdemem, csak a mit örökölttem,
Azt sem magamnak, ám hazám javára.
S mit értem el? Hisz kövte a kezünk!

BERZSENYI:

Mint Hercules, a kétes vál-uton
Habozva áll örökké a magyar.
Némán ha túrsz: híve vagy a királynak,
Följajdulsz egyszer: neved lázadó!

FESTETICS:

Az voltam én is. Forró ifju vérrrel
Elsőnek álltam ki a sikra egykor.
A Graeven-ezred gyöngé hadnagya
S biztattam társimat: Magyar parancs-szót,
Magyar törvényt és magyar regulákat
Ez ország minden katonáinak!
S ne idegenben, ámde itthon éljen
A magyar hadsereg —

KISFALUDY:

Mult el azóta s áll a régi baj!
Hány évtized

FESTETICS:

Írásunk ott, emlékül, a diétán.
A nemzet törvény-örei hiába
Vitték el a királyhoz hódolattal
S jutalmunk mi vala? Hon-áruslás
Es felség-sértés undok gyanuja!
Egyet ha szoltunk, egyet hogyha léptünk,
Egyet, ha még gondolni mert agyunk:
Nyílt zendülés!

HORVÁTH ADÁM:

Gonosz egy tréfa ez!

FESTETICS:

Hát nem tréfáltam többet!... Itthon élek,
Csöndes munkában várva jobb idöket.

BERZSENYI:

A jobb idök! Hány szív reménye most is —
Es hódol addig minden rossz szokásnak!
Egy Széchenyit, ki mondhat rossz magyarnak?
Es német verssel könnyít a szívén
Ha ihleti a múzsa —

FERENC:

Mily fonák!

BERZSENYI:

Gróf Majláth német szóval mond meséket
S ha kérded: mért? Hát nincs más olvasójuk.

LIEBBALD

(Károrómmel):

E cirkulus ugyancsak vicziózus!

BERZSENYI:

Csak írj! — biztat a nemzet — s olvasok.
Csak olvass! — szól a költő — s majd irok.
Es egymást lesve, éheztetve buzgón
Gúny tárgya mind a kettő —

HORVÁTH ENDRE:

Ah, gyalázat!

MALVINA:

Mily dőre játék.

HORVÁTH ADÁM:

S hozzá büns is!

BERZSENYI

(Lászlóhoz lép):

A jobb idök reménye itt előttem!

LÁSZLÓ

(szérnyen, de éllel):

Csak rosszat, kérem, ne higgyen felőlem.
Ez már gyanus! Tudom, hamar lehetnék
„Istenfi“ én is, lantot, hogyha vernék.
Az érdem visszája is még erény...
Nos, költeményt sosem költöttem én.
Van rossz, van rosszabb millió változatban,
De nem legrosszabb, amely — megíratlan!

KLOTZ:

Az én ifjam!

TURNER:

Meg az én szellemem!

LIEBBALD:

Óhó! Ez érdemet én át nem engedem!

BERZSENYI:

E Helikon bocássá szét sugárit
Széles ez országban: hadd érje Ót is,
A nagy Kazinczyt! Hadd álljon közénk
A mester —

KISFALUDY:

El ne mesterkedje végképp
Költészetünket.

BERZSENYI:

Ej, csak finomítja!
Mi parlagi: gonddal ő elsimitja.

PERPETUA

(Liebbaldékhoz):

Már összetűznek!

KLOTZ:

Hehe!

TURNER:

Hajba kapnak!

érhessen el a névszerinti szavazás másnapra való áttovésével. Mert mindenképpen azt akarná, hogy a javaslatot a husvétii szünetig — ne lehessen tárgyalni...

A képviselőház ülése március 27-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezso.

A kormány részéről jelen vannak: Lukács László, Hegedűs Sándor, Wlassics Gyula, Plósz Sándor, Darányi Ignác, Cseh Ervin.

Konkoly-Thege Miklós bejegyzi a közlekedési bizottság jelentését a Magyar-Horvát Tengerhajózási Részvénytársasággal az adria-tenger nyugati részén feltelepített parthajózás, a Fiume és Velence, valamint a Fiume és Ancona között közlekedő gőzhajózáratok fenntartása iránt kötött szerződés beikkekelyezéséről.

(Az Adria szerződése.)

Molnár Jenő nem fogadja el a törvényjavaslatot, mert az egy oly vállalatot szubvencionálja, mely a magyar hajózási érdekeket nem istápolja. A miniszter azt mondja, hogy a szerződés ügyében senkinek felvilágosítást nem adott, senkivel sem tárgyal. Hát ki tárgyal akkor? Az államtitkár? Hisz annak a működéséről is a miniszter felelős. S nem lehet egy szerződést egyoldalúan megkötöni. Mert az állam érdekeit meg nem védené. Semmi sem indokolja azt a sietséget, amellyel a szerződést bejegyzték. Még 10 évig érvényben van a régi szerződés. Felolvassa a szerződés szakaszait melyekből kitűnik, hogy a társulat nem teljesíti köteleseit. A közlekedésügyi bizottságban azt mondta a kereskedelmi miniszter, hogy a szerződés egyes szakaszait bírálni nem lehet. Kénytelen tehát most az általános tárgyalás alkalmával részletesen tárgyalás alá venni a szakaszokat.

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy az egész szerződést felolvasni felesleges! (Helyeslés jöbblel.)

Molnár Jenő: De hát kérem, hogy bizonyítsam be akkor, hogy a szerződés egyes pontjai helytelenek?

Szőcs Pál: Elhiszszük ugy is! (Derűtlenség.)

Molnár Jenő: Nem arról van szó, hanem arról, hogy az ország elhiszi-e? (Zajos derűtlenség.) Különböznek kérek öt perc szünetet talán az alatt találok valamit módost, hogy a felolvasást elkerülhetem. (Derűtlenség.)

Elnök szünetet rendel el.

(Szünet után.)

Molnár Jenő fejtegeti, hogy a társaságnak felesleges gazdálkodnia, mert a szubvenciójával minden veszteséget megfizet az állam. A kivándorlásról szólva, attól tart hogy azt az Adriának adott állami támogatás képében valóságos a törvényhozás mozdítja elő. Főlemli, hogy mikor az ország óriási területeiről van szó, például öntöző-csatorna kérdésekben, akkor ötven-hatvan ezer koronás összegeket vitatkoznak, most pedig milliókat akarnak egyszerre kideríteni. Határozati javaslatot ad be az iránt, hogy míg a kereskedelmi miniszter kimerítő felvilágosítást nem ad az Adria alapítókének feleléséről, a javaslat tárgyalását függesztessék fel.

Nagy Ferenc államtitkár: Azok az ellenargumentumok, melyeket Molnár Jenőtől hallott, öt meg-

győződésében megintatni nem voltak képesek. (Helyeslés a jöbblel.)

Molnár Jenő: Mindjárt képzeltem!

Nagy Ferenc: Mégis felszólt, mert Rakovszky egyenesen aposztrofálta ebben a kérdésben és pedig azon taria-visszaélések iránt, melyek állítólag az Adria részéről elküldettek. Rakovszky jól van informálva abban a tekintetben, hogy a magyar államvasut tényleg többször panaszt tett a minisztériumnál, csak hogy rosszal van informálva abban a tekintetben, hogy miért panaszkodott a magyar államvasut és rosszal van informálva különösen abban a tekintetben, mintha e panaszok az Adria ellen irányultak volna. A tényállítás a következő: (Halljuk! Halljuk!) A miért a magyar államvasut többszörösen panaszt tett, az az volt, hogy a közvetlen tarifák alkalmazásánál a szállító felek azok, akik ennek a tarifának az alkalmazásánál különböző visszaélések által maguknak biztosítani akarják; tudniillik közvetlen tarifáról lévén szó, amelyek egyezményi alapon állt a magyar államvasut és az Adria közt, — egyébiránt nemcsak az Adriával van ilyen közvetlen tarifaegezmény, hanem például a Magyar-Horvát Részvénytársasággal, a Szwarc-féle vállalattal Velencében és Anconában is, mert általában ez a magyar közönségnek javára van életbeéltetve, — a visszatérítés refakcia útján érvényesítették. Az eljárás egyszerűen az, hogy a felek maguk, külön-külön, előre megítélik a rendes tarifát. Ha tehát valaki például Budapesten felad egy árut Messzinába vagy Bordeauxba megfizeti először azt a rendes díjtételt, amely a vasutról számítatik, aztán külön azt a rendes díjtételt, amelyet az Adria számít Fiuméből Bordeauxba Mikor ez megtörtént, akkor a fuvarlevelet egyszerűen, másrészt azt a hajós-ehismervényt összecsatolja és beolajomodik a magyar államvasuthoz, hogy térítse neki vissza azt a differenciát amely felmerült azon rendes két hely rendes díjszabása és a közvetlen tarifá közt, amely ezekre a relációkra nézve meg van állapítva. Már most történtek esetek, hogy nem ugyanaz a szállító mutatta be ezt a két rendbeli okmányt, hanem az egyik szállítóknak volt az egyik okmánya, például a vasuti fuvarlevele, és egy másik szállító adta neki azután hozzá a hajóseismervényt.

Rakovszky István: Ki volt az a másik?

Nagy Ferenc: Ezek különböző emberek. Az államvasut pl. hivatozik egy feljelentésre, amelyben szóról-szóra ez áll: (Ovassa.)

„Fiumében nyilvánosan kereskednek vasuti fuvarlevelekkel és hajóokmányokkal hogy azok alapján, kellő egyesítés által, a visszatérítési díjtételeket igénybe vehessék.”

Hát kérem, ez is volt, az is volt; de az Adria semmi esetre sem volt, mert az Adriának ebben abszolúte semmi érdeke nincs és nem volt. Ezek a visszaélések különben meg lettek vizsgálva éppen az államvasut panasz folytán és kiderült, hogy ezek különösen borküldeményeknél fordultak elő és pedig, miután borküldemények az utóbbi időben alig volt, — borbevitteli küldeményeknél; tehát az olasz borkereskedők és szállítók voltak ebben érdekelve. Ennek következtében a kormány a borra nézve ezt az egész közvetlen visszatérítési tarifát megszüntette. (Általános helyeslés.) Az 1896-iki szerződésben az még benne volt, de az 1900-iki szerződésben, amely ma is érvényben van, már nincsen benn. Itt aztán a szerződés egy példányából bizonyítja, hogy az Adria máli díjtételei íetemesen olcsóbbak, mint voltak 1896-ban és hogy nincs semmi ok a közvetlen díjszabás megszüntetésére.

Majd így folytatja az államtitkár: Ezekben, azt hiszem, megadtam a szükséges felvilágosításokat, hogy itt visszaélés az Adria részéről semmi esetre nem foroghat fenn. Nem tudom, honnan méltóztatott az információt meríteni.

Rakovszky István: Nagyon jó kormánypárti körből! (Elnök derűtlenség.)

Nagy Ferenc: En is hozzájárulhatok talán e körülmöz, (Elnök derűtlenség) nekem hivatalos adatok állanak a rendelkezésekre és méltóztatásuk elhinni, egyáltalán nem hallgattam el semmit ami a mi minisztériumunkban e tekintetben rendelkezésekre áll. (Helyeslés és tetszés jöbblel.) Ez a javaslat jó javaslat, mert jobb, mint a régi és ez azt hiszem, hogy eldönti a kérdést és nem tekintem jogosultnak hogy ebbe a kérdésbe bármilyen melléktéket belevonjanak, amikor maga ez a szerződés, mint ilyen, a régi-hez képest jobb. (Elnök helyes és jöbblel.)

Fischer Győző: De tiz évvel tovább is tart! (Zaj. Halljuk! Halljuk!)

Polányi Géza: Ez csak azt bizonyítja, hogy a régi nagyon rossz volt!

Nagy Ferenc: ... Annyi kegyelettel vagyok Baross Gábor emléke iránt, aki nekem is, mint államtitkárnak elődöm volt, hogy bizony nem mondatnám és nem mondanám azt, hogy ő rossz szerződést kötött, mert hisz méltóztatott ezt is argumentumul lehozni.

Major Ferenc: A viszonyok mások!

Nagy Ferenc: A viszonyok ma olyanok hogy ma lehet hajókkal kereskedni, holnap talán nem lehet és azt hiszem, hogy jobb nekünk előrelátóknak lenniük! (Helyeslés jöbblel.) gouverner c'est prévoir, nekünk előre kell látnunk nemcsak tiz, de husz esztendőre is és azt hiszem, tiz esztendő múlva a viszonyok rosszabbak lesznek, semmint hogy mi ily nagy szolgálványokat kapjunk, hogy a hajóraj megszaportítását minden további szolgálmány nélkül ki tudjuk magunknak vinni; a többi mellékes.

Egyszerűen arról van szó, hogy az a szerződés a kölcsönös teletesítmények tekintetében jobb-e vagy rosszabb-e, jó-e egyáltalán, vagy rossz-e? (Elnök helyeslés jöbblel. mozgás és zaj balról.) A miniszter ur kifejezetten nagyon jól; pl. tessék az argumentumát megfogalmi, hogy az Adria osupán azokat a járatokat tartaná fenn, amelyek a törvényben ki vannak kötve, t. i., hogy közvetlen mennek Fiumétől az illető átomásig és onnan közvetlenül vissza, akkor az Adria állandó deficitben volna.

Rakovszky István: Ezt senki sem kívánja!

Nagy Ferenc államtitkár: Hisz méltóztatott kifogásolni azt is, hogy az Adria miért folytat közvetlen kereskedelmet a közvetett kikötők között.

Hiszen ez adja az egyedüli hasznot, a dividendát; a többire nézve a szubvenció az egyedüli amely a deficitet megszünteti. Ez annyira meggyőző, hogy nem látom be, hogy ezen az alapon ne legyünk meggyőződve arról, hogy tulságos kedvezményt bizony nem adunk az Adriának.

Ami azokat a jogi argumentációkat illeti, melyeket az imént hallottam Molnár Jenő képviselő úrtól, azokat éppenséggel nem vagyok képes megérteni. Hiszen vaamit én is értek példánai a kereskedelmi joghoz, de hogy mi köze ennek az egész Adria-szerződésnek ahhoz, hogy például a törvényszék visszautasította a bejegyzési körvényét a felemelt alapítókére nézve, azt nem látom be. Hiszen ez nagyon egyszerű. Minthogy még nem mutatta ki, de nem is mutatbatta ki, mert még jóváhagyva nincs az alapszabály (Elnök teikiáltások balról: *Ezért sürgős!*), egy kissé idő-

LIEBBALD:

Tündöklő ékessége a magyarnak!

BERZSENYI

(Kisfaludyhoz, folytatva):

Csak azt zengjük, mi nagy, mi érdemes!

KISFALUDY:

Hamar „rögös”, mi csak — természetes!

S minden, mi élő és minden, mi holt,

Legyen hazája föld, a nap, a hold

Csak próza! Am, ha elkereszedél,

De klasszikusra mindenek felett,

Idegen mázzal pepecselve váltig:

A próza vajjon költészetté válik?

Szép asszony: Venus, — szellő: már zefir...

Badarság! Am, de nincs ellene ír!

Vétettem én is, te is, egyre vétünk,

S az lesz a költő, ki letörli vétünk!

Mindenki mindent más néven nevez:

Eh, majom-korszak betegsége ez!

BERZSENYI:

S nem eszményit maga az ég? Sugárt

Boesát le s mindent szinaranyra vált.

Ismétli mindonnap, tudjuk fogását

S nem a valót kedveljük, ámde mását.

KISFALUDY:

A nemzet lelket érezzem a dalban,

Forrongó vére lüktessen is abban!

HORVÁT ENDRE:

S a szinpadunk! Mikor jő az idő —

Arany idő lesz! hogy művészeink

En-népünk élő, hű alakjait

Mimeljük, fessék magyar szinpadon?

HORVÁTH ADÁM:

Többé ne vigyorogjon ránk a szomszéd,

Kit tapsolunk, s fizetjük botoran —

De irigylve nézzen föl reánk!

HORVÁT ENDRE:

Ah, messze visz vágó fantáziánk...

Látom már sorban ékes eszarnok!

A múzsák templomának mindenütt!

S a haza nyelve zeng benn egyedül...

FESTETICS:

Merész egy álom — mikor teljesül?

MALVINA:

Csak egy kell, és megfejte a talány:

Ebredjen nálunk is a honleány!

A nő szívét: ezt birjuk dobogásra:

Költő dalának akkor lesz hatása!

FERENC

(Látva a közeledő menetet):

A kertész-lányok!

JÁNOSY:

Jön már a menet!

HORVÁTH ADÁM:

Ni, Keszthely szüzei!

BERZSENYI:

A Helikon

Ékes virágai!

HORVÁTH ADÁM

(Kackiásan)

Hej! lesszakitom

Sorjában és a szivemre szoritom!

FESTETICS:

Ádám apánk, de pajkos!... Meg ne ártson!

KISFALUDY:

Kialudt tűzhányó is néha lángol...

HORVÁTH ADÁM:

Es tüzet foghat más is még e lángtól!

TIZENEGYEDIK JELENET.

Előbbiek. — A Főkertész, fehér ruhás Lányok, a Hajdu, Nép.

MALVINA:

(A mint megpillantotta a menetet, eléje sietett s most ő vezeti be, annak élére állva. Utána halad két fehér ruhás lányka. A jobboldali öntöző kánnát visz, mely át van fonva virágfüzérrel, a baloldali lány az ásót visz, melyen szintén szalaggal ékes virág-dísz van. Mögöttük a Főkertész egy fiatal, de jókora madárberkenyefát visz, mely rügyezőben van, de már kis koronával bír. A fát szintén virág-gurindal ékíti. Aztán jön négy pár fehér-ruhás lány. Az elsők egyike tölgyfa-levelekből font diadémszerű koszorút visz vánkoson. Legvégül Bálint a dudát fújja s néhány Cigány hegedül.)

FŐKERTÉSZ:

(Az ásott gödör és a mellette heverő földrakás mögött felállítja a menetet. Aztán átadja a fát Malvinának.)

MALVINA:

(A fát a gödörbe állítja s addig tartja, míg a földet be nem hányták a gödörbe, s megöntözik a fa tövét.)

FESTETICS:

(Int a Hajduknak, s a cigányoknak, hogy elhagassanak.)

MALVINA:

Édes beszédű Gyöngyössy neve
Eljen e fában! Minden levele,
Ha szellő rezzen, emlékéit susogja,
Minden magyar szív utána dobogja!
Nyíló virág, ha ágait belepte
Szerelmet hoz és visz a méh, a lepke.
Ujjonog gerlepar, rigó-madar
Szerelmet esküdni rája száll.
Lesz suttogás, lesz dévaj vihogás,
Minden szó meghitt, édes vallomás;
Vélnéd, hogy „árnyak” hangja e beszéd —
Oly egyszerű, oly régi ismerős;
Vélnéd, hogy hallod csókjaik nesztét,
Hódít az asszony, meghódol a hős...

előtti volt a kérvénynek beadása; ha majd ezt teljesíti, akkor a törvényszék egyszerűen regisztrálni fogja.

A kereskedelmi törvény 150. §-ának 5. pontjában benne van, hogy az alapítóknak, vagy másoknak biztosítandó előnyöket a tervezetbe fel kell venni, mert különben a társaságra nézve nem bírnak kötelező erővel. De hát ez nem történt-e meg? Hiszen nem méltóztatott azt mondani, hogy ez nincs a tervezetben. Egyébiránt a miniszter ur azt be fogja bizonyítani, ha pedig benne van a tervezetben...

Molnár Jenő: Az mellékes, nem is az a kérdés, hanem az átruházás!

Nagy Ferenc államtitkár: Az átruházás, kérem, utóvégre is tiszta jogi dolog, azt méltóztatik tudni, és sajnálnám, ha nem tudná, mert hiszen nekem tanítványom volt valamikor. (Általános élénk derűltség.) hogy minden vagyonjog átruházható, amelyre nézve különleges törvényes, vagy szerződéses rendelkezés az ellenkezőt nem mondja. Ez egy vagyonjog, amely, mivel az ellenkező sehol sincs mondva sem törvényben, sem szerződésben, tehát átruházható jog. (Helyeslés jobboldalon.)

Ami pedig azt illeti, — ezt ugyan nem értem meg jól — hogy állítólag ez az opcionális jog csak később lett megvilágítva, tehát nem eredetileg, nem akkor, amikor a társaság keletkezett, a miniszter ur ezt is meg fogja cáfolni, mert ha így volna, akkor igaza volna a képviselő urnak, akkor az egész opcionális jog nem is érne semmit; ez kétségtelen, de nem is így áll. Ha pedig a dolog úgy áll, hogy az már eredetileg kikötött, akkor, engedelmet kérek, — és ez különösen Polónyi Géza t. képviselő urnak szól — mi, mint magyar országgyűlés, a szerzett magánjogokat oly kevéssé respektáljuk, hogy még magunk is lázítunk az ellen, hogy egy társaság esetleg ezt a szerzett magánjogot respektálja és teljesítse? (Élénk tetszés jobbról. Nagy zaj és ellentmondás a bal- és szélső baloldalon.)

Rakovszky István: Csak mi nem akarjuk fizetni! **Nagy Ferenc** államtitkár: Hát ki fizeti (Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.) azt a bizonyos árfolyam-különbséget a Bankvereink-nak, vagy akárki legyen az, aki az opciót kapja? Az ország? Ugyan honnan? Hát szerepel valahol a költségvetésben? (Felkiáltások balról: Hát ki fizeti?) Az ország nem fizeti. Az egyesek?

Polónyi Géza: Hát hol árulják az Adria-részvényeket? A mennyországbán?

Nagy Ferenc államtitkár: Kérem, méltóztatásék a börtöre vinni az új Adria-részvényt, el tudja-e adni?

Polónyi Géza: 248-ért!

Nagy Ferenc: Mikor olyan nagy masszáról van szó, mint a jelen esetben, Budapest nem fővetei piac. A végén tehát ki fizeti meg ezt az összeget? A bécsi börze, a bécs tőkepiézés (Élénk ellentmondás a bal- és szélsőbaloldalon) és az befelylejöljon bennünket abban, hogy amikor utóvégre jól-rosszul szerzett magánjogról van szó, azt ne respektáljuk? (Folytonos zaj balról. Élénk eszenget. Halljuk! Halljuk!) De engedelmet kérek, ha 10 milliót nyerne is az a Bankvereink, ha én egyszer azt a jogot neki megadám, ha az egy magánjog a mi törvényeink értelmében, akkor megtagadni azt itt, ezen az országgyűlésen és az ország nemcsak, de a világ színe előtt: én részemről igazán mondatom, a legveszedelmesebbnek és a magunk hitele szempontjából olyan eljárásnak tekinteném, amely mi reánk nézve igen végzetes következményekkel járna. Legyen az akármennyi. Az ország nem ad semmit, a magyar honpolgárok nem fognak

semmiéle árfolyamkülönbséget fizetni, ennél fogva én egyszerűen csak azt nézem, hogy itt magánjogról van szó, amelyet nekünk respektálni kell és azért azt az erkölcsi felháborodást (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon. Élénk eszenget.) Polónyi t. képviselőúrnak részéről, őszintén megvallva, nemcsak nem értem de sajnálom, (Élénk helyeslés jobbról.) mert én ezzel szemben sokkal nagyobb érdekek tartom az országra nézve, hogy akárkinek a szerzett magánjogát respektáljuk. Ezeket voltam bátor megjegyezni. (Hosszantartó élénk helyeslés, élénzés és taps a jobboldalon.)

Polónyi Géza: A kérdés az, hogy hová fog befolyani az a három millió, amely az árfolyam-különbségekkel keletkezik. Nekünk arra kell törekednünk, hogy az Adria pénzárába folyjék be és hajót vegyene érte. De ezután teljesen kiszolgáltatjuk az Adriát a Wiener Bankvereinknak. Az új kibocsátású részvényekből elővételi jogánál fogva veszi 12.500 részvényt, van régi 10.000 részvénye ezek révén vehet még 5000 részvényt, lesz hát 27.500 részvénye, amivel az összes 50.000 részvény többit többséggel bír. (Nagy zaj.) Baross Gábor idejében csak vinkulált részvényeket engedtek volna meg! (Folytonos zaj.)

Rakovszky István: Feleletet kérünk!

Majör Perenc: Feleljen a miniszter!

Kossuth Ferenc a Ház hozzájárulásával holnapra halasztja beszédét.

Elnök az ülést délután két órakor bezárja.

BELFÖLD.

A kvótatárgyalások. Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter ma délben a kvótatárgyalásokra Bécsbe utaztak. Széll Kálmán miniszterelnök a parlamentben hosszabb ideig konferált az osztrák miniszterelnökkel. A miniszterelnök bécsi tartózkodása valószínűleg több napot fog igénybe venni és alkalmasint ezuttal fogja megállapítani osztrák kollegájával a delegációk ülészakának idejét. A kvótaküldöttség tagjai már szombaton visszatérnek Budapestre.

A katolikus autonómia. A katolikus autonómiát szervező kongresszus 27-es bizottsága ma délután folytatta tanácskozásait. A bizottság tárgyalás alá vette és elfogadta a szervezeti szabályzat 4. §-át, amely így szól:

„Ha az országos katolikus gyűlés vagy az igazgatótanács oly határozatot hozna, mely az önkormányzatnak az apostoli királyi főkegyuri és legfőbb felügyeleti jogaira vonatkozólag megsabott hatáskörét túllépé, ő felsége ezen határozatot hatályon kívül helyezheti.

Az 51. §-nál, amely az országos katolikus gyűlés egyházi tagjait állapítja meg nagyrészkül vita volt a püspöki kar következő módosítása felett:

Az országos kath. gyűlés egyházi tagjai: A) A püspöki kar által az igazgatótanácsba választható 5 püspök, 19, szintén a püspöki kar által választott világi férfi. B) A zirci apát, a jászói és csornai prépostok, a kegyes tanító-rend főnöke, székiüresedés esetén a kormányzó perjel, illetve a helyettes rendtönök. C) (A régi b) pont.) Az

esztergomi, kalocsai, egri, gyula-fehérvári érseki tartományokhoz tartozó kaptalanok által érseki tartományonként, a kaptalan tagjai közül választott 2-2 tag. D) Az egyházmegyék részéről 44 egyházi képviselő.

Zichy Nándor, Hornig Károly püspök a püspöki szakasz elötagadása mellett, Sághy Gyula ellene szövelt föl.

Szerinte a püspöki kar minden egyes tagja, tagja a kongresszusnak, ezt kontemplálja a többségi és kisebbségi vélemény. tehát nem helyesli, hogy a püspöki kar delegált tagjai által legyen jelen. Ha attól tartanak, hogy a püspökök leszavaztatnak, ez attól nélkül meri hiszen delegáltak is leszavazthatják. Ha a püspöki jogkörök sértő határozat hozatnak, az eo ipso érvénytelen lenne. A katolikus nagygyűlés tekintélyét is emeli, ha a püspökök hivatalból tagjai maradnak. Ha a püspök akadályozva van, küldje el helyenként, vagy a koadjutorát.

Samassa József egri érsek: Mi katolikus szellemű és tartalom intézményt akarunk szervezni s akkor a szervezet kiindulási pontja csak a katolikus egyház isteni szervezetében kell, hogy nyugodjék. Tehát ebben a kormányzásban csak azok vehetnek részt, kik felülről kaptak kiküldetést. Ez a jog ogy isteni, mint a püspöki intézmény. Ezt a jogot meg nem lehet támadni. Ebből következik, hogy a püspök az egyház konstitúciójában nem helyezhető arra a vonalra, hol a világiak állanak, ezért a püspök intézkedésének érvénye nem függhet a világiak hozzájárulásától, ha ezt megengedjük, a katolikus egyház alapjában, isteni szerve:etében támadatnánk meg. Azért nem lehet megengedni, hogy a kongresszusnak bár mely világi tagja olyan törvényhozi joggal bírjon, mint a püspök, kinek isteni küldetési hatalmát, jogait az egyház szabja meg.

Nem arról van szó, hogy a püspöki kar diszt adjon hanem arról, hogy a katolikus egyház jellege megdőntöhetetlen maradjon, ha ez elvet nem követnénk, akkor az eretnecség terére lépünk. Ajánlja a püspöki javaslat elfogadását.

Gróf Apponyi Albert: A dolog érdemében egyetért azzal, amit Samassa érsek előadott. Az 1871-iki kongresszusban a püspöki kar tévedhetett, amidőn oly szervezetbe egyezett be, hogy a püspöki kar részt vehet a kongresszusban. 30 év óta ezt nem kitagásolták; ha ez tévedés volt, abban a jóniszemű tévedésben lehetett az egyház faktoriál, az az 1871-iki álláspontot elfogadák. Ha most az illetékes egyházi tényezők így fogják fel a kérdést, hogy ez az egyház isteni szervezetébe ütközik, akkor meg kell nyugodnunk, mert mi semmi olyant nem akarunk, az autonómia szervezetébe foglalni, ami az egyház szervezetébe ütközik. A hatos bizottság javaslatát ajánlja elfogadásra.

Dr. Györfly Gyula elfogadja Sághy Gyula álláspontját. Ha áll Samassának az az állítása hogy a jogszekes ellenül a püspöki hatóságának, akkor autonómikus szervezet nem fog létesülni. Mert a püspöki kar és joghatóság ellenében lehetetlen a tanácskozás. Válaszunk el az egyházat az államtól, kormányozzon a püspöki kar s nem kell autonómia, végül a püspöki kar meg sem jelenhet, így a javaslat szerint egyémi joga van sértve.

Horváthy József felszólalása után a többség elfogadta az 51. §-t a püspöki kar módosításával.

A közigazgatás egyszerűsítése. A belügyminisztérium kodifikáló osztálya befejezte a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslat tervezetének és részletes indokolásának szövegét, a Széll Kálmán belügyminiszter által megállapított irányelvek szerint és az ország összes törvényhatóságaiiban megtartott tisztviselői értekezletek eredményeinek figyelembe vételével. A még szükséges tárgyalások befejezésével a kérdéses törvényjavaslat, mint a közigazgatás egyszerűsítését célzó kodifikatórius alkotások első lánc-szeme, előreláthatólag már április hó folyamán az országgyűlés elé terjeszthető lesz.

A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló javaslat tartalma a következő:

I. A közigazgatási ügyekben a jogorvoslatok terén ma fennálló teljes rendszertelenség megszüntetése mellett a jogorvoslati módokot és határidők egyszerűsítése.

II. A rendőri büntető bíráskodás terén a hatósági fokozatoknak, a jogorvoslati módokotoknak és határidőknek egységes megállapítása.

III. A kihágási büntetőpénzek rendelötetésének, szövevényes kezelésének, nyilvántartásának és elszámolásának egységes alapon való rendezése.

IV. A kézbesítési ügynek, — a postaimtézmény minél nagyobb mérvű igénybevétele mellett — a modern élet követeléseivel való összhangba hozatala.

V. A mai ügyvitel általános egyszerűsítése, megjavítása, különösen a vármegyeyi központi és járási, továbbá a községi (kör) jegyzői és a gyámügyi ügyvitel szabályzatainak, valamint a törvényhatósági és rendezett tanácsu városok s a községek ügyvitelére vonatkozó alapelvek megállapítása.

A javaslat szerint a megyeyi többé pénztárákat nem fognak kezelni. Az összes megyeyi pénzek az állampénztárba kerülnek, de az alispán rendelkezik velük. A felelőbbséket illetőleg két egybehangzó határozat ellen felelőbbség nincs. A büntetőpénzek fele az illető községé lesz, fele pedig az állampénztárba utaltatik. Innét fogják aztán a büntetőpénzt kiutalványozni az igazságt.

S Murány emléke újból felragyog,
Es Vénus Mársall most is társalog!...
(Általános éljenzés.)

FESTETICS

(Malvinához lép):

Költőink emlékét ihlett ajakkal
Lelkünkbe ültetéd, hogy ott viruljon.
El nem hervadva, míg csak érezünk!
Disteljes mult — elbájoló jelen
Itt egyesültek, elragadva minket.
Nagy Gyöngyössy és ifjú Malvina:
A lelketek egymásra így találtak!
Ki emlékfát, még alig hogy rügyez
Aldoztál Néki — koszorút Tenéked!
Maradjon mindig kedves diadémed,
Költőnk méltó koronája ez!
(A tölgyfalevél-koszorút Malvin fejére teszi.)

RÓZA:

Még ezt is!

SOKAN:

Éljen!

LÁSZLÓ, FERENC:

(Malvinához sietnek, versengve egyszerre.)

Éljen Malvina!

BERZSENYI:

Oléj meg! Büszkeségem! Szép hugom!

MALVINA:

(Megesköljia Berzsenyit.)

KISFALUDY:

Van még igaz magyar lány e hazában!

MALVINA:

Ó, Sándor bácsi!

KISFALUDY:

Hadd lám: van-e még

A csókból, amit Berzsenyi kapott?

(Megesköljia.)

RÓZA

(Elképedve):

Hah! Sándor! (Ferenchez.) És te tőröd ezt?
Te gráva!

FERENC:

Türöm a névvel —

JÁNOSY

(Látva közeléd juhászokat):

A tánc! A tánc!

PERPETUA

(benézően):

Juhászok!

TURNER

(szintugy):

Két hete, hogy egy se öriz!

KLOTZ:

S tilosban járnak birka és szamar.

LIEBALD:

Csak rabszolgák táncoltak hajdanában,
Magasztos példa Róma és Görögön.

TIZENKETTEDIK JELENET.

Előbbieik. — Tizenkét juhász.

JUHÁSZOK

(Táncot lejtének. A Hajdú dudál. A Cigányok buzzák. A tánc végetértel.)

FESTETICS:

S most végig a piacon! Így szólok!

Mind (elszédednek).

ügyi miniszter, a kereskedelmiügyi miniszter és a földmívelésügyi miniszter céljaira.

A többi törvényjavaslat, tudniillik a vármegyék pénztári és számviteli teendőinek elvégzéséről, továbbá a gyámpénztári tartalékalapok és jövedelmek rendeltetéséről (ennek keretében a 7 éven felüli árva és elhagyott gyermekek sorsának biztosításáról), valamint a közszolgáltatások kezelésének egyesítéséről szóló törvényjavaslatok ez idő szerint még a tanulmányozás és előkészítés stádiumában vannak.

A horvát pénzügyi egyezmény. Zágrábról táviratozik: A horvát regnikoláris küldöttség ma délután 10 órakor Francisci elnökletele alatt Khuen-Hédervary bán jelenlétében ülést tartott, amelyen a két választótervezet tárgyait. Hosszabb vita után Eggersdorfer előadó tervezetét fogadták el a részletes vita alapjául. A tervezetet azután némi módosításokkal a részletekben is elfogadták. A küldöttség holnap délután 4 órakor tartja zárülését, hogy a magyar remunciumra adandó válasz felől véglegesen határozzon.

KÜLFÖLD.

A Reichsrath.

Budapest, március 27.

Az osztrák képviselőház ma megválasztotta a delegációtagjait. A választás akadálytalanul ment végbe, ami annak köszönhető, hogy a német néppárt megnyugodott Koerber miniszterelnöknek abban a kijelentésében, hogy husvét után nem fogják a képviselőházat bizonytalan időre elnapolni, hanem április 18-ikára egybehívják. A választás az esti ülésen ment végbe, mert egész nap a pártok marakodása foglalkoztatta a képviselőházat.

Bécs, március 27.

A képviselőház mai ülésének elejét ismét hosszas házszabály-vita és az elnökséggel való kötekedés foglalta el. Csak nagyfeszítéssel került a sor a napirendre, vagyis az árva-pénztárak kezelését illetőleginek hovatartásáról szóló törvényjavaslatra, melyet aztán második és harmadik olvasásban elfogadtak.

Hrúdy az elnökhöz intézett kérdés alakjában cseh, majd német nyelven szóba hozza a Kiofac-ügyet. (Kiofac egyik interpellációban panaszt tett egy úrszék az eljárása miatt, mire két vezérkari tiszt felszólította, hogy az interpellációjában foglalt sértő kijelentéseket vonja vissza, ellenkező esetben nevezze meg segédét.) Tiltakozik az ellen, hogy olyan emberek, akik a házon kívül állanak, a képviselők jóvába avatkozzanak és azt kérdezi az elnöktől, hogy ha hajlandó-e ezt a jogosulatlan beavatkozást a leghatározottabban visszautasítani.

Elnök meg fogja vizsgálni az ügyet és a legközelebbi ülésen válaszol. Indítványozza, hogy a legközelebbi ülést este 7 órakor tartsák meg a delegációk választása végett. (Ellenmondások.)

Kubur kijelenti, hogy ő és pártjelen a delegációkban a cseh nép jogainak megsértése miatt nem vehetnek részt.

Bareuther: A kormány csak azért akarja, hogy a delegátusok mielőbb megválasszassanak, mert nem lehet a delegátusokat a 14 § alapján megválasztani. Az ő pártjának bizalmatlansága még növekedett, mióta köztudomásra jutott, hogy a hadügyi kormányzat újabb nagy követelésekkel áll elő. Követeli a 14 § eltörlését és azt indítványozza, hogy a delegátusok választását vegyék le a napirendről. Indítványa fölött népszavazást kér.

Daszynski helytelennek tartja, hogy a ház az utolsó percben kiadja kezéből az utolsó alkotmányos fegyvert, a delegátusok választását olyan kormány, amely a 14 § alapján kormányoz. A miniszterelnöknek előbb nyilatkoznia kell legközelebb követendő politikájáról, különösen a 14 §-sal szemben való álláspontjáról. Szemrehányást tesz a cseheknek maguktartásuk miatt és azt kérdezi, hogy vajon mivel vesztegette meg Koerber miniszterelnök a radikális csehek. Azután felszólítja az összes néppártokat amelyek a 14 § alapján a népre rótt terhek miatt panaszkodnak, hogy a delegáció-választás megéjtése ellen szavazzanak és azt indítványozza, hogy a legközelebbi ülést holnap délelőtt 11 órakor tartsák meg a mai napirenddel, amelyben még az alkotmányügyi bizottság jelentése is olvendő.

Frel cset nyelven beszél.

Wolf szerint a kormánynak a delegátusok választása azért olyan sürgető, mert a hadügyi miniszternek új ügyük keltenek. Sajnálja, hogy pártja nem teheti egészen lehetetlenné a delegátusok választását és kijelenti, hogy a nagyméretű éppenséggel nem adják föl jogi álláspontjukat, ha az esetleg rájuk eső választást elfogadják. Végül azt indítványozza hogy a legközelebbi ülés este 7 órakor legyen a mai napirenddel.

Kiofac csehül szintén valami indítványt tesz.

Ellenbogen azt mondja, hogy a pénztári készletekben a kormány csak eszközt akar magának teremteni arra, hogy parlament nélkül kormányozhasson. Azután áttér a Seitz-ügyre és ennek fontosságára való tekintettel azt indítványozza, hogy a legközelebbi ülést holnap tartsák ezzel a napirenddel: Az alkotmányügyi bizottság jelentése Oiner indítványáról. Schumier különféle együvé nem tartozó dolgok-

ról beszél. Az elnök felszólítja, hogy indítványa előterjesztésére szorítkozzék.

Kaiser odakiált a szónoknak: Így akadályozzák meg a parlamenti munkát és teremtik meg a talajt a 14 §. számára. (Ellenmondások.)

Mayerder szóváltásba keveredik Schumierrel.

Schumier folytatja beszédét. Az elnök megint figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál. (Elég! Elég! kiáltják minden oldalról.) Schumier tovább beszél a polgári zenészekről, mire az elnök megvonja tőle a szót. (Nagy zaj és helyeslés.)

Elnök a következő indítványozónak Seitznek adja a szót, figyelmeztetve őt a házszabályok 48. §-ára. Minthogy Seitz a figyelmeztetés dacára beszédét mond a nélkül, hogy indítványt tenne, az elnök megvonja a szót. (Tetszés.)

Daszynski szintén indokolni akarja indítványát, amiért az elnök megvonja tőle a szót. (Heves ellenmondás a szociáldemokraták részéről.)

Schumier könyvet csap a padhoz. (Tartós lárna az egész házban.) Minthogy e közben az elnök fel akarja tenni a kérdést, vajjon támogatják-e Bareuther indítványát, a nagyméretű folyton ezt kiabálják: Tereimsem már egyszer csendet! Hisz egy szót sem lehet hallani! (Tartós lárna a szociáldemokraták részéről.) Végre csend áll be. Bareuther indítványát 198 szavazattal 105 ellenében elvetették.

Este 9 órakor ment végbe a delegáció-választás. Először is a csehországi delegátusok választották meg Wolf lármás tiltakozása közt. A galíciai tagok megválasztásainál a lengyel klubhoz nem tartozó galíciai képviselők zajos kiáltások közt tiltakoznak a választás ellen és félredobálják a szavazólapokat és kivonulnak a teremből.

Miután az elnök a holnapi ülés napirendjét enunciólta, Wolf az egész ülés lefolyását törvénytelennek jelentette ki.

Bécs, március 27.

A centrumklub ma a következő határozatot hozta: A centrumklub tudomásul veszi Kathrein elnök közlését, hogy a kvótá-deputációban előbbi magatartásának megfelelő álláspontot foglal el, hogy azonban a klub maga ebben az ügyben teljesen szabadon járhat el. A klub fenntartja magának, hogy a kvótaküles tekintetében annak ioején állást foglaljon.

A khinai bonyodalom.

London, március 27.

A Timesnak jelentik Sanghaiból, hogy a khinai udvar tudatta a hatalmak pekingi képviselőivel, hogy Khina végképp megtagadta a Mandusországra vonatkozó szerződés aláírását. A Daily Mailnek jelentik Pétervárról, hogy az odaváló khinai követ levelet küldött gróf Lambsdorff külügyminiszternek, amelyben az aláírás határidejének meghosszabbítását kérte. Lambsdorff ezt a levelet felbontatlanul visszaküldte a követnek.

Peking, március 27.

Lukunji nankingi alkirály egy császári rendeletet közölt, amely elrendeli, hogy a Mandusuriára vonatkozó szerződést e hó 26-án vagyis az oroszok által kitűzött napon ne írják alá. Ezt a rendeletet táviratilag közölték az egyes kormányokkal.

London, március 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből tegnapi kelettel: Az a hír, hogy Khina elvetette a Mandusuriára vonatkozó szerződést, alaptalan; ellenben megerősített nyer az a hír, hogy Khina kifogást tett az egyezmények több pontja ellen, amelyekről most tárgyalnak.

London, március 27.

A Daily Telegraph jelenti Washingtonból, hogy a külügyi hivatal arról értesítették, hogy Németország, Nagy-Britannia és Japán a mandusuriai szerződés aláírása esetén fölmentve éreznék magukat ama kötelezettségek alól, amelyeket a khinai kérdésben az utóbbi időben tett ismételt nyilatkozatok szerint elvállaltak. Ezek a hatalmak most állítolag azzal a kérdéssel foglalkoznak, hogy milyen lépésekkel kellene ellensúlyozni Oroszország eljárását.

London, március 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból: A kormány a titkos orosz-khinai egyezményben a hatalmak általános egyetértésének megsértését látja és eltökélt szándéka egész erkölcsi befolyását érvényesíteni, hogy az egyezmény megkötését megakadályozza, de tovább nem szándékozik menni.

New-York, március 27.

Az Associated Press egy 25-ikén kelt londoni táviratot közöl, amely azt mondja: A khinai követ tegnapi megjelent a külügyminisztériumban és azt kívánta, hogy az angol kormány pressziót gyakoroljon a végre; hogy Oroszország ne biztosíthassa magának a Mandusuriára vonatkozó szerződésnek Khina részéről való aláírását. Az angol kormány még nem tudja biztosan, hogy a szerződés már alá van-e írva, vagy

pedig elhalsztották-e az aláírását a kitűzött határidőn túl. A japán kormány azt hiszi, hogy Oroszország kezesülte a szerződés aláírását. Még bonyolultabb teszi a helyzetet az a fölfeledés, hogy két titkos szerződés van, amelyek közül az egyik, amelyet Pétervárott kell aláírni, a Mandusországi katonai meg szállására vonatkozó vitás kérdésekről szól, a másik pedig, amelyet Pekingben írta alá, Oroszországnak Mandusuriában való polgári teljhatalmát szabályozza. Khinának a hatalmakhoz való folyamodása nem vonta maga után Angliának, vagy valamely más hatalmasságnak a pétervári udvarnál való közvetlen tiltakozását. Oroszország macacsul ragaszkodik ahhoz az állításához, hogy a titkos szerződések csak Oroszországnak és Khinának van köze. Ezért vonakodik Oroszország az egyezmény másolatát közölni, amint Anglia kívánta, és a diplomáciai etikettel ellenkező dolgokat tartana, ha egyedül khinai forrásból való információk alapján tiltakozás adatnék be. A japán követségnek egyik tagja, akihez az Associated Press tudósítója kérdést intézett, úgy nyilatkozott, hogy a japán kormány komolyan néz eléje ennek a válságnak, mielőtt azonban kikerülhetetlennek tartja, habozás nélkül fog cselekedni. Japánnak nincs mit tartania e cselekvés eredményétől.

HIREK.

A bölcső.

Keressük a helyet, ahol megszülettünk.

Mi, az emberiség. A biblia jámbor mesemondó. Amit beszél az édenről, az éppen olyan naiv történet, mint amilyen az oldalborda történet. — Istenem, Uram, — mondja a tudomány, — ha te egy világot tudtál teremteni semmiből, hát miért kellett bekapaszkodnod az asszony teremtésénél a bordába. — Azaz hogy a tudomány ma már nem olyan naiv, hogy hozzáfohaszkodjék az Urhoz valamiféle felvilágosításért. Egyszerűen utánajár a dolgoknak, visszakövetkeztetve a kezdethez. Így csinálta meg a maga teóriáját Darwin s valahogy így indulnak meg az utunkon visszafelé a tudós urak Edent keresni. Azok a tudós urak, akik engedékenyek a bibliával szemben s egy és más tekintetek miatt akceptálják a gyönyörűséges kezdetet, hogy: — volt egyszer, hol nem volt, még az operenciás tengeren is túl — volt egy ember. Annak Ádám volt a neve. Ezt az embert behelyezte az Ur az ugynevezett Paradicsom kertbe. (Hogy miért paradicsom s miért nem legalább is gránát alma, az előttem örök titok.) Mivelhogy azonban az az ember tulságosan jól érezte magát, melléje adott az Ur egy ugynevezett házastársat. Azután aztán gyerekek születtek s mivelhogy Éva elmulasztotta mindjárt az elsőt a fürdővízzel együtt kiönteni, itt vagyunk mi édes mindnyájan, tudósok és nem tudósok. Az Éden a bölcső... Persze — amint mondom — egy s más tudományos tekintetek miatt.

Ime egy a tekintetek közül.

Egy Becker nevezetű roppant híres amerikai egyetemi professzor azt mondja, hogy minden kétséget kizárólag a Filippini szigeteken ringott a bölcsőnk. A sziget klímája, florája erre nézve nem hagy fenn semmi lehetőségét a találgatásra. Kétszer kettő: négy. Ez ugye bizonyos. No hát, még ennél is sokkal bizonyosabb az, hogy a Filippini szigeteken tépte ki elég kiméletlenül Adámból a csontot, amiből megalkotta a nőt. — Ezek után örülünk, hogy végre biztosat tudunk ebben a homályos kérdésben. A szegény ember esse annyira mindenfelől foglalatkosodik, hogy ha valamiben eljut a tiszta igazsághoz, hát azt mondja: — no, hála Istennek, ezzel rendben vagyunk. — Nem vagyok ugyan egészen meggyőzve, de hogyha ez az okos ur olyan nagyon bizonyodik, hát bizonyosan igaza van neki. Ha átveszik a meséből az édent, nekem ugyan mindegy, hogy hol állott az első tilalomfa ezen a világon és melyik szinpadon lépett föl az első intrikus. A tudós urat bizonyára nem vezeti semmiféle öns cél...

Azaz hogy — ez sincs kizárva.

Mert a hír úgy szól tovább, hogy ezt a

nevezetes helyet üzletileg is nagyon szépen ki lehetne használni. Valami szép nagy részvényszeresítést kellene összeállítani. Az lenne a feladata a vállalkozásnak, hogy hozzásegítse az emelőhöz mindazt a csecsemőt, akit Becker professzor ez idő szerint még csak cuclival táplál, mert hát messze vannak a Filippini szigetek, messze van az éden. Angol hoteleket kellene építeni ús- anyánk ölébe, francia színházat melléje, aztán — hogy a germán se unja el magát — német zengeréjt, amikben Löwenbräu sört mérnek s magyar cardát, amiben Keese Pista, a Kis-küküllői Magnaten Kapelle hangversenyzhuszárőrnagy uniformisban. Lenne díjkülgázás, zsákverseny, fázékörös, számárverseny, szóval mindentéle látványosság. Sok fényes hajó szállítaná az úri népet az édenbe. Csupa úri népet, gazdag, pénzes urakat, dámákat, akiknek okuk van arra, hogy örüljenek az életnek. Még az is számításba van véve, hogy hozzávetőlegesen mennyi lenne a borralvaló. Záporban hull majd a dollár Ós-Budav... pardón, Éden szigetére... Persze valami igazán érdemes attrakcióról is kell gondoskodni. Valami hippodrom például nem ártana, amiben idomított kigyók hátán nyargalnának körül miss Vandáké a porondon. Hogy stilszerűség is legyen a produkcióban. És megnyergelt tudósokon örült karúszelt járna a Pénz...

Mert hát, amint tetszik látni, a tudósokat is meg lehet nyergelni. Egnémelyiket sehogy, a többit azonban katedrával, kellemes mosolylyal, ordóval — vagy osztalékkal. A derék Becker a pénzt szereti.

(Th.)

Az anya.

Egy képet láttam egyszer, melyen egy germán vezér kivont karddal áll a csapatok élén s a csatába indul. A germán vezér mellett fejedelmi asszony ül a fa alatt s a gyermekét szoptatja. A kép alá ez volt írva: *Allamügyek.*

A kép nagyon rossz volt, esetlen kirajzolt fabábók voltak az alakok s a germán vezér mintha fakarddal rohant volna a csatába. A többi vitéznek is rossz volt a kardja s azt a benyomást tették ezek a hősök, hogy hadviselőként valóságos gyerekjáték. Az anya azonban szép volt a képen. Szeméből szeretet sugárzott, bőhéjé kelébe szeme adatapadt a csecsemő s kis arca földuzzadt, amint az anyatejet molón szívta. A kép e része nagyon komoly volt. Igazi államügyet végzett a királynő vagy a vezér hitve. A gyermekét táplálta, a jövődöbeli vezért, a trónörökösöt. Nem tudom, hogy a festő szándékosan rajzolta-e a hősöket olyan esetleneknek s az anyát olyan csodaszépnek s komolyan. Bizonyos azonban, hogy képe világosan szól a szemlélőhöz s az első pillantásra megértette az emberrel, hogy az igazi államügyet nem a fakardos vitézek végzik, hanem ez a harmatos kelő, egészséges asszony.

A régi kopott acélmetszet jut eszembe most, mikor az olasz királynőről azt jelentik, hogy az eljövendő olasz trónörökösét nem adja dajka-kézbe, hanem édes anyatejével maga táplálja. A vezérnek kivont fakarddal indulnak csatába s fontos világeseményt kényszerítenek Kínában. Az asszony ezalatt komoly államügyet intéz otthon s táplálja gyermekét. Az udvari dámák szörnyűködnek a paraszti észjárásán, a barbár ösztönt kinevetik s utoljára is a montenegrói házi szokásokról csinálnak jó és rossz éleket. Montenegroban nyilván az a szokás, hogy a barbár asszonyok maguk táplálják kisdedeiket s nem ismerik még azokat a statisztikai adatokat, melyekkel azt igazolják némelyek, hogy az üvegből való táplálás is megfelel a célnak. A számközlőknek, bizonyíthatnak, de azt sohasem fogják igazolni, hogy az anyatej a természetnek csak olyan neveléses találmánya, melyet egy husz krajcáros üvegeseréppel vagy tíz forint-

tal doftól műanyákkal pótolni lehet. A montenegrói barbár hölgyek, úgy látszik, jobban értenek a természet értékeinek mérlepeléséhez, mint az európai asszonyok, akik szépségüket értékesebbnek tartják hivatásuknál s csak oly kevéssé becsülik azt, hogy eseréppel és zsoldos anyákkal pótolhatónak tartják.

Az olasz trónörökösé úgy lehet nagy forradalmak okozója lesz tudtán és akaratán kívül. Némileg meg fogja változtatni az előkelő asszonyok fölfogását a testi szépség romlandóságáról s az anyák büszkeségét olyan dolgokba fogja áthelyezni, melyektől ma borzadnak az asszonyok. A montenegrói hercegisasszony pedig elmaradt és civilizálatlan tetteivel divatosná fogja tenni azt, amit a divat detronizált. Az anyai kötelességek teljesítését.

Heléna királyasszony komolyan veszi az államügyeket. A század kultur-történetében szerepelni fog a neve, mert ő az első, aki megingatja azt a fölfogást, hogy ki lehet játszani a természet törvényeit s hogy a természet háztartásában helye lehet a heréknek is.

G-a.

Budapest, március 27.

— BUDAPESTI NAPLO. Március 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessék tovább.

— Személyi hírek. József Ágost főherceg és neje ma reggel 6 óra 10 perckor Budapestre érkezett s a 6 óra 30 perckor induló vonattal tovább utazott Kisz-Tapolcsányba.

— A trónörökös Budapesten. Ferenc Ferdinánd trónörökös, mint *Fiuméből* jelentik, nejevel, *Hohenberg* hercegnővel több heti tartózkodásra tegnap Abbáziába érkezett és a Villa Amáliában szállt meg. Április 11-ére pedig Budapestre érkezik.

— A vezérkar főnöke Magyarországon. Bécsből jelentik, hogy báró *Beck* tábornagy, a vezérkar főnöke ma délután Magyarországra utazott. Utazásának célja manőver-területek kiszemelése az ősi második hadgyakorlatra. Beck bárót utáiban *Kropatsch* altábornagy, tüzérségi főfelügyelő, *Kolosváry* ezredes, a vezérkari munkálatok hivatalának főnöke és *Scotti* őrnagy kíséri. Majusra báró Beck tábornagy vezetésével a Vág völgyében nagy vezérkari utat terveznek, amelyben negyven tábornok, törzskari és főtiszt vesz részt.

— Április tizenegyediké. A magyar törvényhozás nemzeti ünnepé avatta április 11-ét, az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját. Az új nemzeti ünnepet a szokásos módon ülik meg az idén is a fővárosban. A budavári koronázó Mátyástepomban ezen a napon hálaadó istentisztelet lesz, amelyen részt fognak venni a kormány tagjai és a hatóságok fejei. A fővárosi iskolákban április 11-én az előadások szünetelnek, de a tanári karok és növendékek iskolai ünnepélyeket rendeznek.

— Az angol király követe. Bécsből táviratozzák: Sír Francis *Plunkett*, a bécsi angol nagykövét ma, lord *Wolsley* tiszteletére a követség palotájában díszebédet adott. A király lord *Wolsley* nek sajátkezü aláírásával ellátott areképet ajándékozta. Lord *Wolsley* e hó 29-én Bécsből Budapestre érkezik az Orient-expressszel, a társulatnál megrendelt külön hálókocsiban melyben Ostendéből Bécsen és Budapesten és Bukarestbe, innen vissza Budapestre és Konstantinápolyba utazni fog 11 személyből álló kíséretével együtt. Ugy Bécsből jövet, mint Bukarestből visszatérve, mint értesülünk, egy-egy napot Budapesten fognak tölteni.

— Örsik Vilmos eszászár. Berlinből táviratozza tudósítónk, hogy a rendőrség a brémai merénylet után kettőzött éberséggel fogja őrizni Vilmos eszászár. Ezentul kétszerannyi rendőr fog felállani az utcákon, amerre a eszászár elhajtat, de nem egyenruhás, hanem titkos rendőrök. Az udvari hintó bakján ülő vadász ezentul nem fog tollas kalapot viselni, mert az messzire jeltűnik, hanem elindert. Elrendelték azt is, hogy a eszászár kocsiját kerékpáros udvari zsandárok kövessék s úgy ezeket, mint az udvari kocsik szolgaszemélyzetét lökött revolverekkel fogják ellátni. Vilmos eszászár nem szívesen egyezett bele ezekbe a rendszabályokba, amelyeket máris alkalmaznak.

— Madame. Tudvalevő, hogy a francia hölgy, akár miniszternek a felesége, akár gesztenyeskofa, mindenkinek *madame*. A kisasszony pedig éppúgy *mademoiselle*, ha a legrégibb arisztokrata családból származik, mint ha pincériány egy hatodrangú sörházban. Evvel tisztában voltak a franciák és soha semmi bajuk nem volt a címzéssel. Ujjában azonban egy kis nehézséget találtak. Nem tudták, hogy illik címezni az olyan kisasszonyt, aki már nem kisasszony, mert van egy kis fiu vagy lány, aki azt mondja neki, hogy: mama. Ebben az érdekes kérdésben a svájci francia hölgyek indítottak most akciót. Egy Mme. *Mühlberg* nevű hölgy indítványára elhatározták, hogy a törvénytelen gyermekek anyáinak éppúgy meg kell adni a *Madame* címzést, mint tisztességes férjek törvényes feleségeinek. Azt mondják a megokolásban, hogy a „kisasszony” cím megszűnik az anyasággal; sőt nemcsak, hogy megszűnik, hanem kellemetlen és sértő is minden anyára nézve, ha kisasszonynak címezik. A svájci asszonyok úgy vélekednek, hogy a világ minden anyának egy és ugyanaz a tisztelet jár ki s hogy ha a törvény lejjebb helyezi is a törvénytelen kicsiké anyját a törvényes mamánál, a társadalom nem köteles különbséget tenni közöttük. A svájci asszonyok az anyaság dignitását akarják megtestelni ezzel a kedves reformmal. Nekik mindegy, hogy ki az apa. Aki fájdalommal lett anyává, az — ha más nem is — legalább *madame*...

— Református lelkészek értekezlete. Sárospatakról írják: A felsőzepléni református lelkészek március 25-én értekezletet tartottak *Sátorajva-Ujhelyen* Ujj István lelkész vezetésével. Két fontos kérdést tárgyaltak, t. i. *Kell-e fejelelmi szabályzat az egyházak körében?* Hosszabb vita után úgy döntöttek, hogy nem kell, mert az egyes egyházak beletele híveik különbözőségénél fogva annyira ellentétes, hogy egy norma nem állapítható meg. A másik kérdés az volt, hogy kell-e a magyar irodalmi egyháztörténet érdekében külön folyóirat. Ezt az indítványt visszavonták, mert az irodalom pártolása iránt a közhangulat nem volt fellekesítő.

— Rendjelviselési engedélyek. A király megengedte, hogy gróf *Andrássy* Aladár valóságos belső titkos tanácsos, m. kir. főkamaryásmester a perzsa nap- és oroszán-rend I. osztályát, báró *Vojnits* István, Bács-Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város főispánja és *Schmauss* Endre, Szabadka szab. kir. és Baja tífj. városok főispánja, a perzsa nap- és oroszán-rend II-k osztályát, komlós-keresztesi báró *Fejervári* Imre, Baranya vármegye és Pécs szab. kir. város főispánja, a Schaumburg-Lippe hercegi házi rend cserlombbal ékesített II. osztályú díszkeresztyét, *Banovits* Kajetan, miniszteri tanácsos, magyar államvasuti igazgató, a királyi porosz korona-rend II. osztályát a csillaggal, *Lakatos* Aladár miniszteri tanácsos, a kereskedelmi muzeum igazgatója, a perzsa nap- és oroszán-rend, valamint a császári orosz Szt. Szaniszló-rend II. osztályát, ivándi *Kerátsos* Lajos honvédelmi minisztériumi osztálytanácsos a perzsa nap- és oroszán-rend II. osztályát, *Dragonescu* Dömjen kir. tanácsos, pécsi pénzügyigazgató, a Schaumburg Lippe hercegi házi-rend II. osztályú díszkeresztyét, *Perner* Gyula kir. tanácsos, m. államvasuti főfelügyelő, a királyi porosz vörös sars-rend III. osztályát, *Tormay* Károly, Baranya vármegye alispánja, a Schaumburg Lippe hercegi házi-rend II. osztályú díszkeresztyét, dr. *Pásztélyi* István es. és kir. kamarás, belügyminiszteri segédükár, a perzsa nap- és oroszán-rend III. osztályát, *Balogh* Sándor műszaki tanácsos és *Stenge* Ferenc, a baranyavári járás főszolgabírája, a Schaumburg Lippe hercegi házi rend II. osztályú díszkeresztyét, dr. *Falk* Ernő belügyminiszteri fogalmazó a perzsa nap- és oroszán-rend IV. osztályát, hajnikai *Schneider* Árpád honvédelmi miniszteri fogalmazó és *Fendt* Ottó m. kir. államvasuti főellenőr a perzsa nap- és oroszán-rend III. osztályát, *Vámos* Armin m. kir. államvasuti főmérnök a királyi román csillag-rend tiszti keresztyét, *Kaufmann* Ferenc m. kir. főállatorvos és dr. *Földes* Árpád budapesti ügyvéd a királyi szeb Takova-rend IV. osztályát, *Bornemisza* Boldizsár államrendőrségi főparancsnok a királyi porosz korona-rend III. osztályát a királyi szeb Takova-rend III. osztályát a perzsa nap- és oroszán-rend III. osztályát, dr. *Farkas* Lajos rendőrtanácsos a királyi szeb Takova-rend IV. osztályát és a perzsa nap- és oroszán-rend III. osztályát, *Czajlik* Alajos rendőrtanácsos a perzsa nap- és oroszán-rend III. osztályát, *Borczy* Béla kerületi kapitány a királyi szeb Takova-rend IV. osztályát, dr. *Fermes* József rendőrségi fogalmazó a királyi szeb Takova-rend V. osztályát, a királyi szeb Takova-rend V. osztályát és a perzsa nap- és oroszán-rend IV. osztályát, fővárosi *Fischer* Emil budapesti porcelángyáros a perzsa nap- és oroszán-rend III. osztályát és a királyi szeb Takova-rend IV. osztályát, *Emmerling* Adolf budapesti gyáros a királyi szeb I. osztályú arany érdemrendet, *Brammer* Odön budapesti kereskedő a perzsa nap- és oroszán-rend IV. osztályát, végül *Dobrea* Agoston és id. *Török* Antal gyergyó-tölgyesi földbirtokosok és fakereskedők a királyi román korona-rend lovag-keresztyét elfogadhatják és viselhetik.

— **Luocheni dühös.** Az emberiség érzése a civilizáció fejlődésével odáig látgult, hogy a gonoszság szörnyetegeit is kíméletben kell részesíteni, ha már egyszer kére kerültek. Ugy van, hogy ember az ember dolgában sohasem lehet tökéletes bírós, s ha emberi teremtményben bűnök törnek ki, a felelőbirték részvét nyílt körülmények után kutat, s megbomlott agyára és lelki-letre hajlandó visszavezetni a bűnt. Olykor mégis kiolthatatlan az elkeseredés a gonosztevő ellen, amint bizonyos például, hogy magyarok Luccheninek, Erzsébet királynéknak borzasztó végzetének soha megbocsátani nem fognak. Ez a sötét legény — hasznára-e, vagy balsorsára, ki tudhatja azt? — megmenekült a halálbüntetésétől, mert olyan földön ülték törvényt föltéte, ahol nincs kivégzés szabva a gyilkosokra. Hát szenvednie kell sötét börtöncellájában. Már régóta nem hallottunk róla semmit sem, de most távirat jött Genföb, hogy nem jól esik neki a börtön, sehogy sem tetszik neki az állapot, amiben részesítik. Pedig nem is volt rossz dolga, nem is volt olyan tulajdonságos súlyos a helyzete. Még *bort* és *könyveket* is kapott, ami csak nagy kedvezmény és *dolgozhatott* is, ami még épenséggel megváltás annak, aki nem élvezheti a legnagyobb áldást, — a szabadságot. Nem tulzás, hogy sok becsületes ember elégedett és boldog lenne, ha ezer gondjától és kínlásától megszabadítanák és úgy látnák el, mint Lucchenit. Luccheni pedig ezek után követelődik. Már többször okoskodott, s úgy látszik van hatása az okvetlenkedéseinek, mert most már nem fér a bőrébe. Amit már idáig megkapott, az mind nem elég neki. Neki az *Annales Politiques et Littéraires* kell. Semmi más, csak ez a jól szerkesztett mű kell neki, s mert a börtönigazgató ur nem volt hajlandó e politikai és irodalmi évkönyvet megrendelni a számára, mert ezt már még sem teheti, — hát Luccheni azt mondta, hogy akkor *nem dolgozik többé.* Az igazgató erre azt felelte, hogy akkor ő nem ad bort, meg könyvet. Mit tehetett erre Luccheni? Dühbe gurult, ugrálni kezdett a cellájában, majd úgy vágta cellájának ajtajához a vizes dezsát, hogy ezer felé repültek a darabjai. Így tesz Luccheni, mikor dühös, mert nem kapott annalest.

— **Tüz Apponyi Lajos udvarnagyrakásán.** Gróf Apponyi Lajos udvarnagyrakásán az Andrássy-ut 117-ik szám alatt lévő lakásán ma este hét óra tájban szobátiz ültök ki. Egyik fogadósba függönye gyuladt meg s csakhamar lángba borult egy egész butorzat. A VI. kerületi tűzörség vonult ki a veszedelemhez és csakhamar megfékezte a pusztító elemet. A kár jelentékeny.

— **Harmino év múltán.** Kiss József, a keszt-helyi gazdasági tanintézet állattani tanára, harminc évi szolgálat után nyugalmába vonult. A tanintézet halgatósága, mint levelezőnk írja, buncubankettét rendezett tiszteletére s azon a tanári kar is részt vett. A köztiszteletben álló tanárt az ifjúság lelkes óvációkban részesítette. Kiss József több munkát írt; a legutóbbi párisi kiállításon a magyar halajokat állította ki *Darwin* megfigyeléséből. A halminak papír-tésztából készülték eddig nem ismert módon. A minták százezrekben nagy feltűnést keltek és tisztelet szerettek a magyar szakoktatásnak. A kiállításon három éremmel tüntették ki.

— **Az Újságírók Egyesületéből.** A Budapesti Újságírók Egyesülete segítő-alapja igazgatótanácsának ma délután volt *Hoitsy* Pál elnöke alatt a közgyűlés előtt utolsó ülése. *Csiklay* Lajos alelnök beterveztette a segítő-alap működéséről nagy gondal össze-állított évi jelentést, amelyet az igazgatótanács jóvá-hagyólag tudomásul vett. Az ülés végén lelkes ovációkban részesítették az igazgatótanács tagjai *Hoitsy* Pál elnököt. Jegyzőkönyvben adtak hálajoknak kifejezést az igazgatótanács buzgó és tapintatos vezetéseért.

— **Vak masszörök.** Londonban előkelő hölgyekből és urakból társaság alakult, amely azon buzgólkodik, hogy a vakoknak új keresetforrást nyissanak. Az új mesterség nem volna más, mint a masszázs. A vakok tudvalevőleg már idáig is foglalkoztak egyes mesterségekkel. Némelyek kefék csinálnak, mások matrácokat, vannak kosáronló, zongora hangoló vakok, tehetségesebb vakok a tudomány és művészet terén is érvényesülnek. Az említett londoni társaság úgy vélekedik, hogy a vakok különösen alkalmasak a masszázásra. Tapintó érzékük különösen predesztinálja őket rá, azoknál nagyon csöndes, jó emberek többnyire és így könnyen meg lehet velük érnem.

— **Öngyilkos kapitány.** Borzasztó módon vetett véget életének *Szretkovics* Mihály, a 96-ik gyalogezred kapitány *Mitrovián.* A kapitányt gyogyithatatlan baja miatt ideiglenesen nyugdíjazták, ami annyira bántotta, hogy először zsebkesének pengéjével kétszer szíven szurta magát és miután a halál nyomban nem következett be, éles borotvával elmetezte nyakát.

— **A férj távollétében.** Érdekes válopórról beszélgetnek most a londoni előkelő körökben. *Thomas Geroald Walker* hadnagy és *John Alexander Miller* pompás barátságban éltek egymással. Mind a ketten gazdagok voltak, kastélyokkal és birtokokkal rendelkeztek és élénk szerepet játszottak az előkelő londoni társadalomban. *Miller* házias ember volt, a hadnagy később, 1890-ben feleségül vette szerelme *Marie Webstert*, az akkori szezon ünnepeit szépségét. Amikor Dél-Afrikában a harc kiütött, *Walker* mint önkéntes szintén lement Transvaalba. A felesége eleinte gyöngéd leveleket írt neki, egy napon azonban azzal lepte meg, hogy elutasása után már jó idő óta hűtlen hozzá, s leghőbb kívánsága, hogy elhagyja. Kivánja különben neki, hogy igazán boldog legyen és elfelejtse. *Walker* szabadságot kért és otthon termett. De vér nem folyt. A csábító nem volt más, mint a barátja. *Miller*, aki az ő feleségét cserben hagyva *Walkernel* élt a kastélyokban és Párisban is egy előkelő hotelben. A válopért megindították és pedig *Millerné* az ura és *Walker* a felesége ellen. Mind a kettő hamarosan eldőlt. *Miller* amellett még olyan nagylelkű is volt, hogy ügyvédje útján ötezer font kártérítést alánlott fel a barátjának. És *Walker* az ajánlatot elfogadta. A bíróság pedig megpecsételte az ügyet.

— **Milán hagyatéka.** A bécsi második kerületi törvényszéknél tegnap lehetett bejelenteni a hitelezőknek *Milán* ellen való követeléseiket és az esetleges örökösöknek igényüket a bécsi házbán levő vagyonra. Senki sem jelentkezett a határnapig, így hát a hagyatékot át lojárik adni a bécsi szerb követségnek. Ezentul igénybejelentésekkel a szerb kormányhoz lehet csak folyamodni.

— **Urkoocsikok a szegényeknek.** A földmívelésügyi miniszter ma leírta tudatta a székesfőváros hatóságával, hogy az Urkoocsikok Egyesülete részéről tavaly rendezett versenyek totalizátor forgalma után 952 korona 80 fillér esik a fővárosi szegényalapra. Ezt az összeget a hatóság az állampénztártól atveheti.

— **Magyar és horvát postamesterek.** *Zágráb*ból írják, hogy ott a napokban gyűléseztek a horvát-szlavon postamesterek, hogy egyesülési törekvéseik kivételének lehetőségét megbeszéljék. Ez ülésen mintegy ötven horvát postamester vett részt s egyhangulag elhatározták, hogy a budapesti magyar postamesterek egyesületébe belépnek. A *Postai Közlöny* pedig megkeresik, hogy horvát nyelvű kiadást adjanak ki a horvát postások számára.

— **Legmagasabb elismerés.** Ő felsége a király *Wisinger* Mór műtövsnek, mint a párisi kiállítás bizottsági tagjának, odaadó működéséért legfelsőbb elismerését nyilatkoztatta.

— **Szélahamoskodás az idegenben.** *Berlin*ben tartóztatták egy *Barth* Lajos nevű embert, aki azt mondta, hogy író, több magyar és osztrák újság berlini képviselője és néhány veteránegyesületnek tagja. Azért tartóztatták le mert meg akart zsarolni egy uralkodó herceget. Kedvese nevében ugyanis levelet nyújtott át a hercegnek, amelyben az volt, hogy a kisasszony szerelmi viszonyt folytatott a herceg egy közeli rokonával és ebből jogot formált bizonyos követelésekre. *Barth*ot tartóztatták és a vizsgálat kiderítette, hogy se nem író, se nem képviselő újságokat, hanem szabó *Aradról*.

— **Kiutasított anarkhista.** A brémai merénylet hatása alatt a német hatóságok keményebben bántanak az anarkhistákkal. Azokat az anarkhistákat, akik nem német honpolgárok, kiutasítják az országból. Így néhány nappal ezelőtt kitoloncolták a birodalom területéről *Wallasitz* Mátyás anarkhistát, aki állítólag magyarországi ember. *Wallasitz*öt nemrég kiiltották Bécsből s onnan ment *Berlin*be, ahol egyideig titokban működött. *Berlin*ből Dél-Németországba ment, ahol nagy agitációt fejtett ki az anarkhista elvek érdekében.

— **Meggyilkolt főerdész.** *Szegszárd*ról írják: *Mayer* Károly főerdész, aki ellen a minap merényletet követtek el, a kórházban operáció után meghalt. *Mayer* 52 éves volt. *Montenuovo* Alfréd herceg 1000 korona jutalmat tűzött ki annak, aki a csendőrséget a merénylő nyomára vezeti. *Mayer* tulszigoru volt és ezért gyűlölték annyira, hogy még a jutalom sem csábít senkit a feljelentésre.

— **Szurkálások.** *Szabó* József 46 éves napszamos az éjtel hazafelé ballagott, amikor a Ferenc-körút 7. számú ház előtt beléje kötött több ismeretlen ember s ezek közül az egyik összeszurkálta. A támadók elmenekültek, a sebesült pedig a Rókus-kórházban sanylódik. — Hasonló sors érte *Császka* József 16 éves napszamos fut is, akit Ó-Buda határában, a Külső Szentendrei-úton találtak meg a cirkáló rendőrök az utzselen nagy vértócsa közepette. A szerencsétlen ismeretlen emberek a bordái között sebesítették meg életveszélyesen. A rendőrök bevitték a III. kerületi kapitányságra, ahonnan azután elszállították a Szent-János-kórházba. A rendőrség a késelőket keresi.

— **Paraszt dráma.** A kis-falui templom előtt meghalt egy menyasszony. Egy lépés válsztotta el az oltártól, de nem volt szabad odáig jutnia, megállította utjában a halál. A fehérruhás, koszorús menyasszony hirtelen megtántorodott, egyet fordult s aztán végig esett a földön. Meghalt. A násznép elszédült s a temetésre vált lakodalmat után megindult a találgatás. Vajjon miért halt meg *Sándor* Anna? A falu népe csakhamar kitalálta az összefüggést a menyasszony halála s egy fiatal legény öngyilkossága között. *Béres* Mihály a szomorú lakodalmat előtt néhány nappal akasztotta föl magát, mert *Sándor* Anna nem akarta meghallgatni. A halálát bosszulhatta meg most valamelyik hozzátartozója s a nászba induló menyasszonynak mérget adhatott a lakodalmas utjára.

— **A Sírálly Evezős-Egylet** tegnap tartotta első közgyűlését *Vézi* József orsz. képviselő elnöke alatt.

Előnk megnyitójában örömmel emlékezett meg *Vézi* József azokról a jelentékeny eredményekről, amelyeket a fiatal egyesület rövid fennállása ellenére elért. Az egyesület alakulása után való hónapokban már a Dunán egy gyönyörű csónak- és klubházat létesített; hajóparkja is megieled az igényekes tagjainak száma a folyton jeletkezőkkel egyre szaporodik és örömmel konstatalhatja, hogy az egyesület tagjai a sportvilágnak, de a főváros társadalmi életének is számottevő alakjai. Ilyen kedvező kilátások mellett kezdi meg az egyesület második munkáját, amelyről hiszi, hogy eredményeiben az elsőnél sporttekinetben, főleg az evezős-sport fellendítése körül nagyobb jelentőségű lesz.

A tetszéssel fogadták megnyitót után a választásokat ajtették meg a következő eredményvel. Előnk: *Vézi* József, elnökhelyettes: dr. *Keresztessy* József, alelnök: *Loránt* Dezso, titkár: dr. *Raisz* Jenő, jegyző: dr. *Sicker* Ernő. művezető: *Willóner* Zoltán, második művezető: *Már* Zoltán, pénztáros: *Schlesinger* Rikárd, ellenőr: *N. Komlós* Arthur, gazda: dr. *Schreyer* Jenő, ügyész: dr. *Murányi* Ernő, választmányi tagok: *Frankl* Rikárd, dr. *Freund* Emil, *Friedmann* Emil, *Halmos* Zoltán, *Kann* Ödön, dr. *Kovács* Jenő, dr. *Král* Miklós, dr. *Mezei* Pál, dr. *Öppler* Emil, dr. *Veigelsberg* Viktor.

— **Montenegró a szerzői jogért.** Egy római távirat jelenti, hogy Olaszország és Montenegró között a szerzői jog kölcsönös védelmére szerződés jött létre, amelyet tíz évre kötöttek meg. Furcsa a dologban az, hogy Montenegrónak egyetlen egy írója van, — a fejedelem, művészek pedig a fekete hegység országában, még csak híre sincs. *Nikita* fejedelem eddigelő sohasem esett meg az a kellemetlenség, hogy valamelyik művét jogtalanul lefordították volna az olasz nyelvre.

— **Egy különö halála.** Bécsben ma meghalt *Vissaggi* törvényszéki nyugalmazott tanácsos, akit különködéséről szűtében ismertek. 82 éves volt és évek óta senkivel sem beszélt takaritonóján kívül. Lakásán negyedszáz ezer korona értékű részvényeket és értékpapírokat találtak, végrendeletet azonban nem. Házmostere bejelentette, hogy szóbelileg egy cseledeleányt tett meg általános örökösűvé, mert az vezette háztartását.

— **Öngyilkosság a fogadóban.** A Szerecseny-utca 35. sz. a lévő *Unió* szállodába ma délután betért egy jól öltözött, 28–30 évesnek látszó fiatal ember s lobát kért. Mintegy négy órát töltött a II-ik emelet 13. számú szobájában, s egy nő társaságában sörözgetett. A fiatal nő nem sokáig vult vele, s alig hogy távozott, fegyverdörrenés hangzott ki a szobából. A pincére be akart hatolni, de az ajtó belülről be volt zárva s így be kellett törni. Rendőr jött. akinek jelenlétében azután felnyitották a szobát. Ott feküdt a vendég alsó ingben hanyatt a kereveten, mellén hatalmas sebbel, melyet a földön heverő revolver golyója ütött rajta. Nyomban orvosi segítségért küldtek de már segíteni nem lehetett, mert időközben meghalt. Az asztalon három zárt levelet hagyott magánsejtelmeknek, köztük egyet egy leányknak ezzel a felirattal: „*Nagyreményű P...y Róza kisasszonynak.*” A leveleket *Polgár* rendőrfogalmazó vette magához, a holttestet pedig elszállította a boncoló intézetbe. A rendőrség megállapította, hogy az öngyilkos *Stempler* István 28 éves urasági inas. Néhány órával öngyilkossága előtt ugyanis egy *Pusztai* Róza nevű asszony följelentést tett ellene a rendőrségnek, mert 230 forintot kicsalt tőle oly ürügy alatt, hogy jó állást szerez neki. Nagyon valószínű, hogy *Stempler* e följelentés miatt lett öngyilkos.

— **Elétkelentített szobor.** *Polában* tegnap éjszaka — mint ottani tudósítónk táviratozza — ismeretlen tettesek csufosan elétkelentítették *Tegethoff* szobrát. A fejére csufmakoszorút tettek, a kardmarkolatra bádoglazekat erősítettek s a mellére szardiniás szelencét akasztottak egy gombrá. A rendőrség hasztalanul nyomozza a tetteseket.

— **Lakásközvetítő irodák Bécsben.** A bécsi községtanács ma elhatározta, hogy városi lakásközvetítő irodákat állít tel minden kerületben. Egyelőre 2 kerületben fogják kipróbálni az új intézményt.

Wein Károly és Társai

HAZAI IPAR.
minden darab
gyárainkból
szükségű árt
jelen vödjegyzé-
gyel látjuk el.

szepességi vászongyárosok
ajánlják hírneves kasmárki és buszóczi vászon és kamuka-(damast)
gyártmányukat. — Főrakár:
Budapest, IV. Koronaherceg-utca-8. szám.

— **Hirtelen elhunyt tűzrezredes.** Kassáról táviratolozák: Hajnali 3 órakor a hadtestparancsnok riadót fuvatott. Az összes kassai csapatnemek kivonultak gyakorlatra. Tíz óra tájban a tűzrezred parancsnoka báró Scholley lováról lebukott Báró Müller segédtsízt azonnal segítségére sietett s néhány percel később az ezredorvos megvizsgálta s szívszélhűdést konstatált. Mentőkocsin a katonakórházba vitték, hol 11 óra tájt meghalt. A hadtestparancsnok azonnal lefuvatott. Báró Scholley a III. oszt. tiszt szolgálati érem tulajdonosa, a porosz Johanniták lovagja és a 6. tűzrezred parancsnoka. Temetése holnapután lesz katonai pompával. Scholleynek neje és két gyermeke volt.

— **Házasság.** Székely Mihály, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ügyvezetője, e hó 24-ikén vette eloltárhoz Oesterreicher Magda kassaszonnyt a dohány-utcai izraelita templomban. Az esküvőn nagy és előkelő közönség volt jelen.

— **A kolozsvári sikkasztás.** Kolozsvárról jelentik, hogy Tóth József sikkasztása ügyében tegnap a nyugdíjalap ellenőrzőbizottsága ülést tartott, melyen Korbuly Bogdán feljajánlotta, hogy az elsíkkasztott összeg felét, 30.000 koronát megtéríti. Ezt az összeget, valamint a színházi alaplóból elsíkkasztott 24.000 koronát Korbuly már letétbe helyezte biztosítékképen.

— **Hazai fürdőinkről.** Az imént tartott balneológiai kongresszuson élénk vita tárgya volt a hazai fürdőink s gyógyhelyeink helyzete. Általános ugyanis a panasz, hogy fürdőinket még mi magyarok sem látogatjuk eléggé, nemhogy idegenforgalomra is számíthatnánk. Hisz alig van 1—2 ember az országban, aki százakra menő gyógyhelyeink közül többet ismerne 5—10-nél. Ha az okát kutatjuk e bajnak, csakhamar rájövünk az orvosias módjára is. Hogy ismerhetnők gyógyhelyeinket, ha neveiket sehol sem halljuk említeni, ha sehol sem olvassuk róluk. Bezeg hirdetnek reklámot csapnak az osztrák a külföldi fürdők, ásványvizutalajdonosok, sőt szállodások is, telve van falragaszkaikkal minden üres tér. A külföldi nagy lapok külön oldalokon gyűjtik össze a gyógyhelyeket, ásványvizek neveit, s számszámra bocsájtják a címeket a nagyközönség rendelkezésére. Persze a magyarok is kiválasztják közülük a magukét. Magyarok váasztanak a külföldi fürdői közt! A hetekkel ezelőtt alakult s különösen a magyar közönség érdekeit szolgáló Hirdetési Levelezőap-Vállalat az Erzsébet-körúton a legalkalmasabb eszköz hazai fürdő-, gyógyhely- s ásványvizutalajdonosaink nevük ismertté tételére. Sőt szállodások s más vállalatok is sokat nyernének vele, ha az egy filléres levelező-lapok útján, — amelyek előzőnk az egész országot, sőt a külföld nagy részét is — ismertetnék magukat. Ezekhez a postai értékeikhez mindenki hozzáférhet. Így majd mennének valámire fürdőink, emelkednénk idegenforgalmunk. Itthon maradnánk magyaraink s tudnók, ki hova menjen. Ne vigyük ki pénzünket a külföldre, nem bővelkedünk annyira benne.

— **A betörők alkonya.** A betörőkre rossz napok következnek. Maholnap végképp elveszik a kenyéruket és kénytelenek lesznek új mesterség után nézni. Egy új magyar találmány az, amely ilyen vélesz kilátást nyit a betörők célnék jövődjébe. A találmány egy biztosító-zár, feltaláló a Schimandl Géza, aki tegnap mutatta be a szellemes készületeket az Országos Iparügyesület ülésén. előkelő közönség jelenlétében. A készületek, mely a legnagyobb könnyűséggel alkalmazható minden ajtóra, ablakra, kirakatra, pince- s padlásnyílásra, egyszerűval mindenhová, ahol beérés lehetséges, a maga egyszerűségével és föltétlen biztonságával mindenkit ámbulatba ejtett. Ahol ez a készületek alkalmazva van, ott egyszerűen lehetetlen a betörés, mert az ördögös kis gépezet egy pillanat alatt fellamázza az egész házat. Az eddigi hasonló készületektől abban különbözik, hogy roppant egyszerű, eszathatatlannal biztos, mindenhová alkalmazható és mindezekben felül — olcsó. Darabja nem kerül többé 9 koronánál. A tegnapi ülésen jelen voltak különösen a szakértők, valóságos elragadtatással fogadták a bemutatást és egyhangú elismeréssel gratuláltak a feltalálónak. A kiváló találmány hivatva van arra, hogy a messze külföldön is becsületet szerezzen feltalálójának és a magyar névnek.

— **Egy bőrből bakancs.** Hlatky Géza budapesti cipészmeister egy darab bőrből készült bakancsot talált fel, melyre a szabadalmat is enyerte. A közös hadügyminiszter a bakancsot önként talála és nagyobb szállítmányt rendelt kipróbálás végett. A hadügyminiszter bekérte Hlatkytól a szabási mintákat a brünni cs. és kir. ruhatár által készített további minták előállítására céljából.

— **Az osztályországi huzása.** Az osztályországi máj huzásán hatvan ezer koronát nyert 6253, husz ezer koronát 61316, tízezer koronát 66920 94057 66935, ötezer koronát 92409 85583 24544 86837, kétezer koronát 64032 9298 77420 29511 56483 63983 87109 38659 74497 9743 46926 40158 33643 34193 29025 56424 45016 73125 45632 65122 14130 85693 60667 59131 222 4911 22150 12659, ezer koronát 94193 91290 40636 86739 60800 33466 15753 51001 80156 70589 29655 34110 86657 93700 78096 70514 63701 12972 71396 22956 48150 49754 46046 91969 32836 9535 41214 27878 85214 4761 68178 42937 80163 35067 57307 97642 69057 1644 9118 42680 13665 50553 54760 80623 88961 45784 82557 47095 32255 18327 39229 91259 42368 5039 78165 87923 17827 89098 91622 74306 36722 74927 88284 76647 57012 9119 ötszáz koronát: 40681

94642 91007 12260 92644 63744 96669 23636 57358 47303 70892 56659 19225 91023 88337 28596 60081 98982 29945 85722 38197 50197 55788 60820 64410 85920 95654 66173 19889 79819 62663 86910 5784 43044 8179 83761 88894 52687 83885 73308 1330 68218 50648 73918 26616 99420 22343 9543 17307 88210 72981 50762 15155 57211 63972 11660 2533 52570 72579 2846 32119 38466 84907 42938 58108.

Lukács Vilmos bankházából, Budapest, V., Fürdő-utca 10. sz., vegyenek osztályországyeket.

(x) **Fuha padlóra** a legolcsóbb és legalkalmasabb máz a hirtveves Eilfried-léle *Herkules padlóma*, mely gyorsan szárad, rendkívül tartós és tűkölényes. Kapható kizárólag Eilfried J. és Fia padlóma-viasz és festékárúk raktárában Budapest, József-körút 31/b.

(x) **Ujdonság a fényképészet terén.** Rivoli fényképezési műterme (Kerepesi-ut 30.), szabadalmazott művilágítás mellett esti órákban és boros időkben is készít fénykép-levételeket, melyek nem különbözethetők meg a nappal készült levételektől. Felvételek bármely esti órára előjegyhezők.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

(x) **Elegáns divatos ruhák** készülnek Tereczky és Lilienberg férfiszabó cégnél, Budapest, Városház-utca 12.

(x) **Magántisztviselő-sorsjegyek** ára egy korona. (Nyomeremény 20.000 korona, huzás április 15) kaphatók a szövetségi irodában VII, Erzsébet-körút 27. valamint a dohányüzészekben.

Hazatért kivándorlók.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, március 27.

Egy csomó földhözragadt, lerongyollódott szegény ember érkezett ma este Budapestre. Telve reménységgel indultak ezéltét öt hónappal utánk messze Dél-Amerikába, magukkal vivén feleségeiket, gyermekeiket és összes vagyonukat és ma visszatértek mint koldusok. Intó példájára azoknak, akik még most is idegenben keresik a megélhetést, a boldogulást. Mielőtt elindulnát, mindegyiknek volt egy kis háza és telke, amiből nem maradt meg egyéb, mint egy elhasznált hajójege s a keserű csalódás.

Lelkelen ügynökök csábításának estek áldozatul a szegény emberek. Ma se tudják megmondani, hogy ki volt a megrontójuk, de egyszer csak híre terjedt a faluban, hogy Braziliában földet, marhát, sőt még pénzt is kapnak, csak menjenek ki. Nosza hamarosan elköttyavetyélték mindeüket. A kis házakra, kis földekre akadt vevő, pláne ha sietős volt az eladás s százharminc rutbén ember így indult utánk pénzzel és reménnyel. Ma koldus mindegyik, de mindegyik boldog, hogy hazajöbetett, hogy még egyszer megláthatta faluja határát.

A múlt esztendő október havában terjedt el a hír a mármarosmegyei Teresél-Patak községben, hogy messze Dél-Amerikában, Braziliában nagyon keresik a munkás, dolgos embereket s ingyen adnak nekik házat, földet marhát, baromfit és minden szépet és jót, amit csak kíván. Sok bajjal-gondal eltek a szegény emberek falujokban, de mégis megélték becsülettel s el tudták tartani kis jövedelmükből a családaikat. Eleinte csak szóbeszéd alakjában jelentkezett a braziliai hír; később már nyomtatványok kerültek a szegény emberek kezébe. Ezek a nyomtatott lapok arról szóltak, hogy Argentiniában a kormány minden telepnek ad egy kilométer hosszú s egy negyed kilométer széles földrészt, melynek örök ára 45 forint. Ezt a vételárat azonban nem kell egyszerre megfizetni, elfogadják a kormány részletekben is. Ezen földrészen kívül kap minden telep két lovat, két ökröt, tehenet, baromfit, vetőmagot és 557 forint értékű gazdasági eszközöt.

A szegény emberek a szóbeszédnek nem ültek fel, de a nyomtatott írást már készpénznek vették. Hamarosan összebeszéltek, hogy pénzzel teszik mindeüket és elmennek a tengeren-tulra, ahol reájuk nagy boldogság vár. Egyszeriben huszonnyolc családnak lett eladó a telke, a háza és mindene s akadtak emberek, akik jó olcsó pénzen összevásárolták a szegény népségnek minden ingó és ingatlan vagyonát.

Megtudta ezt a jegyző, a pap, sőt az alispának is a fülebe jutott a tömeges kivándorlási számdék s a hatóságok — dícsértükre legyen mondva — mindent elkövettek, hogy lebeszéljék a kivándorlókat tervükről. Azonban nem használt ez semmit, az elbolondított emberek megmaradtak szándékuk mellett.

Előbb még írtak Királyházára, ahol lakott egy Amerikából visszatért ösmerősük és mikor ez az em-

ber, — az ügynökök pressziója alatt — azt írta nekik, hogy odakint gyöngy-élete van a dolgos embernek többé senki sem tudja volna visszatartani őket. Kinek amije volt, hamarosan pénzzé tette, hogy legyen utraváló az új világba. A legtöbb család 2—300 forintra tett így szert, de akadt olyan ember is, akinek 5—600 forintja folyt be birtokából.

November 5-én indult utánk a 28 család Teresél-Patakról. Százharcinöt tagból álló karaván indult meg Brazília felé és november 7-ikén érkezett a kivándorló csapat Budapestre, a központi pályaudvarra. Itt Pavlik rendőrségi főfelügyelő fogadta őket. — Hova igyekeznek? — kérdezte tőlük. — Braziliába!

Pavlik főfelügyelő azután igyekezett megérteni velük, hogy milyen sors vár rájuk odakint és mindent elkövetett, hogy lebeszélje őket szándékukról, de hiábavaló volt minden igyekezete.

Pár órával ezután — a legközelebbi vonattal megérkezett a község derék lelkipásztora is, *Stríposkay* Emil. Ékeszlóását látva vetette ő is, hogy visszatérítse Budapestre az eltévedt nyáját, de ő is hiába beszélt az elbolondított embereknek; még kikacagták papjukat. Tetehetlen volt velük szemben minden jóakarát s a szerencsétlenek szép reményekkel gazdagon utnak indultak Amerika felé.

Fiumén át utazott a kivándorló csoport Udineg, ahol a hajójeget meg kellett nekik váltaniok. Egy felnőtt embernek a jegye 45 forint 15 krajcárba került. Itt természetesen már ügynökök várták őket, akik elvezették a csoportot oda, ahol a hajójeget meg kellett váltaniok.

La Ligure Americana.

Ez a pár szó van a piros hajójege felső részén, aol pedig aláírva: *Secondo Gavotti* igazgató.

Udineből Gennába mentek még vasuton s ott szálltak hajóra, hogy elérjék a képzelt boldogságot, amelyet olyan megragadó színekkel festettek előttük a ravasz ügynökök. A jegy fedélközti utazásra szóló egy teherszállító hajón s elképzelték, hogy már itt hogy bántak a szegény emberekkel, akik — mint a baromk — össze voltak zsufolva az alacsony, bűzbödt helyiségekben. De szólanul, nyugodtan türtek mindent, hiszen — úgy remélték — nincsenek már messze kitűzött céljukhoz, amely rózsás jövővel kecsgette őket.

Csaknem négy hétig tartott az ut, amely idő alatt temérdek szenvedésen mentek keresztül a szegény emberek. A hosszú tengeri utazás nagyon megviselte őket, de végre mégis csak előrték rendeltetésük helyére, San Paoloba. Amikor a hajóról szárazra léptek — úgy mondják — nagyon boldogoknak érezték magukat. A hajó érkezését már várták odakint a megbízott emberek s ezek a kivándorló csoportot elvezették a *Festungba*. Ott valami igazgató elé kerültek, aki megkérdezte őket:

— Mit akarnak? Miért jöttek ki?

A szegény emberek ekkor néztek csak nagyot. Ők egészen más fogadtatást vártak.

— Hogy mit akarunk — fogta föl a szót az egyik értelmesebb ember — hát hiszen azért jöttünk ide, hogy átvegyük ezt az egy pár lánc földet, amit nekünk ígérték.

— Az az ígért föld a holdban van csak; itt dolgozni kell minden embernek, aki ide jön.

— Hát azért jöttünk ide, hogy a saját birtokunkon dolgozzunk. Ugy ígérték az urak.

— Azt az urak csak ott Magyarországon ígérték. Ha akarnak, beállhatnak napszámosoknak a kávéföldekre, ott megkereshetnek naponta egy forintot.

Akadott egy pár ember, aki munkába állt és dolgozott egy-két napig reggeltől estig. Amde — úgy mondják — odakint olyan drágaság van, hogy abból az egyik forintból, amit különben is csak Jacsiban-községben fizettek ki nekik — nem tudtak megélni a legszerényebben sem. Azt mondják e szegény emberek, hogy kint Braziliában egy kiló burgonya egy forintba kerül.

A kivándorlók legnagyobb része nem is állt munkába ilyen körülmények között, sőt akik dolgozhattak, azok is abbahagyták, mert nem tudtak megélni a keresetükből. Az odaváló osztrák-magyar konzulátushoz fordultak tehát, hogy szállítsák őket vissza a hazájukba, mert odakint éhen halnak.

Hét álló hétig tartott ez a tárgyalás a hazahozatal iránt. Addig a már említett *Festungban* laktak és ott is étkeztek. Akinek pénze volt, a maga kosztján kellett élni; a többieket úgy-ahogy eltartották. Egész napra egy zsemlel kaptak; reggelire kávé, ebédre levest és egy kis burgonyát. Vasoráznia a holdhoz

Szájpadlás nélküli fogak.

Fülsőlegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

speciálista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

Jártak s ez az ellátás fejeként 60—70 krajcárjukba került. Elképzelhető, hogy mennyit éheztek s mennyit nyomorogtak a keserves hét hét alatt a szegény emberek.

De ütött rájuk névze a szabadulás órája. Tegnap mult négy hete hajóra pakolták őket s megindultak hazafelé. Boldogok voltak a szegény emberek nagyon, hogy a sok szenvedés után viszontláthatják hazájukat. Utközben és odakint nagy szomorúság érte őket. *Kilenc gyermek pusztult el közlők a hosszú ut alatt.* Ezek között volt három újszülött és hat olyan gyermek, akiket már hazulról vittek magukkal. Egy nagyobb gyermek hazafelé jövet a hajón halt meg. Egyet Génúában temettek el, hármat a tengerbe temettek közülök.

Tegnap érkeztek a megért kívándorlók Fiuméba, ugyanazon az uton, amelyen kimentek. Fiumében nagy meglepetés érte őket. Gróf Szapáry László kormányzó ugyanis ellátta őket kosztal és ezenfelül minden felnőt embernek 75 krajcárt adott utraivalól. Elképzelhető, hogy milyen jól esett ez nekik.

Ma este nyolc órakor érkezett a 129 főre apadt csoport Budapestre, a keleti pályaudvarra. Szegény, elrongyolódott alak mind. Alig van egy-két ember közülük, aki valami keveset tud magyarul. A legértelmesebb ember közöttük Pilát László, egy hatalmas termetű ember, aki elég jól tud magyarul. Pavlik főfelügyelő — akit Pilát László megismert mindjárt — megkérdezte tőle:

— Hát nem jobb lett volna rám hallgatni?
— Áldja meg az Isten a nagyságos urat, bár meghallgattuk volna a szavát.

Emondta azután az öreg Pilát minden szenvedésüket amin öt hónapig keresztül mentek.

— És most mihez kezdenek odabaza?
— Beállunk valamelyik urasághoz napszámosnak. Áldja meg az Isten azt az órát, amelyben hazatértünk. Nem is hiszünk mi többé semmiféle csabítónak. De hát — sajnos — oda van a kis pénzünk, nincs nekünk már semmink sem. Koldusok vagyunk.

A rendőrség emberei a toloncházba vitték a hazatért kívándorló csoportot, ahol jó vacsorát főztek a számukra. Holnap reggel 9 óra 15 perckor indíták őket utnak hazájuk, Teresol-Patak felé, ahova már nagyon vágytak vissza a mindenkünlől megfosztott emberek.

SZÍNHÁZ. ZENE.

** A Nemzeti Színház Párisban. A Vignszínház francia művészvendégeivel Budapesten járt Schürmann impresszárió érdekes tervet pendített meg a Nemzeti Színház igazgatósága előtt. Schürmann, mint megbízható forrásból értesülünk, azt az ajánlatot tette, hogy a Nemzeti Színház ensembeljét tiz előadásra kivinné Párisba, ahol a Nemzeti Színház tagjai a Theatre Antoineban játszanának. A tiz előadás egyenlő arányban oszlanék meg a modern és a klasszikus darabok közt. A vendégjárték költsége hatvan ezer frank lenne. Ugy értesülünk, hogy Beüthy László igazgató kedvezően fogadta a tervet, de csak abban az esetben hajlandó megvalósítani, ha az impresszárió a vendégjárték költséget biztosítja a Nemzeti Színház tagjai számára.

** Le vieux Marcheur. Ma este telt ház előtt nagy sikere volt a Vignszínház francia vendég-társulatának. Ezt nagy részben Lavedan-nak köszönheti, a ma adott darab szerzőjének. Az a Vieux Marcheur, amelynek Párisban hét országra szóló sikere volt, egyike a legszeméremetesebb és legemésőbb bohózatoknak. Tele van erős szatírával és bihetetlen szabadszajúsággal; finom megfigyeléssel és az ugynevezett erkölcsi tekintetek teljes hiányával. Hogy előnye, hogy még azokon a helyeken se durva, ahol a legdurvább ötleket kell előlök tálnia. A darab borsos voltát még Párisban is kissé túlzottnak találták, mert annak idején a francia akadémia megnevezte Lavedanra, amiért a szinlapon kiírta a neve után azt, hogy „de l'Académie française”. Ugy fogták fel a dolgot, hogy a darab jó, elmes, mulatságos, de ök semmi közönséget nem váltalnak ezzel a hanggal, ezzel a témával. Az a kis jelző le is került a szinlapról. — Baron kitűnően játszott a Vieux Marcheur (magyarra „a vén szoknya-bolond”-nak fordították) szerepét. Nagyon tetszett a közönségnek Grimault kisasszony játéka. A kisasszony igen sok bájjal és nagy intelligenciával tette elfogadhatóvá a tökéletesen künnvélmi párisi kokott alakját.

A társulat starja, Rolly kisasszony kissé csöndes volt ma este. Pompásan segítettek a franciáknak a Vignszínház magyar statisztái, akik a vidéki francia

miniszter-fogadtatást oly kitűnően jellemezték, hogy Párisban se csinálják különben.

** Jászai Mari bucsuja a Vignszínházról. Szombaton este bucsuzik a Vignszínházban Jászai Mari asszony. Az illusztris művésznő a *Farkasban* lép föl bucsuképpen, amely darabban egyik legnagyobb sikerét aratta a Vignszínház szinpadán. A *Farkas* előtt az *Énekek éneke* című egyfelvonásos apróságot adják.

** A Magyar Színház jövődő sorsa. A Magyar Színház jövőjének régóta vajdó kérdésé, mint egészen biztos forrásból értesülünk, elődött, még pedig oly módon, ahogy azt nemrégiben előre megírtuk. A színház bérlő-igazgatója Leszky András, az ismert aradi szinígazgató lett, aki október elsejétől fogva lesz ura a Magyar Színháznak. Az erre vonatkozó bérleti szerződést a napokban már alá írták. A bérleti szerződés nem érdektelen részletei a következők: Leszky András 36.000 korona évi bérösszeg mellett hat esztendőre bérletti ki a színházat és pedig azzal a kikötéssel, hogy az ötödik év végéig jogában áll a szerződést újabb négy esztendőre meghosszabbítani. Leszky a színházat összes díszleteivel és felszereléseivel veszi át. A bérleti szerződés egyik pontja a társulat tagjaira vonatkozik és úgy szól, hogy Leszky a Magyar Színház ama tagjainak szerződését, akik október 1-én túl terjedő időre szerződve vannak a színházhoz, respektálni tartozik. Ilyen tagjai a színháznak a következők: Ledójsky Gizella, Szeoyer Ilona, Margó Zelma, Rádhonyi Akos, Szilágyi Vilmos, Boross Endre, Mátyás és Palásthy. Megmarad továbbá a színház kötelekében egy a nő, mint a férfikörösnek legnagyobb része. Leszky András, aki mint jeles színházi szakember ismeretes a magyar színházvilágban, a Magyar Színházat művészileg reorganizálni akarja, s első sorban a színház művészi színvonalának az emelésére kíván törekedni. A már megkötött bérleti szerződés záradéka megemlíti, hogy a szerződés végleges érvényessége a Magyar Színház Részvényirtársaság közgyűlésének jóváhagyásától függ. Ez a közgyűlés április 7-ikén lesz, de már előre is kétségtelen, hogy a közgyűlés a szerződést jóvá fogja hagyni. Ez ugyanis az egyetlen módja annak, hogy a fővárosnak az a legáltalabb színháza kijusson abból a továbbra tarthatatlan zürzavarból, amelyben már hosszabb ideje valósággal megfeneklett.

** Felekyné visszavonulása. Felekyné-Munkácsy Flóra asszony, aki évtizedeken keresztül egyik oszlopos tagja volt a Nemzeti Színháznak, véglegesen visszavonul a szinpadtól. Az érdemes művésznő jövő hónap közepén bucsuzik el a Nemzeti Színház közönségétől s bucsuja ünnepei keretben fog lefolyni. Ebből a célból külön bizottság is alakult.

** Pálmay Ilka nem jön. Elsőnek adtuk hírt róla, hogy Pálmay Ilka április második felében ismét vendége lesz a Népszínháznak *Lecco* című Kisasszony *jeleségem* című operettjében, amely a divával a címszerepben került volna előlökvetésre. Ez a tervezett érdekes repriz, mint értesülünk, a diva akadályoztatása miatt a jövő ősze marad. — A művésznő ma este a kassai színházban Szép Helénában lépett föl. Az előadás után ezekre menő tömeg tüntetett a művésznő mellett. A lovat ki fogták kocsiájából, amelyet a tén a közönség húzott a szatódáig. Pálmaynak ott ki kellett jönnie az erkélyre és beszólnie a közönséghez. Az ifjúság holnap fáklásmenetet rendez a tiszteleterre.

** Molnár László bucsuja. Molnár László, aki április elsejével a kolozsvári Nemzeti Színház kötelekébe lép, holnap, esztörtökön lép tel utolszor a Magyar Színházban. A kitűnő művész az *Aranylakodalomban*, Koltay szerepében bucsuzik a fővárosi közönségtől, mely ezt a szerepet, mint Molnár László egyik legjelesebb alakítását becsüli.

** A Nemzeti Zenekőnek f. hó 29-ére tervezett zenekari hangversenyt közbejött akadályok miatt április hó 19-ére halasztották, a mikorra a március 29-ére szóló jegyek érvényesek.

** A Népszínház újdonsága. A Népszínházban ma délelőt tartották meg *Fontaine: Rivarés és Loupy* című énekes bohózatának az olvasó próbáját. Ez lesz a Népszínház legközelebbi újdonsága, melyben a személyzetnek több elsőrendű tagja működik közre.

** Kubelik a pápánál. A pápa, mint egy római távirat jelenti, Kubelik Jant, az ismeretes ifjú esoda-begedűst, külön kihallgatásán fogadta.

** Z. Bárdi Gabi utolsó fellépése. A Népszínházban holnap esztörtökön lép fel utóljára Z. Bárdi Gabi, aki április 1-étől a kolozsvári Nemzeti Színház tagja lesz. A rokonszenves ifjú művésznő *A modell* címszerepében bucsuzik el a közönségtől, amely operettnél nagyon szép sikere volt. A Népszínház tagjai ünneppesen fogadják elbucsuzni a fiatal művésznőtől, aki rövid megszakítással 1898. október 1-eje óta tagja a színháznak.

** A kolozsvári Nemzeti Színház ifjúsági előadása. A kolozsvári Nemzeti Színház a napokban fejezte be az ifjúsági előadások ciklusát. Tizenöt ilyen előadás volt az évad folyamán s dicsérettel kell megjegyeznünk, hogy a budapesti Nemzeti Színház kezdeményezése után Kolozsvár volt az első, hol rendszeres szakszerű vezetés és felügyelet mellett az ifjúsági előadásokat megvalósították és a közreműködő faktoroké az érdem, hogy azt sikeresen végre is hajtották. Az utolsó ifjúsági előadás ünneppiesen folyt le. Sziliget *Csikósa* került ezuttal színre, melyhez a bevezető előadást dr. Janovics Jenő, a színház művezető igazgatója tartotta. A lelkesült tapsokkal fogadott előadás után megjelent a szinpadon a kolozsvári tanári kör küldöttsége dr. Csengeri János vezetésével: dr. Versényi György, Rietly Károly, Felméry Albert, Solyom János és Páfy Márton tanárok. A szintársulat működő tagjai szintén a szinpadon csoportosultak. A függöny fölgördültekor dr. Csengeri János, az előadásokat rendező tanári bizottság elnöke a nyílt színen a tanári kör nevében mondott elismerést és köszönetet a színház vezetőségének és tagjainak a nagy és maradandó érdemükért, melyet az ifjúsági előadásoknak ilyen kiváló sikerre juttatásával szereztek. Ezután az ifjúság küldöttei adtak át dr. Janovics Jenőnek és Szentgyörgyinek egy-egy szép ezüst emlékoszort.

** Lovagias ügy a pozsonyi színházról. A pozsonyi színház ismeretes ügye még lovagias affért is termett. Freytag Antal a pozsonyi színház német főrendezője a napokban nyilatkozatot adott közre, amelyben megcáfolta azokat a vádakot, amelyek a pozsonyi színházi állapotokra nézve dr. Dalnoki Viktor, a pozsonyi színház volt tagja, a legutóbb tartott színházközgyűlésen elmondott. Dr. Dalnoki, aki ez idő szerint a Népszínház tagja, táviratilag megbízta dr. Bugál Ferenc és dr. Ejury Jenő pozsonyi barátait, hogy a német társulat főrendezőjétől fegyveres elégtételt kérjenek. Freytag, aki különben is idős ember, a segédeknek kijelentette, hogy Dalnokit személyében nem sértette meg, ez esze ágában sem volt. Ha Dalnoki sértve érzi magát, vegyen magának törvényes uton szatiszfakciót. Ezzel az ügy lovagias része elintéztett.

** Történelmi előadás az Urániában. Ma délután volt *Marcell* Henrik előadása az Uránia első emeleti téli kertjében. Magyarország történetének a mohácsi vészig való részét adta elő vagy hetven színészen vetített kép kíséretében. A képsorozat nagy mestereink alkotásából áll. Az érdekes előadás másfél óra hosszat tartott s a honfoglalást, Szent-István királyt, a tatárjárást, az Árpád-ház kihalását és Mátyás korát karolta át.

** Amerikai katonák a Magyar Színházban. A Magyar Színház-nak kedden, április 2-ikán, az *Asszonyregem* 50-ik előadásán érdekes vendégei lesznek. Ezek a vendégek az illinoi *Aurora-zuávok* Amerikából, akiknek festői csapatát beilleszték az *Asszonyregem* katonai keretébe. Az amerikai zuávok katonai gyakorlatokat és hadijátékokat végeznek a szinpadon. Érdekeségük, hogy ezek a zuávok nem artísták, hanem igazi katonák, az illinoi miliciának egy mintacsapata, amely fenomenális kiképzetésével az összes amerikai csapatok közt az első állandiját nyerte meg és azután *Tarble* kapitány vezetésével világkörútra indult és egy közönség körében, mint katonai körökben is a legnagyobb feltűnést keltette. A zuávok első előadására szóló igen mérsékeltlen jelemelt áru jegyekre már most lehet előjegyezni a Magyar Színház titkári hivatalában.

** Suppé unokája. A *hamburgi Schulze*-színház érdekes operett-szabrettet szerződtetett. Ez a szabrett Suppé Klára, aki unokája a hírneves operettszerzőnek.

** A pozsonyi színházról. A Magyar Távirati Iroda a következő pozsonyi táviratot közli: *Balassa Jenő, Bokor József és Mészáros Kálmán* ma este befejezték a színház-egyesület megbízásából indított vizsgálatot *Polgár Károly* vádja ügyében. Az eredmény — ugymond a távirat — minden egyes pontra nézve Relének kedvez. A jegyzőkönyvet az egyesület legközelebbi tanácsülésén olvassák fel.

** Új színházi cenzúra Oroszországban. Moszkvában új színházi cenzurát rendelt el a kormány. Ennek a cenzornak az a feladata, hogy ellenőrizze a cenzurától megengedett szindaraboknak a hatását a közönségre s ha azt találja, hogy valamely darab veszedelmes befolyást gyakorol a publikumra, azt kirelhetetlenül eltilthatja Oroszország valamennyi szinpadáról.

** Hangsor-gyakorlatok. Törtakkordokkai cimbalomra írta *Erdélyi Dezső*. Megjelent *Nádor Kálmán* kiadásában, ára 3 korona.

** Gyermekhangverseny és premíer a Telefon-Hirmondóban. A Telefon-Hirmondó ma délután 5 órakor, mint minden esztörtökön rendszeren, gyermekhangversenyt rendez a kis előzetők mulattatására. E hangversenyt bucsuzik

Vass József könyvkereskedésének és minta-antiquáriumnak Budapest, VII., Erzsébet-körút 38. sz. Eppen most megjelent GAZDAG KÉSZLETÉT FELŐLELŐ és mélyen leszállított áru könyvárjegyzőke kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

el Jónyi Dezső, a Telefon-Hirmondó gyermekhangversenyek kedvelt kuplé-éneke a kicsinyektől, mert megvalván a Magyar Színház kötelekéből, szerződése a vidékre köti. Közreműködnek még a Nemzeti Színház nőikara, mely a Morituriából, a Pelsőki nótáriusból és a Liliomfiól fogja a karokat előadni, továbbá Lendár Mariska és Ramboessky Mariska, Győző Lajos és Ody Zsuzsa. — Este a Telefon-Hirmondó előfizetői a Magy. kir. Operaházban színterelő *Luzja* operát hallgathatják végig odahaza a lakásában, mert a Hirmondó azt teljes egészében közvetíteni fogja. *Cherpointier* e zeneszínház, melynek ma este lesz a bemutatója, azért is kiváló érdekességgel bír, mert a róla írt francia kritikák csak megerősítik a főpróbából merített impressziókat, hogy a szecessziós dráma állandó műsordaraja lesz Operánknak. Az opera-árvitvel, mely a Hirmondón keresztül a legkövetkezőben érvesnyel, ma este is bizonyára kielégít mindeneket. Az opera-közvetítés után még az est folyamán érkezett híreket olvastatja fel a Telefon-Hirmondó.

A nem érvényes pof.

A minap elhalt világhírű francia színészről, Edmond Gotról írja egy francia író a következő kedves anekdotát.

Got újságírással kezdte. Marrast *National* című lapjába írogatott. Ezidőben legjobb barátja egy *Pichon* nevű szegény ördög volt. Megtörtént egyszer, hogy a hónap elején sok volt a pénzük, elmentek a kormába és csunyán leitták magukat. Egész éjjel a városban csavarogtak s a legnagyobb botrányokat csinálták.

— Javában alszom reggel — adta elő a dolgok további történetét maga Got — amikor kopogtatnak az ajtómon.

— Szabad! — mondtam gépiesen.

S láttam, hogy a küszöbön két fekete ur áll, állig begombolkozva, szalonkabátban. Azt hittem eleinte, hogy a végrehajtó és pribékje. De ez a reményem nemsokára a semmibe foszlott. A két idegen az ágyamhoz lépett. Az egyik hideg udvariassággal szólt:

— Uram — mondta — bocsásson meg ezért a korai látogatásért... De az a kellemetlen ügy, amely miatt jöttünk, nem tűr halasztást...

— Mit parancsolnak az urak?

— Az éjszaka — kezdte az egyik — ön irodalmi vitába bocsátkozott *Pichon* urral. S ezt az irodalmi vitát odáig vitte, hogy *Pichon* urat pofonította...

Felugrottam az ágyban. Nem tudtam, tréfa akar-e lenni ez a dolog, vagy örültekkel van-e dolgom.

— En? ... En? ... — ordítottam — én ütöttem meg *Pichont*, a legjobb barátomat, akit legjobban szeretek az egész világon?

— Nagyon szép, hogy ily nagyon szereti s meg vagyunk győződve, hogy ő viszonozza az ön érzelmeit. De amikor a becsület megsértéséről van szó, akkor vége a barátságának.

— Szóval, én megütöttem *Pichont*.

— Még pedig az arcán.

— Biztos ez?

— Csak nem kétkedik a szavainkban?

— Isten mentsen. Tehát önök azért jöttek, hogy...

— Szükségtelen mondani. Egy pofon vért kíván.

— Es *Pichon* éppen az én véremer szomjazik. Nagyon helyes. Hagyják itt a névjegyeket, uraim. A segédeim nemsokára önnöknél lesznek. De ha már pofonítottam *Pichont*, legalább mondják meg, hogy miért?

— A *Médecin au Peccr*ről volt szó...

— Miről?

— Léon Goslan legújabb művéről. Ön azt mondta, hogy ez a munka remekmű. *Pichon* más véleményen volt. A vélemény utóvégre szabad, különösen irodalmi dolgokban. De azt engedje meg, hogy a pofon nagyon is inkorrekciós módja a meggyőzésnek...

— Helyes. Csak azt csodálom, hogy miért akartam én *Pichont* meggyőzni valamiről, amiről magam se vagyok meggyőződve.

— Hogyan?

— Ugy, hogy én nem is olvastam azt a könyvet.

— Nem is olvasta?

— Nem én.

— Hisz akkor el lehetne rendezni ezt az ügyet.

— Hogy-hogy?

— Ugy, hogy őszintén megvallva *Pichon* ur sem olvasta... És ha egyik se olvasta, akkor a pofon nem érvényes... bocsánat, uram, a dolog rendben van, aludjék tovább...

Igy végződött Got egyetlen lovagias ügye.

MŰVÉSZET.

□ **Zrinyi Miklós szobra Szigetvárott.** *Szigetvár* közönsége még a múlt évben felterjesztést intézett Somogy megyéhez, hogy a megye a hős Zrinyi Miklós szigetvári szobrának ügyét tegye magáévá s indíttson országos mozgalmat. A megye természetesen örömmel fogadta e felterjesztést és bizottságot küldött ki az őszszel egy tervezet kidolgozására. A bizottság

benyújtotta a tervezetet, kimutatva, hogy ha 6 felsőge belegegyeznek a készülő budapesti Zrinyi-szobor hű másának Szigetváron való felállításába, ez az eredeti szobor árának (50.000 korona) legfeljebb a felébe kerülne. A februári meggyőzés a szobor felállítására vonatkozólag a következő határozatokat hozta:

1. Megszavaz 2000 koronát. 2. Felhívja az összes megyéket adakozásra. 3. Kiküld egy nagyobb bizottságot a gyűjtés eszközésére és a terv kivételére.

A 12 tagú bizottság elnöke gróf *Széchenyi Imre* lett, akinek már neve is biztosítja a sikert. A pécsi honvéhadapródok, mult év őszén 100 koronát adtak az alaphoz. A szigetváriak remélik, hogy a még szükséges 22—23.000 korona, csak csekély adakozásokkal is 2—3 hó alatt összegyűl.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Beatrix királyné.

— *Berzeviczy Albert* a *Kisfaludy-Társaságban*. —

Budapest, március 27.

A *Kisfaludy-Társaság* ma délután *Boöthy Zsolt* elnöklete alatt felolvasó ülést tartott, melynek ki-magasló mozzanata volt *Berzeviczy Albert* nagyszabású tanulmánya *Beatrix királynéről*.

Vargha Gyula főtitkár az ülés megnyitása után jelentette, hogy báró *Polignac* Melchior francia államférfi, ki már néhány esztendővel ezelőtt bő anthológiát tett közzé a magyar költészet sikerült francia fordításából, most *Notes sur la Littérature-Hongroise* címen vaskos kötetet adott ki Párisban. A mű szeretettel és nagy tudással ismerteti a magyar irodalmat. A báró a művet elküldte a társaságnak, mely azt nagy elismeréssel fogadta. A közoktatásügyi miniszter leiratban fejezte ki a társaságnak elismerését a párisi kiállításban kifejtett közreműködéséért. *Rakovszky István* az állami számvénvőzők elnöke a társaság alapító tagjai közé lépett. A székesfejvári *Vörösmarty-kör* pedig halálját fejezte ki a társaságnak a *Vörösmarty-ünnep* rendezéséért.

A felolvasások sorát *Berzeviczy Albert* kezdte meg *Beatrix királyné* című értekezésével.

A nápolyi királyleánynak, ki hivatalu volt *Corvin* Mátyás életársává lenni, bölcsőjét ott ringatták a Sirének tengerének partján, valószínűleg a Castello Nuovonak nevezett városban, melynek komor falait most is körülöszöglik a habok. Gyermekkorában láthatta nagyatyját, a „nagy“ aragoniai Altonost, s hajadon korában láthatta az ő diésőgéjére emelt diadalkaput, hallhatta hazájában a magyar hatalom hírét is, mert Averaszoh egy magyar király véres bosszújának emléke fűződik. Az aragoniai királyleányok erőteljes típusai közül *Beatrix* volt a „várt leány, aki várat nyer.“ mert királynővé csak ő lett: Olaszországban szokatlanul érett korban, huszonharmadik évében ment *Mát-áshoz* nőül, kit sohasem látott, de kinek nevét már akkor az Apennini félszigeten is szármaira vette a hír. Mátyás rendkívüli lényt fejtett ki a *Beatrix* hazahozatalánál, úgy mint a koronázási s egybekelési ünnepélyeknél és szembetűnően igyekezett mindenben az olasz izléshez alkalmazkodni. Az ekkor 36 éves király csakhamar valódi szerelmére gyuladt ifjú neje iránt, aki összes kortársainak tanusa-gyala szerint bájoló s e mellett rendkívül szellemes és művelt lehetett s akinek személyében Mátyás az olasz renaissance-oknak — amely oly nagy hatással volt lekére — mintegy megtestesülését láthatta. Neje nélkülözhetetelen lett rá nézve beavatta minden tervébe, munkájába, valóságos társuralkodói szerepet adott neki. *Beatrix* befolyása a királyra ma'jden korlátlan volt s különösen Mátyás olaszországi politikájában, valamint *Beatrix* rokonainak egyházi javadalmakba való helyezésében nyilvánult; de nyilvánult az udvari életben, a szokásokban, kedvtelésekben. divatban is.

A felolvasó jellemzi Mátyás és *Beatrix* fényes építkezését, udvartartását és kimutata, hogy mennyiben érvényesült az olasz befolyás és mennyiben talált ellenállásra a magyar s olasz népjellem különfeletésében s Mátyás erős magyar érzésében. Az udvarnál az olasz etikét kizsorigította a táboriasan fészeltlen magyar szokásokat, sok olasz diplomata, orvos, író és művész telepedett le, vagy tartózkodott Magyarországon, a fényezés az olasz renaissance-célú kölcsönözöte tárgyalt. Mátyás mindent elkövetett, hogy az ottani műizlést és tudományt ide áttultesse: külsőségekben némileg igaz volt, amit *Bonfin* ír, hogy Mátyás Magyarországból második Itáliát alkot, hiszen a főurak még bajuszukat és szakállukat is levették. Mátyás példáját s az olasz divatot követte. De a földönimótt. kit *Ferdinánd* nápolyi király küld neki, Mátyás visszaküldi, mert nekünk — ugymond — kik komoly esatákhöz vagyunk szokva, nem kellene spanyol módra táncoló lovak; a „hegedősök“, kik a magyarok hősiségét zengték, ki nem maradtak Mátyás udvarából s azt sem lehet mondani, hogy az olasz nyelv az udvarnál teljesen uralkodóvá vált volna.

A kormányzat és diplomácia nyelve a latin volt, de Mátyás, bár a magyar nyelvet levélírásra nem igen használta, latin stílusának tanusa-gyala szerint magyarul gondolkodott s nincs rá biztos adat, hogy olaszul megtanult volna, sőt inkább az ellenkező föltételezhető. Ellenben *Beatrix* kétségtelemül megtanult magyarul s megkövetelte rokonaitól is, hogy magyarul tanuljanak. Mindazonáltal *Beatrix* nem volt népszerű a magyaroknál; Mátyás maga is elismerte, hogy népe nem szereti. Férjének életét is

elkeserítette becsúgyával, mely arra indította, hogy *Corvin* János trónutódlásának ellene szegüljön, maga akarván az uralmat férje után magához ragadni.

Mátyás váratlan halála megsemmisítette ugy János herceg, mint *Beatrix* reményeit. Törökvésekben szétváltak, családásatban találkoztak. *Beatrix* sorsa még siralmasabb, mert évekig reménykedett hasztalanul, igyekezett hiában magát királynőül s II. Ulászló nevelő elismertetni. Végre teljesen megtörte tört haza Nápolyba, ahol időközben családját elűzték a trónról. Ischia szigetén halt meg 55 éves korában sok testi és lelki szenvedés után, „a vallás és jótékony-ság erejével győzve le önmagát“, mint sirrata mondja.

Lelkes öljenezés és taps jutalmazta *Berzeviczynek* költői szépségekben bővelkedő felolvasását, amely Magyarországnagy királyleánjának méltó irodalmi emléket állított.

Kozma Andor nagy tetszés mellett felolvasa föl azután *Szabolcska* Mihály néhány szép költeményét.

Nagy figyelemmel és élvezettel hallgatta a közönség *Baksay* Sándor *Idész-fordításának* egyik részletét, melyet *Vargha* Gyula olvasott fel. Az érdemes író elkészült élete nagy művével, Homérosz *Ilíasának* a teljes magyar fordításával, melyet az tesz nevezetessé és hoz közelebb a magyar közönséghez, hogy nem klasszikus formában van írva, hanem magyar hangyulos versekben, alexandrinusokban. A felolvasás befejeztével percekig tartó tppsal ünnepelte a közönség a jelenlévő *Baksay* Sándort. *Boöthy* Zsolt pedig lelkesült szavakkal fejezte ki a társaság halálját és örömet a nagy mű befejezte fölött.

Ezzel a felolvasó ülés véget ért és a következő zárt ülésen a jövő évi nagygyűlés tárgysorát állapították meg.

EGYESÜLETEK.

(Az Országos Közegészségi Egyesület) ma délután tartotta a XV. évi rendes közgyűlését a Királyi Orvos-Egyesület szentkirályi-utcai házának dísztermében, dr. *Hosway* Lajos királyi megyetemi rektor s az egyesület másodelnökeinek vezetése mellett. A közgyűlésen közéletünk számos kiténősége volt jelen. Az elnök emelkedett hangu megnyitó-beszédben vállalta az egyesület törekvéseit s a fájdalom legmélyebb hangján emlékezett meg arról a pótolhatatlan veszteségről, amely az egyesületet megalakító-jának és bölcs vezérének: *Fodor* Józsefnek a halálával érte.

Majd dr. *Geröczy* Zsigmond egyetemi magántanár, az egyesület főtitkára, számolt be az 1900. évben történetéről és meleg hangon emlékezett meg az egyesület kiválóbb halottairól: *Farkas* Jenőről, *Festty* Adolfról, *Luczembacher* Párol, báró *Atel* Béáról, *Geröczy* Károlyról és dr. *Fodor* Józsefről.

Az egyesület tevékenységének a során fömlelti a jelentés hogy a válasszomány, *Kalcsinsky* Sándor kezdeményezésére, foglalkozott azzal a kérdéssel, miképp lehetne megakadályozni, hogy a villamos-közüti vasut kocsijait az egyenruhás temeközö-szolgák ne használják. Az egyesület nagyobb akciójára azonban nem került a sor, mert közben a rendőrség eltiltotta az ilyen egyenruhás szolgáknak a közüti vasuti kocsikon való utazást. — Főterjesztést intézett az egyesület a belügyminiszterhez az iránt, hogy kösse szigorúbb föltételekhez az anyai szerencsétlenség okozójának: a luglöknek, lugoldalmak és lugesszenciának az elárúsítását.

A pénztári kimutatás szerint az egyesület vagyona 71,504 korona. Végül dr. *Müller* Kálmán miniszteri tanácsost tiszteletli tagul választották meg és kiegészítették a szakosztályokat.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A perrendtartási tervezetről. Dr. *Politzer* Gusztáv, előkelő fővárosi ügyvéd *A perrendtartási tervezet* vonatkozású az ügyvédségre címen nagyérdemű tanulmányt írt, amelyben szigorúan megkritizálja a polgári perrendtartás átdolgozott tervezetét. Az ügyvédek érdeke szempontjából bírálja a tervezetet, amelynek egyes pontja ellen erős argumentumokat hoz föl. A szakutárasra valló tanulmány mindenesetre értekes része a perrendtartás körül keletkezett vitaközlásoknek és méltó a figyelemre a vélemények ütközése révén való végleges döntésnél. Az ügyvédek jövődjét általában sötét szemekkel festi a tanulmány, amelynek egyik ironikus tulzással készült konklúziója így hangzik:

Eddig azt hittem, hogy az ügyvédi gyakorlathoz nem kell más, mint diploma és kliens, de egy látszik csalódóm, mert ezental a kabalához, jövendőmondás-hoz s más effajta csodadolgokhoz is kell az ügyvédnek értenie, hogy a kereset indításánál már előre tudja, hogy ugyan fog-e védekezni az adós, megjelenik-e a tárgyaláson s ha igen, kitagósolja-e a köveletet, sőt talán valami jutalmat is fogunk igérni alperesnek, csak azért, hogy tagadja meg a követelés fönnállását. A javaslat törvényre emelkedésig az ügyvédek. Ha sok dolga volt, irnokat vagy jóllet kellett alkalmaznia, kik az irodai teendőknél segédkeztek; ezental a segédszemélyzetnek egészen más irányban kell tevékenységet kifejtenie; fel kell ugyanis keréssnie az alpereseket és őket nagy ékes-szólással, csalafintasággal rá kell bírniok, hogy a tárgyaláson megjelenjenek s a kereset ellen védekezzenek.

Beiktatás és bucsu.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, március 27.

A budapesti királyi Tábla ma teljes ülést tartott, amelyen ünnepiesen beiktatták új állásába Oberschall Adolf kuriai tanácselnököt, akit a király, a Várlessy Sándor nyugalomba vonulásával megüresedett elnöki állásra nevezett ki. Az ülésen vett bucsut bírósáraitól Sárkány József táblai alelnök is, aki ötvenhárom esztendei, érdemekben és eredményekben gazdag, fáradhatatlan munkásság után vonul nyugalomba.

A teljes ülés a tábla második emeleti dísztermében folyt le s résztvettek benne a tábla bírái és a tisztviselői, dr. Székely Ferenc főügyész vezetésével a főügyesség tagjai, valamint Seyfried József elnök vezetésével a pestvidéki törvényszék bírái. Az emelvényen Sárkány József alelnök és Vavrik Antal, Hérics-Tóth János, dr. Dttsey Zsigmond és Horváth Jenő tanácselnökök, Székely Ferenc főügyész foglaltak helyet díszmagyarban.

Tizenegy órakor nyitotta meg az ülést Sárkány alelnök. Dr. Nyeviczky Antal bír., mint a teljes ülés előadója, fölolvasta az Oberschall Adolf kinevezéséről szóló legfelsőbb leiratot, mire Sárkány alelnök indítványára három tagu küldöttség ment az új elnök meghívására. A díszmagyarba állított küldöttség tagjai voltak: Vavrik Antal tanácselnök, Debreczeny Miklós és dr. Lehoczky Antal bírák, akiknek meghívó szavaira nemsokára megjelent a terebben az új elnök díszmagyarban.

Sárkány alelnök fölkérésére Oberschall letette a dr. Adolf Sebestyén elnöki titkár által fölolvastott hivatali esküt, mire az alelnök az elnökhöz szép beszédet mondott.

Jól tudjuk, ugymond, hogy az a földadat, mely méltóságod kipróbált munkáiról vállaira nehezédk, nagy és felelősségterhes földadat; azt is tudjuk, hogy annak a közös célnak elérése, melyet bölcs és tapasztalt vezérlete alatt egy nagy állami feladatnak, a hazai igazságszolgáltatás földadatának megvalósítása érdekében ennek az itélő táblának elérnie kell: nagy igények és várakozások kielégítését s nagy nehézségek legyőzését föltételezi. De mi bizunk az isteni Gondviselés végtelen bölcsességében, mely nagy céljainak megvalósítását a leghivatottabb kezébe tudja és szokta letenni, bizunk méltóságod bölcsességében, gazdag tapasztalataiban s bölcs mérséklettel párosult érelvében, mely lehetővé fogja tenni ama nagy földadatoknak a megoldását, ama nagy céloknak az elérését.

A létkes éljenzés után dr. Székely Ferenc főügyész üdvözölte az új elnököt, majd Oberschall Adolf mondotta el nagy tisztséssel fogadott székfoglaló beszédét:

Kiváló súlyt helyezek, mondta többek közt, az ítélkezés alaposására és gyorsaságára. Mindig nagyra becsültem és becsülni fogom ezental is a komoly beszéltem munkát bírónál, ügyvédnél egyaránt és ami a bírói teendőket illeti, súlyt fektetek a munka árnyos fölőszására. A hivatali elődeim által oly szerencsés tapintattal meghonosított testületi szellemet, melynek erkölcsi alapját a kölcsönös bizalom és bizalomban találom, én is kegyellett akarom ápolni s ha lehet, teljesíteni is. Amennyire tőlem függ, törekedni fogok arra is, hogy ez a kitünő szellem s annak üdvös következményei az ügyesség s az ügyvédi karhoz való viszonyunkban is érvényesüljenek.

Nyeviczky Antal felolvasta erre az igazságügyminiszter leiratát, amelyben közli Sárkány alelnökkel a királyi kitérítést, valamint a miniszter fölmentő okirátát, mire az új elnök bucsuztatta el szép szavakkal a nyugalomba vonuló táblai alelnököt.

Mély sajnálattal és fájdalommal értesültünk, ugymond, az inéut fölolvastott miniszteri leiratból, hogy egészségügyi tekintetből nyugalomba vonul, elhagyva azt a pályát, amelyet harminchárom esztendőn át oly fényesen töltött be. Ennek a veszteségnek egész súlyát legjobban érzem én, akinek oly nagy szükségem lett volna a gazdag tapasztalataim érlelt tanácsára. Mindenünk tudja, mily kiváló tapintattal járt el méltóságod, mint a peskterületi esküdtzéki sájtóbiróság teendőivel megbízott táblai küldöttség elnöke s tudjuk azt is, hogy ennek az intézménynek megszilárdításában ország-lámrésze volt méltóságodnak, mint ahogy élénk részt vett a büntetőtörvény és más törvények előkészítésében, és amit első helyen kellett volna emlitenem: elévülhetetlen érdemeket szerzett a magyar judikatura, különösen a büntető judikatura fejlesztésében, mely években át majdnem kizárólag a jogszokásra volt utalva.

Adja az ég, — így végezte a beszédét — hogy midőn a híven teljesített kötelesség érzetével a magánéletbe vonul, a lélekemelő öntudatnak örömeit sokáig, igen zavartalan egészségben és boldog megelégedésben élvezhesse. Biztosítjuk méltóságodat, hogy rokon-szenyünk és tisztelünk kísérni fogja a magánéletbe is és arra kerjünk, hogy tartson meg bennünket jó emlékezetében.

A bucsuzató beszéd után Székely főügyész mondott hálás köszönetet az alelnöknek jóindulatáért, barátságáért, amelyben őt és az ügyesség tagjait részesítette. Ezután Sárkány József vett bucsut az új elnöktől, bírósáraitól és a megjelentektől. Beszédét így végezte:

— Szeretett barátaim, a határkönel utaink elvál-

nak. Ti folytatjátok magasztos hivatástok közhasznu munkáját, én pedig magánéletem szerény körébe vonulok vissza, hálát adva a mindenhatónak, hogy hosszú és küzdelmes pályámat oly nemes pályatársak körében fejeztem be, mint ti vagytok. Sokat szerettem volna még elmondani élményeimről és azokból, amit e percben érezek; hisz utóljára szólhatok hozzátok! De ne itéljétek meg ezért: a megválasztott igazságot el-érkezvén, legjobban tehát, ha megszoktam szavaimat és bevégzem, hisz ti megértetek engemet, mikor bucsuztat a költő szavaival fejeztem be:

„Mélyen illedőlv bucsuzom tőletek.
Elmegyek, de szívem itt marad veletek!
Isten veletek, Isten veletek!”

A megható bucsuzóval véget ért a teljes ülés. A bírói kar, a főügyesség és a tisztviselő üdvözölték az új elnököt, majd a nyugalomba vonuló alelnöktől bucsuztak el testületileg.

Tejles ellátás.

— Esküdtzéki tárgyalás. —

Budapest, március 27.

Tökéletesen igaza volt a mai bünperben szerepelt védőnek, hogy Peschl Samu nem veszeljez-teti a társadalmi rendet. Mindazonáltal igen kívánatosnak találjuk, ha Peschl Samu, az a nyurga, 19 éves cinkográfus-segéd — ki ma mint vád-lott szerepelt — nem lövöldözne idősebb hölgyekre és fiatal lányokra. Mert a boldogtalan cinkográfus-segéd tavaly december 8-án, ahogy ma az esküdt-tek előtt konfuzusan eldeklamálta, a Holló-utóban Strausz Adolfné lakásán két lépésnyi távolságból az anyára irányozta a revolvert és a leányát sebesít-ette meg két lövéssel. Konfuzusabb revolver még nem fektült bünygyi letétként a bíróság asztalán, kon-fuzusabb vádlott is kevés állott a bíróság előtt, mint ez a cinkográfus segéd. Az éji lepke nem rohan oly bután a balsorsába, mint ő. Soha senki sem fogja megtudni, hogy miért vásárolt revolvert és miért lö-völdözött. Ő legkevésbé tudja, bár igen beszédesen magyarázta A tébolyban Polonius szerint van rend-szer, de a Peschl Samu vallomásából hiányzik minden logika. Az esküdtbíróság elnöke, Zsitay Leó késő estig kutatta, firtatta a tett okát. Az est leszállt, a tárgyalóteremben kigyullt a lámpák, de Peschl Samu véres cselekedetének okát még mindig áthat-lan homály borította.

Visszáz, zavaros s koronkint erkölcsi nű-dort ébresztő hangulatok töltötték be a tárgyaló-termet ezen a mai esküdtzéki tárgyaláson. Peschl Samu, a vádlott, az ideális „jó fiuk“ fajtájából való. Bécsből, hol mint cinkográfus-segéd dolgo-zott, minden felesleges krajoárját hazaküldte szegény anyjának, ki ugyancsak rá volt utalva erre a támo-gatásra. Tavaly június havában is csak azért jött haza, hogy jobban segíyezhesse anyját. Mikor haza-jött, azon nyomban, a hajóállomáson beleszeret unoka-hugába Strausz Bertába, egy tizenöt éves feltünően csinos és veszedelmes okos leánykára. Peschl ezt a szerelmet nem tudta kezelni, a helyett engedte, hogy nagynénje, a Berta anyja őt kezelje. Odament hozzájuk lakni — teljes ellátásra. Minden keres-ményét odavitte, odaadta, az édes anyjának egy krajoárt sem juttatott. Ezért aztán kapott teljes ellátást és ismételt bitatást arra nézve, hogy Berta 6—7 év múlva a felesége lesz. Peschl nem tudott Jákob patriárka türelmi álláspontjára helyezkedni. Nem várt se 6, se 7 esztendőig, hanem a boldogtalan szerelem 5-ik havában megvásárolta a maga revolvert és ráölt a leányra. A két golyó sokat korrigált ezen a férodramán. Az egyik a karján sebesítette meg a szép leányt, a másik a bronzsán megskiklott, a nélküli, hogy egyéb ga ibát csinált volna.

Berta kisasszony ennélfogva ma virúó egész-ségben jött el tanuvallomást tenni. Járása kissé inga-dozik, de ez nem az átélt lelkiviharok nyoma. Ugy látszik, a cipője szorította formás lábaeszkáit. Nem vá-dolja, de nem is igen mentegeti unokafivérét, a kvázi jegyesét. Azt sem állítja, hogy valami tulságosan sze-relt volna, sőt beismeri, hogy néha heccelte is, kü-lönösen s mikor látta, hogy mennyire féltékeny reá. Arról fogalma sincs, hogy mért lőtt reá.

Peschl első vallomása még kevésbé tudja okát jelölni. De hirtelen trappáns fordulat következett. A nyugtalan, ideges vádlott felkel s azt mondja, hogy neki olyan előadni valója van, ami zárttárgyalást kíván. A törvényszék nem rendeli el a zárttárgyalást, de azért a cinkográfus-segédnek mégis alkalma nyí-lík elmondani, hogy neki a Berta anyjával, a tulajdon nagynénjével benső viszonya volt. Állítólag ez az utalatos viszony kergelte őt abba a kétségbeesésbe, amelyben a tettét elkövette.

Ezt a viszonyt s az abból származott lelki-undort a védelem igen hatásosan tudta kizsák-mányolni, noha az elnök nem engedte meg a bizonyítást ezen a téren, minthogy az amugy sem döntené el a bünper sorsát.

Volt-e bűnös viszonya Stausznének az öcsével vagy nem, azt épp oly kevésbé tudjuk, mint amilyen érthetetlen előtűnik ennek a bűnesetnek az indító oka.

Az ügyész, dr. Pataky Gyula Strausznét erősen konstruált vádbeszédjében nem minden malicia nél-kül folyton „öreg asszony“-nak mondotta. Ezen Berta kisasszony, ki a déltűni tárgyalást anyjával egy páholyból hallgatta végig, igen józúien mosolygott. Vajjon ez a mosoly is a teljes ellátáshoz tarto-zott? Ugyanabban a páholyban ült a vádlott anyja és nővére. Ezek zokogtak a perbeszédnek alatt. S ebből megtudhatta a korlátolt eszű cinkográfus-segéd, hogy nem érdemes a lelkét odaadni teljes ellátásra. Ha előbb látta volna Bertát ugy mosolyogni, esze nélkül rohant volna haza édesanyjához s nem költötte volna keserves keresményét haláltánságra és revolverre.

(A vádlott.)

Ezt a zavaros szerelmi drámát tárgyalta ma a budapesti esküdtzék Zsitay Leó elnökölésével. A vád-hatóságot dr. Pataky Gyula királyi ügyész képviselte, védő dr. Káldor Gyula volt.

Peschl Samu, aki most husz esztendő, nem érzi magát bűnösnek, mert nem Strausz Bertát akarta meg-ölni, hanem magamagát. Strausz Berta megragadta a revolvert mely e közben véletlenül esült.

— Hogy lehetséges az, hogy dulakodás közben sült el a fegyver, mikor két lépés volt közöttük a tá-volság? Ez meg van állapítva, mondotta az elnök.

— Hogy lehetett azt megállapítani?
— Majd meghallja később. Aztán, ha nagyon szerette a leányt, miért akarta magát megölni?

— Mert rosszul bánt velem, holott elismerést vártam tőle. Összevettem miatta a családommal, föl-áldoztam magamat érte, hogy boldogítsam. O elbe-szélte nekem, hogy mennyit szenved, én elbeszéltem neki, hogy én mennyit szenvedek s elhatároztuk, hogy egymást boldogítani fogjuk. O az oka, hogy a boldogságból nem lett semmi.

— Az még sem lehet, hogy az ön sorsát egy tizenöt esztendősen ilyen intéze?
— Mint tizenkilencéves fiatal ember csak nem szerethetek egy huszonöt éves leányt.

— A szeretője volt a leány?
— Szerettük egymást.

— Tiszteséges szeretet volt?
— Igen.

— Meddig voltak együtt?
— Hat hónapig.

— Mennyit keresett maga?
— Tizenkét forintot egy héten.

— Es azt mind odaadta?
— Csak pár hatost tartottam meg cigarettára.

— Es a leány mennyit keresett?
— Ot-hat forintot.

— Mi volt a tervük, hogy meddig maradnak együtt?
— Micsoda terv? Ha ez a doganem történik, akkor most is együtt vagyunk.

— De mégis, hogyan állapodtak meg, mikor házasodnak meg?
— Ot év múlva.

— Es min veszték össze?
— A dolog úgy történt, hogy találkoztam vele az utcán, s haza kísértem. Egy csomagot vitt, s én kérdeztem, mi van benne? Azt felelte, hogy semmi közöm hozzá. Ez fájt nekem.

— Ezért akart öngyilkos lenni?
— Hogyne? Mäskor, ha elmentem hazulról, azt mondta: „Samukám, maradj itt, szeretlek!“ Most meg ugy beszél velem, mintha én egy idegen ember lettem volna. Ez fájt nekem, nagyon fájt, s én gondol-tam magamban, hogy inkább nem élek.

— Miért nem szakított vele?
— Valahányszor szakítani akartam vele, mindig azt mondta: Samukám, szeretlek.

— Most már magyarázza meg, minek vette a revolvert?
— Minek vettem a revolvert? Öngyilkos akar-tam lenni a szemelattára. Amikor észrevettem, hogy ki-veszem a revolvert, rám borult s azt mondta: „Samu-kám szeretlek.“ — Ha szeretsz, mondtam neki, akkor miért bánss velem olyan mostohán? Erre ki akarta venni a kezemből a fegyvert, de e közben esült.

— A vizsgálóbírónál azt mondta ön, hogy a pisztolyt közvetlenül közelről rásütötte a leányra.
— Nem emlékszem rá, hogy azt mondtam volna.

Dr. Káldor Gyula föl akarja deríteni az esef igazi okát s zárt tárgyalást kér, mert a védenec nem akar nyilvános ülésben erről a kényes momentumról nyilatkozni.

Az elnök: Tessék az indítványt a bizonyítási el-járáss befejezése előtt előterjeszteni.

(A tanuk.)

Strausz Bertát hallgatta ki azután a törvényszék. A tizenöt esztendő, csinos arcu varróleány elmondja, hogy szerette a vádlottat nemcsak mint rokonát, ha-nem mint fiatalembert is. Csak az volt a baj, hogy Peschl nagyon féltékeny volt. Mindig a szemére ve-tette neki, hogy az elegánsabb férfiakat jobban sze-reti nálánál.

— Igaz, hogy maga hidegen bánt vele? kér-dezte az elnök.

— Igaz. Mikor meggyőződtem, hogy hirtelen természetű, szakítani akartam vele.

Strausz Berta vallomásából különben kiderül, hogy a fegyver nem véletlenül sült el, hanem a vád-lott szándékosan sütötte el, hogy megölje a leányt. Két lépés távolságról kétszer lőtt, egyenesen a mellé-nek szegezve a fegyvert. A tanu nem akarja a vád-lott megbüntetését s kártérítést sem kér.

Strausz Adolfiné azt vallja, hogy ő is, meg a lánya is nógatták a vádlottat, hogy menjen vissza a szüleihez lakni, mert féltékenysége már türelhetlen volt. Nem látta, hogy Peschl célzott volna, mert el-takarta az arcát.

Dr. Káldor: Mért egyezett maga bele, hogy a fiatalember magához menjen lakni?

A tanu: Maga az anyja kért, hogy adjak neki lakást, mert nála nem volt hely.

— A leánya azt mondta, hogy a fiatalembert csak mint unokatestvérét szerette. Maga is csak mint rokonát szerette?

— Igen.

— Őhajította, hogy a lányát feleségül vegye?

— En csak azt mondtam a lányomnak, hogy ha szereli, legyen a felesége, én nem avatkozom ebbe a dologba.

— Az igaz, hogy féltékeny volt.

Az öt perenyi szünet után kihallgatják a vádlott anyját és nővérét. Az utóbbi igen élesen nyilatkozik nagynénjéről, a Zseni nénről, a Berta anyjáról. Elmondja, hogy mennyi minden rosszat hallott felőle. Bizonyosnak mondja továbbá, hogy boldogtalan öcsé-ének bűnös viszonya volt az asszonnyal, noha a leánya volt szerelmes.

Elnök: Ön mindjárt azzal kezd, hogy a nagy-nénjét grantsítja.

Védő: Kérte ön Strausznét, hogy bocsássa haza fivérét?

— Sirva kértem.

— Tudja maga, hogy a fivére Strausznával vis-zonyt folytatott.

— Igen.

Ez a kényes téma a védő s az elnök között is-mélt szóharcot teremtett. Dr. Káldor tiltakozott az ellen, hogy az elnök a tanu vallomását már előzete-n ingadozónak s kevés hitelt érdemlőnek deklarálja. Az elnök pedig azzal felelt, hogy ha tetszik, kérjen ellene fegyelmi eljárást. A tanu a bíróság nem es-kettette meg, mert közeli rokona a vádlottnak, meg azért, mert vallomását ingadozónak találta.

A delüáni tárgyalás megnyitáskor dr. Káldor Gyula védő zárt ülést kér abból a célból, hogy Peschl Samu és Strausz Adolfiné közötti bűnös viszonyt meg-fenlőrságát igazolja. Ezen a zárt ülést kérő tárgya-láson a vádlott előadta, hogy neki tulajdonképpen nem az volt a szándéka, hogy a leányt ölje meg, hanem az anyját akarta erkölcsi bűnéért megalkoltatni.

A törvényszék tanácskozára vonult vissza a felelt, elrendelje-e a zárt ülést vagy sem. A tanács-kozás eredménye az lett, hogy a bíróság mellőzte a zárt ülést, mert Strausz Adolfiné nem tekintette per-ben álló félnek, s ezen viszonyt bizonyítása nem tartozik a jelen bűnpörhöz.

Dr. Moravcsik tanár szakértői véleményének meg-hallgatása után megszövegezik a kérdéseket s az elnök megindítja a perbeszédet.

Dr. Pataki Gyula kir. ügyész vádbeszédében beigazoltnak látja nemcsak a vádlott beismeréséből, de a lefolytatott bizonyítási eljárás adataiból is a vád-ottnak bűnösségét s kéri az esküdtöket, hogy a há-ro-m kérdés közül egyben mondják ki a vádlottra a bűnös.

Dr. Káldor Gyula védőbeszédében a mai társa-dalom szerelmi drámaival foglalkozik, melyeknek hő-seit többnyire szertelen önzés és féltelen erőszakos-kodás vezeti a bűn ösvényére.

Ezekkel szemben méltányos a vád komoly szer-vezkedése és a büntető törvénykönyv szigorja. Peschl Samu nem arra született, hogy a társadalmi rend el-lenéseként szerepeljen. Szentimentális, lágy kedvére azok közül való, kiknek gyengeségét az energikusabb természetűek kizsákmányolják. Eseteli bécsi tartó-zkodásának célját, hogy minél többet kereshessen család-jának. Majd rátért arra az időre, amikor Peschl anyja kérelmére hazajött, hogy itthon dolgozzék s nemsokára revolvert vásárolt, hogy elpusztítson vala-kit. Fejtegeti a kirívó ellentétet s arra a konkluzióra jut, hogy Strausz Adolfiné és leánya tervszerűen szót-tek a terveket a fiatal ember megrontására. De nem ezekben a fondorlatokban rejlett ennek a drá-mának csirája. A legbűnösebb viszonyok egyike szü-vődött abban a kis szobában, ahol az anya együtt lakott leányával és udvarlójával. Példa gyanánt hi-vatkozik Giovanni Verga *A nőstény farkas* című szép drámájára. A vő ott sem talál más kivezető utat, mint hogy megölje a nőstény farkast. Ez a viszony undorral töltötte el a vádlott fiatal lelkét s a típrött lélegzést dühével lépett fel az ellen, ki életét megron-totta. Felmentést kért. Az ügyész válasza és a védő viszonzvása után az esküdtök verdiktáhozafára von-ultak vissza.

(Az ítélet.)

Az esküdtök a vádlottat a súlyos testi sértés bűn-tettében mondták ki bűnösnek a bíróság két évi börtönrre ítélte Peschl Samut. Ebből a büntetésből az elsenve-dett vizsgálati fogság által 3 hónapot kiöltöttek vett a bíróság. A védő semmisségi panaszt jelentett be, minthogy a bíróság a 92 §-t nem alkalmazta.

TÁVIRATOK.

Bécs, március 27. Bilinski lovag, az osztrák-magyar bank kormányzója Budapestre utazott, ahol a bank főtanácsa holnap ülést tart.

Új bibornokok.

Róma, március 27. Hivatalos körökben híre jár, hogy a titkos konzisztórium április 15-én, a nyilvá-nos konzisztórium pedig április 18-án lesz. Biborno-kokká a következő főpapokat fogják kinevezni: Msgr. Tripepi helyettes államtitkár, Cavagnis, a rendkívüli

egyházi ügyek titkára, Sanminiatielli konstantinápolyi címzetes patriárka, Gemari lepantói címzetes érsek és a sanctum officium ülnöke, della Volpe majordomus, del l'Oglio beneventi érsek, Boschi ferrarai érsek, Sívrbensky prágai érsek, Puzyna krakkói érsek, továbbá a páviai és veronai püspökök és végül Martinelli, a szentszék washingtoni követe. A prágai és krakkói érseknek Salimei Salvatore és Salimei Pio pápai ne-mes testőrök fogják átadni a bibornoki kalapot.

Olaszország és a hármasszövetség.

Róma, március 27. A Rivista politica e litteraria di Roma feltűntetett cikkeket közöl azokra az izga-tásokról, amelyek a hármasszövetség ellen mindenfelé megindultak. A kormány organuma a Stampa is át-veszi ezt a cikket, amelynek címe Prinetti és a francia-orosz propaganda. A közlemény kifejti, hogy a Francia-orosz államok, illetőleg az Oroszországhoz való közeledést Olaszország közvéleménye szimpatikusan fogadja ugyan, de Prinetti meg van győződve a hármasszövetség megújításának szükségességéről, mert a hármasszövetségből való kiválással a boldogulás biztos és kipróbált utjáról térne le, az pedig legalább is kétséges, hogy előnyös volna-e a kétfős-szövetség-hez csatlakoznia.

Osztrák és porosz lengyelek.

Krakko, március 27. Hihetetlenül hangzó hirt közlő a Kurjer Warsawski bécsi levelezőjének tudósí-tása nyomán. E közlemény szerint a lengyel képviselő-k gróf Goluchowski felkérték, hogy szólaljon fel a porosz hatóságoknak a poseni tartományokban lakó lengyelek ellen elkövetett visszaélései miatt Berlin-ben. A lengyel képviselő állítólag azt is mondták, hogy különben leteszik mandátumait, mert nem akarnak büntársak lenni az által, hogy a Porosz-orosz szövetséges Ausztria törvényhozásiában helyet foglalnak.

Deroulède mandátuma.

Páris, március 27. A Deroulède mandátumának megsemmisítése folytán megürült angolülémei vá-lasztókerületben egy radikális, egy nacionalista és egy bonapartista küzdenek a mandátumért.

A francia hadsereg reformja.

Páris, március 27. A szenátus hadügyi bizottsága Freyinet elnöke alatt az altisztek és katonák reaktíválásának kérdését tárgyalta.

A délafrikai szabadságharc.

London, március 27. Kitchener kijelentette, hogy a háborúnak még évek múlva sem lesz vége, ha a kormány legalább harmincezer új katonát nem küld.

London, március 27. A Reuterügynökség jelelti Vryheidből 25-iki kelettel: French tábornok Dartnell és Pulleney csapataival ideérkezett. French eddigi harcainban az angolok megölték, megsebesítettek vagy elfogták 1200 boert és zsák-mányul ejtettek hét ágyt, 1000 puskát, 22,000 marhát és 1800 szekert.

Fokváros, március 27. A pestis komolyabb ár-nyokat kezd ölteni. Az európaiakra a megbetegedé-seknek egyre nagyobb százaléka esik. Simonsontban egy katonán, aki gyanus tünetek között megbetege-dett, most a pestist konstataáltak. A greenpointi tábor-ban két katoná betegedett meg pestisben. Simonsont-ban egy haditengerészeti hivatalnok meghalt. Azonki-vü megbetegedett nyolc bennszülött és két európai. Egy bennszülött meghalt.

A francia kulturharo.

Páris, március 27. A képviselőház ma folytatta az egyesületi törvény tárgyalását. A 18-ik szakaszsal, mely megállapítja a határidőt, melyen belől a kongre-gációknak alkalmazkadjon kell a törvény intézkedé-seihez s a következményeket, melyeket valamely kongre-gációknak a feloszlata sa maga után von, Zevas oly értelmű módosítványt nyújtott be, hogy a kongre-gációk javait konfiskálják és a rokkant munkások szá-mára felállítandó pénztár előjaira fordítsák. Az előad-ellenente az indítványt, melyet is aztán 420 szavazat-tal 135 ellenében elvetettek.

Az orosz diákkorradalom.

Köln, március 27. Pétervárról táviratozzák, hogy a lakosság a végsőkig el van keseredve a rendőrség és a katonaság ellen. A katonai őrjáratok nem enged-ik meg a munkásoknak, hogy a városban tartó-zkodjanak. A putillói vasgyárakban 2000 munkás ki-mondta a sztrájkot. Egyéb gyárakban a munkások és a katonaság között véres összütközések voltak.

Páris, március 27. Dragomirov tábornok, a Kiev helyőrség parancsnoka a cárnak memorandumot kül-öltött, melyben tiltakozik az ellen, hogy a diákokat büntetésből besorozzák, mert ez az eljárás a lakosság körében ellenszenvessé fogja tenni a hadsereget.

Véres választások Romániában.

Bukarest, március 27. A szenátor-választások közben véres összütközések voltak Teleormanban és Alexandrieben. Temérdek sok választó megsebesült és sokan haláltak meg esendőrök szuronyaitól.

Románia ünnepe.

Bukarest, március 27. Ma, a román királyság ki-küldtádsának éviüridulóján, ünnepi tedeumot celebráltak, amelyen jelen voltak a miniszterek és a főbb méltó-ságok. A minisztertanács a királynál tisztelettel, hogy átadja szerencsekívánatait. A város fel van lobogóva.

Közgazdasági táviratok.

Pétervár, március 27. Oroszország összes ma-lomtulajdonosai kongresszusra gyűltek össze, amelyen elhatározták, hogy a külföldre szánt liszt kivétel körül a vasutakról 40%-os reafekciót fognak követelni. Indít-vány merült fel arra nézve is, hogy az oroszországi malmok a külföldi nagyobb városokban lisztraktára-kat és minta-fiókokat állítsanak fel, de a kongresszus ezt az indítványt elvetette.

Bécs, március 27. (A Budapesti Napló telefonjelen-tése.) New York csekély gyöngülést, a nyugat-európai piacok pedig nyugodt irányzatot jelentettek. Az itteni tőzsdén az árfolyamok 1-2 fillérrel hanyatlottak. Kötettek: Buza tavaszra 7.92, május-juniusra 7.97-7.96, őszre 7.96, rozs tavaszra 7.99-7.98-7.99, má-jus-juniusra 7.95-7.94, őszre 7.14-7.16, zab tavaszra 6.80, tengeri május-juniusra 5.66 koronán. Gyegyzet-tek: Tengeri július-augusztusra 5.66-5.68. repce augusztus-szeptemberre 13.-13.10 koronán. Fel-mondottak 6000 mm. rozsot. Zárlatkor maradtak: Buza május-juniusra 7.97, zab tavaszra 6.81, tengeri má-jus-juniusra 5.57-5.56, rozs tavaszra 8.02-8.02, május-juniusra 7.96-7.98 koronán.

New York, március 27. (Terménytőzsde.) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 8.1/8 (8.1/8). Aprilisa 7.64 (7.70). Juniura 7.71 (7.77). New-Orleansban helyben 7.10/16 (7.10/16). — Petroleum: Stand white New Yorkban 8.05 (8.05). Stand white Philadelphianban 8.- (8.-). Refined in Cases 9.10 (9.10). Credit Balances at Oil City 1.30 (1.30). — Zsír: Western steam 8.50 (8.45). Robe és Brothers 8.60 (8.60). — Tengeri irányzata szilárd — Márciusra 49.— (49.—). Májusra 48.— (47.1/2). Juliura 47.1/2 (47.1/2). — Buza irányzata szilárd. Pircs ősi helyben 81.1/2 (81.1/2). Márciusra —.— (—.—). Májusra 80.1/2 (80.1/2). Juliura 80.1/2 (80.1/2). Szept.-re 80.1/2 (79.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/4 (1.1/4). — Káté: Fair Rio 7. sz. 6.11/16 (6.1/2). Márc.-ra 5.45 (5.45). Juliura 5.60 (5.60). — Lászt: Spring Wheat clears 2.75 (2.75). — Ukor: 3.17/32 (3.1/2). — On: 26.20 (26.27). — Rész: 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, márc. 27. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata igen szilárd. Márciusra 75.1/2 (74 1/2). Májusra 75.1/2 (75.1/2). Tengeri irányzata szilárd — Márciusra 41.1/4 (41.1/2). — Zsír: Márciusra 8.15 (8.15). Májusra 8.05 (8.07). — Szaconna short clear 8.32 (8.47). — Sertészsír: Márciusra 15.69 (15.55). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Nyiltér.

Nyilatkozat.

A „Magyar Estlap” folyó hó 26-án a „Képviselőjelölt arcképe” cím alatt Láng Sándor által ellenem becsületéretés miatt benyújtott feljelentés szövegét közölte, melyben töb-bek közt az állítatik, hogy én nevezetűen 150,000 darab arcképe választási jelvényt rendeltem volna.

Igaz ugyan, hogy én a közlegő országgyűlési képviselő-választások alkalmából, úgy mint azt már évek óta gyako-riom,

nagykiterjedésű zászlógyárat létesítettem.

Azonban valótlan azon állítás, mintha én Láng Sán-dor arcképe választási jelvényt bármily mennyiségben ren-deltem volna. A nevezett előadásból csak annyi igaz, hogy gorbombakódása arra kényszerített engem, hogy ői üzlet-helyiségemből kitasztaltam. Minthogy azonban többesüri fel-hívás dacára tözvöni nem akart, kénytelen voltam öt onét-halvával megköveteltetnem. Megjegyzem még, hogy időközben a m. kir. szabadalmi hivatalban a folyó évi 853. sz. iratok-ból meggyőződést szerepelt arról, hogy az arcképe választási jelvényeket Láng Sándor nincs is jogosítva forgalomba hozni, mert arra Forbat és illés budapesti cégnek van szabadalma, amely cég Láng Sándort az elárusítással nem bízta meg.

Láng Sándor feljelentése tehát merő valótlanokat tartalmaz, amiről különben a n. é. közönséget a visom-vádm folyán hozandó ítélet közlésevel alkalmam lesz meggyőzni.

Deutsch F. Károly Andrássy-ut 1.

(Az e rovat alatt közöltéteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Borús napok.

Sok bánat érte szívemet már,
De nagyobbat nem ösmerek,
Mint a mikor a te szemedből
Miattam könyharmat pereg.

Nem bánom én, az ég haragja
Akármí bajt küld én reám,
En elviselem könnyű szívvel,
Csupán te légy mindig vidám.

Nem bánom én, ha száz csapástól
Roskad a szívem, meghasad,
Csak téged asszony, édes asszony,
Mindig nyugodtnak lássalak.

Az ödvösségem adom érted
Es örömost elkárhozom,
Csak derőt lássak a szemedben,
Boldogságot az arcodon.

Fabula János.

— A két tanító. Nagy Frigyes porosz király kitűnő fuvalázónak tartotta magát. Tanítómestere egyszer egy fiatal embert mutatott be neki, aki művészesen játszott a fuvalán. A király mindig bosszankodott, ha valaki jobban látszott érteni e művészet-hez, mint ő.

— A fickó majdnem olyan jól játszik, mint én — mondta bosszusan. — Miért nem tanított engem is ezekre a fogásokra?

— Hja, felség, — mondá a tanító — ennek a fiatal embernek két tanítója is volt!

— Ugy, kettő?

— Igen, én, meg a nádpálca.

— Monte-Christo szigete. A Dumas Sándor regénye által világhírűvé vált sziget az utóbbi időben megint szóbeszéd tárgya, különösen Olaszországban. Okot erre az ad, hogy az olasz királyi pár a szigeten tartózkodik. Viktor Emánuel trónörökös korában is előszeretettel tartózkodott ezen a helyen és most mint király is itt tölti ideje jó részét. A szigetnek érdekes a története.

A tíz négyzetkilométer nagyságú sziget évszázadokon keresztül jámbor barátok menedékhelye volt, akik maguknak a szigeten kolostort építettek, amelynek romjai máig is állanak. Később hatalmas vár épült a szigeten. A 16. században ott hagyták a barátok a szigetet, amely hosszú ideig lakatlan maradt. A 18. század végén a toszkánai nagyherceg a bünösök részére gyarmatot alapított a szigeten, amíg egy szép napon megvette a szigetet egy gazdag angol. Mr. Taylor — ez az angol neve — gyö-

nyűrű villát épített, nagy parkkal, de a nagyörsöd és nyugalom elűzte őt csakhamar a szigetről. Az elhagyott szigetet aztán egy toszkánai nagyiparos, *Ginori Lisci* marchese vette meg. Minthogy a szigetnek nagy vadállománya volt, a nápolyi herceg, amíg Florenoben lakott, gyakorta rándult át vadászatra Liscihez. Ilyenformán aztán nagyon megszerette a szigetet és azt a kívánságát fejezte ki, hogy itju névelve a szigeten lakhassék. Kívülök még csak 14 lakója volt. Minden nehézség nélkül sikerült megvennie a szigetet és a trónörökös nemsokára odaköltözött. Most, király korában is kedvenc helye ez a sziget, amelyhez kedves emlékek fűzik.

— Királyok kincsei. Egy angol lap érdekes dolgokat ír a királyok kincseiről: A windsori kastély két szobájában vannak az angol király arany- és ezüst-edényei felhalmozva. Értékük két millió font sterling. Egy 150 személynék való arany ebédservice 18 millió koronát ér. Egy arany páva, amelyen sok száz drágakő csillog, egy millió koronába kerül. A kincsek között van egy arany tigrisfej, sok tál, asztalka, palack és egyéb mindenféle edény. Rendkívül sok kehely is van, amelyek mindegyike egy kis vagyont reprezentál. A porcellán edényeket hat millió koronára becsülik. Egy sèvres-i dessertservice pedig felér egy miniszter egész életét át való jövedelmével. A királyi korona ékszerei öt millió koronát érnek. A sáhnak két kincse többet ér azonban az angol király összes kincseinél. Az egyik egy arany globus, amelyen a világ összes országai drágakövekkel, gyémánttal, rubinttal, szafírral, smaraggal vannak kirakva. A földgömb állványa körül pedig rengeteg aranyérem van felhalmozva, amelyek mindegyike 600 koronát ér. Ezt a globust 22 millió koronára becsülik. Mellette egy üvegszekrény áll, amely két láb hosszú, másfél láb széles és magas. Kétharmadrészben a legértékesebb kincsekkel van tele, amelyeket századok óta a legnagyobb gondossággal gyűjtenek. Ez a sah két legértékesebb kincse. Van ezenkívül sok arany-edénye, gyémántja és mindenféle ékköve.

Az orosz cár tulajdonában is rendkívül kincsek vannak. A koronája és a királyné kisebb koronája összesen 60 milliót érnek. A moszkvai Kremlben levő kincsek értéke oly nagy, hogy Anglia egy évi egész jövedelmével alig lehetne azokat megvenni, ha egyáltalán eladók volnának.

A szultán kincstára is telve van rendkívül értékes gyémántokkal, aranytálakkal, gyöngyökkel és nehéz aranyedényekkel.

Az indiai rájá-k közt talán a barodai *Gankar* a leggazdagabb, akinek a drága kőveit 60 millióra becsülik. Többek között egy gyöngyökből és gyémántokból művészesen készített szőnyeg a tulajdona, amely 8 millió koronát ér.

— Kellemes ajándék. A pápát nemrég kellemes ajándékkal lepte meg egy hive. Az ajándék egy könyv, amelyet szívesen látna mindenki a könyvtárában. A könyv lapjai mind egyenlők: mindegyik egy ezer pezetas bankjegy a *Fronde* szerint egy előkelő spanyol hölgy öltete ez a különös ajándék.

— A festő bosszúja. Nagy Péter cár valami csekély ok miatt elbocsátotta udvari festőjét. A művész elfojtatta bosszankodását s még egy utolsó festményt készített a cárnak. A kép egy légyből, egy szőlőtövből, egy kutyaéből és egy fohagyamból összeállított kvodlibet volt. A cárnak tetszett a festmény s tekintélyes összeggel jutalmazta érte a művészt. Alig érkezett meg azután az új udvari festő, aki, mint elődje, szintén olasz volt, a cár megmutatta neki a festményt. A művész először megrémült s amikor a cár ennek okát kérdezte s határozott feleletet kívánt, a művész arra kérte az uralkodót, ne bosszulja meg ő rajta földijének vakmerőségét. Aztán azt mondta: Ez a festmény egyike a legdurvább sértéseknek, a légy neve olaszul *mosca*, a szőlőtöve, a kutya *cane* és a fohagyama *allia*. E szavak jelentősége együttesen *Moscovita canalia*, magyarul: semmirekellő muszka.

— Világóra. A modern kor gyermekei sokat panaszkodnak azért, hogy akármilyen kitűnő legyen is az a kronométer, melyet Budapesten vagy Berlinben pontosan beállít az utazó, azért ha Smrynában kiszáll a vonatról, mégis bolondul mutat az órája. Ezen a nagy kalamitáson — gondolták magukban a tudományos laboratóriumokban guggoló vice-Edisonok — segíteni kell mentül hamarabb és alaposan. Segítettek is rajta, még pedig egy olyan ötlettel, mely némileg emlékeztet a Kolumbusz-tórájára. Itt is azon csodálkozik mindenki, aki az ötletet megérti, hogy miért is nem jutott eszébe előbb ez az egyszerű fogás.

Az új világóra nem egy óralap körül forog, hanem két mutatót, hanem a globusz körül körbe járát egy karikát. A karika természetesen az egyenlítőnél érinti a fokokat és mivelhogy a karikán a tizenkét nappali, meg a tizenkét éjjeli óra jeleze van, ennél fogva bárki leolvashatja, hogy minden egyes geográfiai fok alatt hanyat ütött az óra. Ennek a találmánynak egyelőre csak az a hibája, hogy nem fél — a mellényzsebben s ezért éppen azok használhatják legkevésbé, akik számára készült — az utazik.

— Az éneklő globe-trotter. Egy *Gerard* József nevű francia elméjében született meg az az ötlet, hogy körüléneklje a világot. Egy újságírónak így nyilatkozott a tervéről:

— Brüsszelből indulok egy sou nélkül a nagy utra. Az uton mindenütt énekelek majd és a tányéro-

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

110

De a leány, a jó, az okos kis Száli, mégis sokban megváltozott. Az eddigi szorgalommal és odaadással ápolta ugyan a nagy hajótörésekkel mindegyre hazavetett környékbeli sebesülteket, tekintet nélkül arra, hogy melyik hadseregben harcoltak, de mégis mintha több érdeklődéssel kísérté volna a honvédseregekről jövő híreket.

Az öreg Elíasnak nem tűnt fel a változás. Egyszer aztán híre ment, hogy az oroszok ellep-ték mindenütt az országot. Ez a hideg, semmiért sem lelkesülő hógörgeteg maga alá temet utjában minden fényes magyar dícsőséget. Veszített esztékéből apróbb csapatokban menekültek szerte-szét a magyar seregek szabadsághősei.

A községen vonultak keresztül jól fegyverzett osztrák csapatok, közre fogva több-kevesebb lerongyosodott, elesigázott magyar honvédet. Ezek már hadifoglyok voltak. A hatalmasabbja, talán éppen a tiszték, bilincsbe verve. Nem magukat sirtatták, mindenkinek arcán ott volt a halálmegvetés elszántsága, de amíg elmerengve nézték a messze kéklő hegyeket, a szabadon röpökdő madarakat, ki ült arookra a mérhetetlen fájdalom.

Egy ilyen csoport tartott az öreg Lévy koreszmája előtt pihenőt. Az osztrák kíséret vezetője szabadabban hagyta őket, ő maga kiült a koresma elé egy köre és szinte unalommal nézte, mint haladnak mind tovább az égen a bárány fellegek. Száli melléje ment, bizonyos félelemmel kérdezte meg — megengedi-e százados ur, hogy

az elesigázott honvédeknek valami enni-inni valót adhassunk?

— Tessék csak adatni, nem tiltom el.

— De kapitány ur, — szólott a főhadnagy — mégsem lesz jó, ki tudja, hogy végződik.

— Erről nem szól semmi utasítás, — felelt a kapitány — ami pedig megiltva nincs, az meg lehet engedve, különben is mi nem vagyunk porkolábok és ők sem rabok. Ma mi kísérjük őket, holnap ők minket, amint adja a hadiszerecsene.

— Ezek már alig, — kacagott a főhadnagy — hisz egy erős marsall kisorsítanak mindenik-ből a lelket.

— Persze csak így fegyvertelenül, — felelt gyúnyosan a kapitány — mert míg fegyverük volt, sok erős marsot kibírtak a nyomunkban.

Azután unalommal levette tekintetét a főhadnagyról és halkan valami dallamot füttyölt.

Száli figyelmesen hallgatta, mintha a „busul a lengyel” mélabus akkordjai volnának. A honvédek közül is egyik-másik felütötte fejét, meg-rezdült valami szívében.

A kapitány nem látott, nem hallott semmit, az emlékezetes dallam összefolyt a megspanyargatott honvédek felett borongó hangulattal.

E hangulatból egyszerre egy szenvedő Madonna borult lábaihoz s felsírt előbb halkan, mint az Aeol-hárfa, azután mind erősebben, teljes szívből, egész lélekkel a dal:

Kossuth Lajos azt üzent, elfogyott a regementje
Ha még egyszer azt izeni, mindnyájunknak el kell menni.
Ejjen a haza!

Mi volt ez a dal akkor?! mikor még ötven év múlva is minden magyar szívében a lelkesült-ség lángját lobbantja fel.

A kapitány merengéséből arra ébredt fel, hogy lábai előtt ott térdel a kis törékeny zsidó leány és vezet a kitűzött areu, lángban égő tekintetű felmagasztosult szabadsághősök, akkor még annyira félelmetes forradalmi dalát. A gör-gényi havas pedig és messze a kéklő bércek

mintha ismerték volna e dalt, ez érzéseket, visszazugták mindenfelől:

Kossuth Lajos azt üzent...

A főhadnagy talpra ugrott „vigyázz!” vezényelt és töltetett. A fogoly honvédek sorakoztak. A fiatal onesz eléjük állott. A célzásra felhuzott fegyverek előtt kifeszített mellet ott állott valamennyi és újra felhangzott most már a kihívó dac minden erejével:

Kossuth Lajos azt üzent...

A dal zugott, harsogott, a felmagasztosultság erőt adott a gyöngy lánynak, fényt a rongyos marcona alakoknak, így várták a sortűzet és a sortűzben a halált.

A kapitány unottan kelt fel a kőről, kihuzta kardját, „abtroten“-t vezényelt és odafordult az imádkozó Elíasához.

— Vigye el kérem beteg kis leányát! A politika nem katonának és nem lányoknak való. Azután éres hangon szólott a honvédekhez: — Elvárom önöktől, hogy nem fogják egy katonatársuknak kötelessége teljesítését kellemetlenő tenni...

A honvédek esodálattal telt hálás pillantással engedelmeskedtek, de lelkekben ott rezgett mindaz a dícsőséges, fényes delibab, amit a törékeny kis zsidólány egy pillanatra felvetett...

Mi volt a kapitány lelkében? Talán az osztrakenkai csatáról odalopózott esteli széllel adta meg a sugallatot, hogy itt nem hibás senki sem, mert nem a törékeny kis lány támasztotta föl az érzéseket, hanem mindnyájan megérették, hogy az ő lelkében a forradalmi érzéseknek rejtegetett akkordja van. Az összhang, mely mindnyájuk szívében volt, a felzendült dalban csak természetes utját találta meg.

Hanem a leányt, amint az öreg atyjának kéblére borult, hosszasan, mélyen és gyöngéden nézegette az osztrák kapitányt.

(Folytatása következik.)

zából akarok megélni. Az utirányom: Lüttich, Köln, Németország, Dánia, Norvégia, Svédország, Oroszország, Szibéria, Alaska, Északamerika. Az Antillák-ról hajón megyek a Tüzeöldre, a Magellanen-szoroson Ausztráliába, onnan a Jórémény-fokához, Marokkóba, Portugáliába, Spanyolországba, Angliába, Finnországba és onnan haza Brüssellel.

Gerard március 1-jén kezdte meg az utját. Jobb karján egy francia nemzeti színű szallagot hord. Kéthárom év alatt akarja ezt az utat megtenni. És mindent csak két hangszállal?

+ Születésünk órája. Nem hiábaváló dolog, hogy az ember születésének még az óráját is bejegyzik az anyakönyvbe. Ezt bizonyítja az a furcsa eset, amely a minap történt egy müncheni bíróság előtt. Egy fiatal lánynak kellett eskü tennie, aki aznap lett tizenhat éves. A bajor törvény szerint nem szabad a bírónak tizenhat éven alóli tanút megesketni, s így, mintán a kisasszony csak délután három órakor töltötte be tizenhatodik évét, a bíró egy órára felfüggesztette a tárgyalást. Három órakor aztán már tizenhat éves volt a kisasszony, s így bátran lehetett az esküt.

+ Véredek mint detektívek. Ez is amerikai gondolat. Eredetiség és praktikusság jellemzi. Bladenburgban, Ohio-állam egyik városában, kegyetlenül meggyilkolták Hess Sára asszonyt, egy köztisztviselőn álló urnót. A gyilkosság főhírbörtönözte az egész lakosságot s a hatóság már csak ezért is elküldött minden lehetőt, hogy a gyilkost kinyomozza és kézrekerítse. Hogy mentül hamarabb elérjék ezt a célt, nem rendőri tisztviselőkre, hanem két hatalmas vérebre bízták a kivégzést és az elgotatási parancs végrehajtását. A véreket bevezették Hess asszony házába, megszállították velük a hullát, elvezették a küszöb, ahol némi vérványomok voltak észlelhetők, s ezzel a szabad nyomozás útjára indították a két állatot. A vérszag a legbiztosabb Ariadne-fonalnak bizonyult. Hosszas csavargás és tekervényes körutazás után a véredek a Hess ur szomszédságában levő házhoz tértek vissza és a további nyomozás kétségtelemé tette, hogy csakugyan a szomszédház lakója követte el a gyilkosságot. Ez a detektív-rendszer gyorsnak, biztosnak és olcsónak bizonyult.

+ Zeuron.
 — Én — mondja egy hölgy — életemben csak háromszor hazudtam ...
 — Ezzel együtt négy — jegyzi meg nyugodtan egy ur.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Küldöttség a minisztereknél. Nyitra- és Pozsony megye tejmérlegével foglalkozó gazdái nevében, akik Bécsbe is szállítanak tejet, Rudnyánszky Béla országgyűlési képviselő vezetésével küldöttség járt Hegedűs Sándor kereskedelemügyi és Darányi Ignác földművelésügyi minisztereknél, valamint Ludágh Gyula főrendiházi tagnál, a m. kir. államvasutak elnökgazdájánál. A küldöttség felpanaszolta, hogy míg az osztrák tartományokból érkező összes tejszállítmányok már hajnali 3 és 4 óra között Bécsben vannak, addig a magyar tej, naponként mintegy 30.000 liter, csak reggel 7 órakor érkezik Bécsbe, és így természetesen részben eladatlanul marad, részben pedig a nyári hónapokban Pozsony állomáson való öt órai várakozás következtében megromlik. Kérése az volt, hogy az egész felvidéki tejmérleget fenyegető veszély elhárítására oly tehervonat állítsák be, amely reggel három és négy óra közt Bécsben lehessen a tejszállítmánnyal. Ugy a miniszterek, mint a m. kir. államvasutak elnökgazdájának biztosították a küldöttséget arról, hogy a fontos kérdéssel behatóan foglalkozni fognak és igyekezni fognak azt alkalmas módon megoldani.

A budapesti ár- és értéktőzsde ma délután 4 órakor tartotta idei közgyűlését Kornfeld Zsigmond elnöklése mellett, dr. Ballai Lajos miniszteri osztálytanácsos tőzsdébiztos jelenlétében. A közgyűlésen megjelent báró Kochmeister Frigyes, a tőzsdetanácsnak sok éven át volt elnöke is, akit lelkes ovációkban részesítettek.

Kornfeld Zsigmond elnök az ülést megnyitván, rövid beszédben üdvözölte a megjelenteket, mire a tanács jelentések felolvasása kapcsán leleplezték a volt elnöknek, báró Kochmeister Frigyesnek jól sikerült mellészórait.

Báró Kochmeister Frigyes mély meghatottsággal mondott köszönetet a megemlékezésért. Szavait a közgyűlés élénk éljenzéssel kísérte. Ezután Barta titkár folytatta a jelentés többi részeitek felolvasását. Magából a jelentésből kiemeljük a következőket: Az elmúlt év eredményeit a jelentés főbbite kedvezőtlennek mondja; az értéktőzsdén a forgalom szabályos működése szinte megakadt s az árutőzsde forgalma is érezhetően megcsappant. Súlyosbította e nehéz viszonyokat még az a bizalmatlanság is, amely az egyes termelő osztályok között uralkodik; nem sikerült a tőzsde forgalmában fölkelt részese kereskedővilág s az ország mezőgazdasági képviselői közt fennálló viszonyt lényegesen megjavítani, bár a tőzsdetanács mindig igyekezett minden kérdésben még a legutóbbi érdekkörökét is meghaladni.

Azon vagyunk — folytatja a jelentés — hogy az intézményünk s annak az összesség szempontjából való jelentősége felül sokfelé elterjedt vérszifonokat felvilágosítókkal eloszlassuk, hogy a jogosulatlan játekok magunktól távol tartassuk s annak céljaira intézményünk felhasználását lehetővé tegyük; másfelől komolysággal és elszántsággal helyt kell állnunk azért, hogy rövid életű jelszavak s a saját gazdasági helyzet nyomozástól fakadó áramlatok a mi hivatásunk jogos és szolid alapjait meg ne ingathassák. Oszinte örömrünkre szolgál, mondja a jelentés, hogy ebbeli törekvésünkben a kormány felbátorító jóakarata felül biztosak lehetünk s azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a félreértések eloszlatására és ez uton érdekeink megővására irányuló célunkat el fogjuk érhetni. Mi is azon nézet felé hajlunk, hogy tőzsdetörvény alkotása tisztázza a helyzetet s egyúttal további fejlődésünk számára biztosabb alapot nyújtana.

A gazdasági téren való pangás jellemzésére a jelentés kiemeli, hogy a tanács kénytelen volt 40 tagtól megvonni a tagsági jogot, mert nem voltak képesek megfizetni a tagsági díjakat.

A jelentés ezután felemlíti a múlt esztendőben az idegen buza jegyzésének kérdésében tartott ankétét és annak eredményeként a magyar buzának határüzletben való különjegyzésének elrendelését.

A tőzsde választott bíróságára vonatkozólag így szól a jelentés: Azon nézet felé hajlunk, hogy a törvény által elének szabott hatáskörök és illetőleg a törvény rendelkezései által reánk rótt tehernek korlátozására, illetőleg könnyítésre kell törekednünk. Remélhetőleg sikerülni fog az új perrendtartás olyan megalkotása, hogy segélyével intézményünk visszaadassék annak az első sorban öt megillető hivatásnak, hogy tudniillik tisztán kereskedelmi jogi oly kérdésekben, amelyek egyfelől speciális szakértséget, másfelől minél gyorsabb bírói döntést igényelnek, a lehető legrövidebb idő alatt itélkezhessek.

Az új tőzsde építése tekintetében előadja a jelentés, hogy annak keresztülvitelének és vezetésére iránt Alpar Ignác építésszel a tanács egyezséget kötött, amely pénzügyi szempontból valamivel kedvezőbb az ily építkezéseknél alkalmazott hivatalos díjazásánál. Az épület alkalmasint 1904-re el fog készülni.

Gross Andor a tőzsdetagozok nevében köszönetet mond a tőzsdetanácsnak működéséért, amelyet a múlt év súlyos gazdasági viszonyai között oly buzgalommal és eredményteljesen teljesített. Sajnálkozásának ad kifejezést a felett, hogy a tőzsde intézménye annyi támadásnak van kitéve, de reméli, hogy a viszonyok e tekintetben is javulni fognak. A tőzsdetanács iránti feltétlen bizalmát nyilvánítja. (Élénk helyeslés.)

A tőzsdetanács jelentését erre egyhangulag tudomásul vették.

A napirend következő pontja a „Kochmeister-segélyalap” létesítése és ennek 80.000 koronával való dotálása volt. Amikor a tanácsnak erre vonatkozó határozatot a közgyűléssel közölték, felállott báró Kochmeister Frigyes és kijelentette a jelenlévők zajos éljenzése között, hogy az alapnak 20.000 koronát adományoz, aminek folytán az alap 100.000 koronára emelkedik.

Steiner József kéri a tőzsdetanácsot, hogy a tőzsdei tagok részére segély-egyletet alapítson.

Kornfeld Zsigmond elnök kijelenti, hogy a tanács foglalkozik a dologgal, amelyre nézve különben már javaslat is felszók a tanács előtt.

A közgyűlés az elnök válaszában tudomásul vételei véget ért.

A megüresedett három tőzsdetanácsosi állásra a szavazás délután 3 órakor kezdődött és este 6-ig tartott. Eredményét este 8 órakor hirdették ki. Megválasztották: Horváth Elemér, az Osztrák-Magyar Bank alkormányzója és a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság elnöke 554, Herzfeld Frigyes, a Schreiber S. és Fiai cég tagja 433 és Strasser Alfréd, a Strasser és König cég tagja 415 szavazattal.

A megválasztottak után legtöbb szavazatot kaptak: Steiner József úgynök (351) és Deutsch Vilmos kereskedő (338).

Az Országos Kereskedelmi és Iparcsarnok ma küldötte szét az 1900. évre vonatkozó jelentését. Az Országos Kereskedelmi és Iparcsarnok első sorban a mezőgazdasági termékekre vonatkozó kereskedelmi érdekeket képviseli higgadtsággal és tárgyilagossággal. Azok a fejezetek, amelyek az őrlési forgalomnak, a határidő-üzletnek és a tőzsde reformjának vannak szentelve, egyrészt a kérdéseket teljesen feltárják, másrészt pedig tartózkodnak minden támadó irányzattól és mindenben védelmi jellegűeknek mondhatók. A csarnok működésének másik csoportja a törvényelőkészítés volt. A kereskedelemügyi kormány felhívására a csarnok véleményes jelentéseket adott az egyes törvénytervezetekről és az évi jelentésben foglalt összgezést azt bizonyítja, hogy a csarnok a törvénytervezeteket ugy közgazdasági, mint jogi szempontokból igen beható bírálattal tárgyalta. Az évi jelentés az csarnok március 31-iki közgyűlése elé terjesztik.

Felolvasások a kisiparról. A hazai kereskedelmi és iparkamarák szakirodalmi alapot létesítettek, amelyből pályadíjat tűztek ki a kisipar jövőjét tárgyaló munka megjutalmazására. A pályadíjat Gerster Miklós iparielügyelő és Sugár Ignác miskolci kamarai h. titkár munkái között osztották meg. Az Országos Iparegyesület elkérte a pályanyertes művek szerzőit, hogy a munkájuk tárgyaló szolgáló nagyfotosságu

kérdésről egy-egy előadást tartsanak. Gerster Miklós már holnap, csütörtökön délután 6 órakor tartja meg az előadását az Országos Iparegyesületben (VI. Uj-utca 4.) ezzel a címmel: **Az ipari vállalatok nemei különbség tekintetével a kézműves nagyiparra.** Sugár Ignác kedden április 2-án fog felolvasni ezzel a címmel: **A kisipar problémái.**

A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara mai gyűlésén Sprinzl Mór fakeserkedő elnökék, Sendlein János esztergályost és Bettelheim Henrik kereskedőt alelnökkékké választották.

A miskolci gypjuvásárt nem július 19-én, hanem június 19-én tartják meg.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz á a Budapestén 42.— korona pénzben, 42,50 korona áruban. Bécsben 41.— korona pénzben, illetve 41,4) korona áruban.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-tóvárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1901. évi március 27. Készlet 1260 darab. Erkezett 1317 darab. Összesen 1517 darab. Eladott 1100 darab. Maradt 417 darab. Napj árak: 120—180 kilogramm sulyban 88—92 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 88—94 koronáig, 320—380 kilgr. sulyban 86—92 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 76—84 koronáig. Malac ——— kgrig ——— korona. A vásár hangulata vontott.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, március 27.

A buzaüzlet nyugodt hangulatban nyílt meg és a mérsékelt kereslet következtében 20.000 métermázsra került forgalomba 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaművekben mérsékelt volt a forgalom, árváltozás nélkül.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 200 mm. 79 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 07 1/2 f., 250 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 150 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 97 1/2 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 02 1/2 f., 600 mm. 78 k. 8 K. 07 1/2 f., 150 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 80 f.

Pestvidéki: 100 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f. rozsos, 100 mm. 79 k. 7 K. 87 1/2 f. sárga, 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 250 mm. 77 k. 7 K. 87 1/2 f., 1970 mm. 74 k. 7 K. 67 1/2 f.

Fehérmegyei: 850 mm. 75 k. 7 K. 85 f., 700 mm. 74 k. 7 K. 75 f.

Erdélyi: 100 mm. 76 k. 7 K. 67 1/2 f.

Szekesői: 1200 mm. 75 k. 7 K. 65 f., áprilisi szállításra.

Makói: 6300 mm. 78 k. 8 K. — f.

Bácskai: 500 mm. 76 k. 7 K. 85 f., 60 mm. 77 k. 7 K. 85 f.

Raktári: 1000 mm. 73 k. 7 K. 25 f.

H.-M.-Vásárhelyi: 1800 mm. 78 k. 8 K. 05 f.

Minél három hónapra.
Rosz: 200 mm. 7 K. 60 f.
Tengeri: 1000 mm. 5 K. 40 f. hajó.
Zab: 150 mm. 6 K. 50 f., 100 mm. 6 K. 60 f.

Készpénzfizetés mellett.
 A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	50 kilogramm ára		100 kilogramm ára		
		K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig	
Tiszavideki	0	75	7,50	4,50	7,90	8,05
		76	7,60	4,70	8,00	8,10
		77	7,70	4,85	8,10	8,20
		78	7,80	5,00	8,20	8,30
Fehérmegyei		75	7,40	4,70	7,90	8,00
		76	7,50	4,80	8,00	8,10
		77	7,60	4,90	8,10	8,20
		78	7,70	5,00	8,20	8,30
Pestvidéki		75	7,40	4,75	7,80	7,90
		76	7,50	4,85	7,90	8,00
		77	7,60	4,95	8,00	8,10
		78	7,70	5,05	8,10	8,20
Bácskai		74	7,30	4,60	7,80	7,90
		75	7,40	4,70	7,90	8,00
		76	7,50	4,80	8,00	8,10
		77	7,60	4,90	8,10	8,20
		78	7,70	5,00	8,20	8,30

Egyéb gabonaművek	Kilós	50 kilogramm ára			
		K.-tól	K.-ig		
Rosz	uj	sióföldi	70—72	7,68	7,70
	uj	sióföldi	70—72	7,45	7,45
Arpa	uj	takarmány	60—62	6,35	6,35
	uj	égetni való	62—64	6,00	6,10
Zab	uj	sírózóere való	44—46	6,00	6,40
Tengeri	uj	bánági	38—41	6,30	6,40
	uj	manemü	—	6,40	6,50
Repece	uj	káposzta	—	—	—
Köles	uj	bánági	—	5,10	5,20

A határidőszlet folyamán a következő kőékek

Wrtékek:	Buza áprilisra	Buza októberre	Rosz áprilisra	Rosz októberre	Zab áprilisra	Tengeri májusra	Tengeri júliusra	Repece augusztusra
	7,65—7,66—7,64—7,62—7,60	7,70—7,71	7,64—7,68—7,70	6,75—6,77	6,36—6,35	5,28—5,29	5,40—5,41	—

Dél egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza áprilisra	7.65	pénz	7.66	áru
Buza októberre	7.71	"	7.72	"
Rozs áprilisra	7.69	"	7.70	"
Rozs októberre	6.77	"	6.78	"
Zab áprilisra	6.39	"	6.40	"
Tengeri májusra	5.29	"	5.30	"
Tengeri júlisra	5.41	"	5.42	"
Repece augusztusra	12.50	"	12.60	"

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra	7.64	—	7.65
Buza 1901. októberre	—	—	—
Rozs áprilisra	7.68	—	7.70
Rozs októberre	6.76	—	6.77
Zab 1901. áprilisra	6.36	—	6.38
Tengeri májusra	5.28	—	5.29
Tengeri júlisra	5.40	—	5.41
Repece augusztusra	12.50	—	12.60

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde élénk forgalmat tanúsított kezdetben. Az érdeket zömét szállítási értékek, főleg déli- és államvasutak igényelték, melyek főleg fedezések és bécsi vételek alapján jóval magasabban indultak. A két hitelrészvény gyengébb külföld alapján kissé el volt hanyagolva.

Az üzlet folyamán általános lanyhaság lépett előtérbe, mert úgy hangzott, hogy Berlinben nem itéltek meg kedvezően az Osztrák Hitelintézet közzétett mérlegének részleteit. A helyi piac szintén gyengébb árfolyamokat hozott felszínre. A déli tőzsde elejétől végig gyengébb maradt s a forgalomba került összes internacionális és helyi papírok csakis alacsonyabb árfolyamok mellett voltak elhelyezhetők.

A járadékpiac gyengébb, míg a valutapiac megrebb volt.

Az előtőzsde lefelé törekvő.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 724.—726.50, Osztrák hitelrészvény 717.25—723.—. Államvasut részvény 634.50—700.—. Rimamurányi vasmű részvény 523.50—532.50. Városi vasut 293.—294.—. Déli vasut 103.—104.75. Közüti vasut 609.—610.— korona.

A déli tőzsde gyengébb.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 724.—725.50, Osztrák hitelrészvény 718.50—720.50, Államvasut 694.50—697.—, Jelzőlogbank 465.25—466.—. Rimamurányi vasmű részvény 528.—528.75. Déli vasut 103.—104.—. Közüti vasut 607.—609.— korona.

Forgalomba került: Koronajáradék 92.60—93.—, Bankjegyesület 173.—175.—, Kereskedelmi bank 255.—252.7, Salgótarjáni 620.—621.—, Ganz és társa 3150.—3250.—, Magyar Villamossági 251.—254.—, Adria 477.—479.— korona.

Az értéktőzsde a tőzsdei választás miatt zárva.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 43.—48.—, korona, vörös aprószemű 43.—48.—, korona, vörös erdélyi . . . . ., korona, vörös bányai . . . . ., korona, középszemű 52.—55.—, korona, nagyszemű 55.—58.—, korona, Disznózsír: budapesti: 55.50—56.—, korona, vidéki . . . . ., korona, Táblaszalonna: légszárazított vidéki . . . . ., korona, városi 4 darabos 46.—46.50, korona, 3 darabos 48.50—49.—, korona, füstölt . . . . ., korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.50—14.—, korona 120 darabos . . . . ., korona, 100 darabos 14.50—15.—, korona, 35 darabos 15.50—16.—, korona, azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 13.—13.50, korona, 100 darabos 14.—14.50, korona, 85 darabos 14.75—15.—, korona, Szilvaiz: szilvóniai 19.—19.25, korona, szerbiai 18.—18.50, korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsden az árfolyamok engedtek és pedig az eladáskor következtében; az ellátás simán folyt 4 1/2—4 3/4% mellett.

Déli tőzsdén szintén gyenge volt az irányzat.

Zárlat üzlettelen és gyenge maradt Berlinre.

Bécs, március 27. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyjárdék 117.55. Tiszai és szegedi kőolaj sorsjegye 143.75. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.25. Magyar keleti vasuti állami kötvény 117.40. Magyar lezártkötés és pénzváltóbank 441.50. Rimamurányi vasut részvény 526.50. Magyar koronajárdék 92.70. 4%-os Magyar földhitel. kötvény 91.75. Magyar hitelbank részvény 720.—. Magyar nyeregményi kőolaj sorsjegye 174.—. Kassa-óderbergi vasuti részvény 355.58 Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar 192.5.

Bécs, március 27. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3%-os papírjárdék 98.10. 4%-os osztr. aranyjárdék 117.75. 1800-os sorsjegye 141.—. Osztrák hitelsorsjegye 397.—. Angol-osztrák bank 286.—. Bécsi bankjegyesület 501.—. Osztrák-magyar bank 167.7. Déli vasut 102.25. Dunagőzhajrási részvény 829.—. Dohányrészvény 294.50 Császári és királyi arany 11.32. Német bankváltók 117.60. 4 2/3%-os ezüst járdék 97.90. Osztrák koronajárdék 97.—. 1864-iki sorsjegy 206.—. Osztrák hitelintézet részvény 718.—. Unionbank 571.—. Osztrák Länderbank 434.—. Osztrák-magyar államvasut Osztrák Länderbank 434.—. Alpeisi bányarészvény 483.50. 20 frank. arany 19.10. Londoni váltóár 240.30. Bécsi Tramway Lít B. 290.—. Bécsi Tramway Lít A. 294.50. Lipót közt 484.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, március 27. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 719.50. Magyar hitelrészvény 721.—. Angol-Osztrák bank 287.—. Bécsi bank-egyesület, 503.—. Union bank 572.—. Länderbank 434.50.

Osztrák-magyar államvasut részvény 696.50. Lombard 102.—. Elbavölgyi vasut 500.—. Északnyugati vasut részvény 480.—. Dohányrészvény 294.—. Rimamurányi vasut 535.—. Alpeisi bányarészvény 491.—. Májusi járadék 98.35. Magyar koronajárdék 92.80. Török sorsjegyek 108.50. Német birodalmi márka 117.62. Napoleon d'or 19.—10.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, március 27. (Tősszéi tudósítás.) A tőzsde ma főleg a függő ultimórendezésekkel volt elfoglalva. Az irányzat nem volt egyenletes. Bányarészek gyöngök voltak a folytonos realizációk miatt, ellenben beföldi bankrészek nagyon szilárdak voltak. Leginkább keresték a Deutsche Bank részvényeit a Northern Pacific részvények newyorki emelkedése nyomán. Osztrák hitelrészvények jelentéktelen hanyatlottak Bécsre, állítólag az üzleti jelentés kedvezőtlen megítélése miatt. Járadékok nyugodtak. Vasutak közül varsó-bécsi részvények gyöngültek, kelet-porosz déli vasut kissé javult. A második tőzsdében a bányarészek ismét gyöngültek. Egyébként a forgalom jelentéktelen volt a prémiumjog meghatározásának nem volt hatása az üzletre. Magánlétszámítási kamatláb 37/80. Utimópénz 5/40.

Berlin, március 27. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjárdék —. 4%-os osztrák aranyjárdék 103.10. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 93.30. Osztrák-magyar államvasut 148.40. Kassa-óderbergi vasut —. Bécsi váltóár 84.90. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.30. Alpeisi bányarészvény —. Disconto-Commandit 188.—. Általános villamossági Edison 204.50. Gelsenkirchener 173.40. Laura-kohó 212.75. 4 2/3%-os ezüstjárdék 97.75. 4%-os magyar aranyjárdék 98.50. Osztrák hitelrészvény 225.40. Déli vasut 25.—. Károlyi Lajos vasut 102.—. Orosz bankjegyek 216.05. 4%-os osztr. aranyjárdék 103.10. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 95.80. Magyar hitelbank —. Dynamit Trusi 199.25. Harpeni 183.60. Az irányzat gyenge.

Berlin, március 27. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4%-os magyar aranyjárdék 98.50. Magyar koronajárdék 93.30. Osztrák hitelrészvény 226.—. Osztrák-magyar államvasut 148.60. Déli vasut 25.25. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegyek 216.05. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, március 27. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjárdék —. 4%-os osztrák aranyjárdék 99.90. Magyar koronajárdék 93.40. Osztrák-magyar bank 120.70. Déli vasut 24.90. Elbavölgyi vasut 126.40. Londoni váltóár 204.15. Bécsi bankjegyesület 127.60. Villamos részvény —. 3%-os magyar aranykölcsön —. 4 2/3%-os ezüstjárdék 97.85. 4%-os magyar aranyjárdék 98.85. Osztrák hitelrészvény 226.50. Osztrák-magyar államvasut 149.30. Északnyugati vasut 119.40. Bécsi váltóár 848.83. Párisi váltóár 810.25. Unio bank —. Alpeisi bányarészvény 246.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, márc. 27. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Aranybank január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 226.50. Osztrák-magyar államvasut 149.10. Déli vasut 25.80. Osztrák aranyjárdék 95.50. Olasz járadék —. Laura-kohó 188.80. Harpen 183.50. Discont 181.25. Alpeisi 188.50. Bécsi bankjegyesület 214.30.

Hamburg, március 27. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüstjárdék 97.80. 1800. sorsjegy 140.75. Déli vasut 25.—. 4%-os osztrák aranyjárdék 100.45. Osztrák hitelrészvény 226.30. Osztrák-magyar államvasut 148.50. Olasz járadék 95.60. 4%-os Magyar aranyjárdék 98.50. Az irányzat nyugodt.

Páris, március 27. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —. 4%-os osztrák aranyjárdék 101.—. Osztrák Länderbank 481.—. 3%-os francia járadék 101.35. Ottomobank 545.—. 3 1/2%-os francia járadék 102.82. Alpeisi bányarészvény —. Déli vasut 138.—. 4%-os magyar aranyjárdék 99.50. Párisi bankrészvény 1074.—. Olasz járadék 95.70. Francia törleszt. járadék —. Osztrák földhitelintézet részvény 1291. Török dohányrészvény 320.—. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 27. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 88—90 fillérg. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 98—98 fillérg. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 88—90 fillérg. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) —90—92 fillérg. Közép (páronként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 88—90 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 88—88 fillérg.

Sertéslétszám 1901. március 25. napján volt készlet 41.140 darab. — 1901. március 26. napján felhajtott 351 darab. 1901. március 26. napján elszállított 361 darab. 1901. március 27. napjára maradt készletben 41.130 darab.

Napirend.

Napirend: Csütörtök, március 28. Római katolikus: Sixtus p. ág. — Protestáns: Gedeon. — Görög-ország: (március 15.) Agp. — Zsidó: Nisan S. — Nap két: 5 óra 31 percek. — Nyugszik: 6 óra 07 percek. — Hold két: délelőtt 11 óra 39 percek. — Nyugszik délután 1 óra 59 percek. A miniszterelnök nem fogad. A közlekedési miniszter fogad délután 4 órakor. Az igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor. A kecselészeti elnöke fogad délután 2 órakor. A földművelésügyi miniszter fogad délután 1/2 órakor. Az osztályosjárték hűadása délelőtt 9 órakor. Nemzeti Múzeum. Természettud. tár. Nyitva van d. e. 9 órától 1 óráig. — Többi társai 1 korona befelépődjál megtekinthetők. Országos Képtár az akadémiában zárva. Tekonológiai iparmúzeum nyitva van délelőtt 9 órától 12 óráig, d. u. 2 órától 5-ig, ugyanott varrógép kiállítás este 7—9-ig.

Országos Magyar Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat által bazarja d. e. 9—1-ig. Mezőgazdasági Múzeum (kereskedelmi 72. nyitva délelőtt 9—1 óráig. Földtani Intézet múzeuma (Szt. István ut. 14.) nyitva délelőtt 10 órától 1-ig. Diktalanul. Kereskedelmi múzeum zárva. Szabadalmi iroda (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig. Az Akadémia Goethesobója zárva. Múzeum könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—7-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5-ig.

Iparművészeti múzeum könyvtára nyitva délelőtt 10 órától 12 óráig és délután fél 7-16 fél 9-ig. Magyar kir. statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szaknyelvtár VII. Kerepesi-ut. 22. sz. Hivatalos órák: délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, (a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a háziipari kiállítás, melyben az üzletvezetőség áruállításokat is eszközöl) a városi iparszarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 27. —

Kinevezések. A kassai kir. ítélőtábla elnöke Oravecz Sándor és Taub József végzett joghallgatókat a kassai kir. ítélőtábla kerületében ideiglenes minőségben díjaz joggyakorokkóká; a fő- és székvaros pénzügyigazgatószék Berezély Boldizsár és Jacob László díjazott gyakornokokat segélynyújtás foglalkozási adóhivatali gyakornokká nevezte ki; az igazságügyminiszter Okolicsny Lajos zombori kir. törvényszék aljegyzőt a zombori kir. járásbírószékhez, Kovács Gyula zombori kir. járásbírószék aljegyzőt pedig a zombori kir. törvényszékhez helyezte át.

Névváltoztatások. A belügyminiszter megengedte, hogy Herschovits Antal (Akos) budapesti lakos Horvátra, Kopruvancz Máté Szemlaken állomásozó m. kir. csendőrkárolyi, kiskőrű Deutsch Ödön gyulafehérvári lakos Deákra, Gerslikovics Géza (Gerson) zsjutai lakos, valamint kiskőrű gyermekei Salamon, Jent, Jichok, Elizk (Izská), Zsani, Selma (Szure), Regina és Róza Garalda, kiskőrű Schachter Bódog zsolnai lakos Székelyre, Waldmann Miksa kiscuconyhegyi tanító Erdőse, Grünberger Zoltán lengyelországi lakos Galambra változtathassa vezetéknévét.

Pályázatok. Adószámítéleti számtanácsosi, — két adószámítéleti számvizsgálói, — adószámítéleti I. oszt. szántistvis, — adószámítéleti számvizsgálói, — II. oszt. adóveghajtói és egy vízvezetékli segédraktárnoki állásra Budapesti székesfőváros tanácsánál április 25-ig; — tanácsnoki, — árvaszéki bírói, — tanács és árvaszéki I. oszt. jegyzői, — II. oszt. jegyzői, — I. oszt. fogalmazói, — II. oszt. fogalmazói és fogalmazó-gyakornoki állásokra Budapest székesfőváros tanácsánál április 20-ig; — járási irnoki állásra Deesen április 10-ig.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, március 27.

A maximum Európa nyugati széléit borította el és egy másik maximum északrafelől nyomul be Orszországra. Köszöttek az egész kontinenset depressziók borítják, amelyeknek centrumai Finnországban, Danubián és Magyarországon vannak.

Az idő, a keleti maximum környékét kivéve, mindenütt borús, szel és csapadékos volt. A hőmérséklet északrafelől tovább süvített. Nálunk tegnap este nyugatról havazás indult meg, mely mára az ország legnagyobb részére hiterjedt. A hőmérséklet nem változott.

Különs. Hűvös és helyenkint még csapadékos idő várható.

Viz állás.

Hely	Már. 26. m. óra	Már. 27. m. óra	Tíznap	M. óra	
				M. óra	M. óra
Duna	Schling	0.49 0.10	M. Scipio	0.75	0.80
	Pannón	2.23 2.49	Tokoháza	0.70	0.70
	Lina	0.26 0.26	V. Szencsény	0.24	0.68
	Bécs	0.43 0.26	Tokaj	0.38	0.58
	Pozsony	2.28 0.—	Tisza-Türed	0.36	0.24
	Komárom	3.32 3.45	Budak	0.23	0.18
	Budapest	3.38 3.32	Csongrád	0.52	0.59
	Pácz	0.21 3.59	Eszék	0.72	0.57
	Mohács	4.93 5.04	Török-Bassa	5.09	4.96
	Gombos	5.43 5.43	Tyul	5.27	5.28
	Ujvárt	4.39 4.73	Óndava	0.70	0.70
	Pancsova	6.25 6.24	Magy. Hód	0.32	0.29
	Oroszva	4.85 0.—	Bodrog Zemplén	3.77	5.91
Morva	Magyarfalva	3.28 3.29	Sajó	2.66	2.79
Vág	Zselica	0.69 0.52	Hernád H-Nemzet	0.63	1.61
	Trancsen	0.78 0.84	Beregyi	0.25	0.18
	Szék	1.15 1.23	Beregyi	0.49	0.49
Rába	St.-Gothárd	0.10 0.16	Körös	0.—	0.—
	Sárvár	0.38 0.58	N.-Várad	0.28	0.38
	Győr	2.29 2.84	Belyence	0.63	0.12
Dráva	Pöstyén	0.— 1.03	Tenke	0.31	0.34
	Zalkány	0.— 0.20	Gurshonó	0.56	0.53
	Bárcs	0.20 0.64	Borosjenő	0.44	0.61
	Kőszeg	2.24 3.16	Béke	2.14	2.71
Mura	M.-Szerdah.	0.— 0.32	Gyoma	4.45	0.—
Észvá	Zágráb	1.14 1.14	M. Pétervárad	1.18	1.54
	Szilok	5.10 5.74	Branjica	1.60	2.42
	Milovica	6.33 6.39	Soborsin	0.—	0.—
	Dobó	6.51 0.76	Arad	1.26	1.25
	Budapest	1.38 2.05	Mátyás	3.19	8.—
Kraszna	N.-Maffény	0.— 0.—	Temes K.-Kistály	1.29	1.30
Latoros	Munkács	0.80 0.30	Hegyk.	1.02	1.—
Lubora	Homonca	0.39 0.40	Temesvár	0.—	0.—
Ung	Ugvár	0.49 0.44	Hecskerek	1.48	1.44

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyháziak, valamint más hitelképes egyének kedvező feltételek mellett kapnak szállásigazgatmányú asztalos- és kárpóztatóbateroktat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz.

Sas-bécs szék, I. em.

Adószámítás 28 kr. levéljegy bontásához ottan bontatva küld felül cég B. osztály. 5167

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1901. március hó 28-án.

Először:

Lujza.

Zenés dráma 4 felvonásban (öt lépben.) Szövegét és zenéjét írta: Charpentier Gusztáv. Fordította: Várady Sándor.

Személyek:

Lujza	Kaczer M.	Munkavezető	Györgyné
Anyja	Bartolucci	Inasleány	Váradi M.
Atyja	Beek	Gyönyör urfi	
Julien	Kerész	A bolondok	Déri
Margit	Kobler	pápa	
Irma	Szilágyiné	Dalköltő	Kiss B.
Gertrud	Várent	Diák	Strósz
Kamilla	Pewny	Festő	Ney B.
Bianche	Berts	Szobrász	Juhász
Madeleine	Semsey	Fiatl poéta	Gábor
Suzanne	Kaon	Rongyszedő	Szendrői
Eliz	Rotter	Csavargó	Kornai

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. március hó 28-án.

Rablék.

Dráma 3 felvonásban. Írta Ferenczy Ferenc.

Személyek:

Szentmiklósy G.	Vizváriné	Csató Alán	Beregi
Fabian Ella	Márkus	Téry István	Szöke
Mariska	Ligeti	Kiss Kálmán	Rózsahegy
Anna	Demjén	Jónás	Stoll

Utána:

Kacagó nők.

Vigjáték 1 felvonásban.

Kezdete 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. március hó 28-án.

Molnár László bucsufelőlptével.

Aranyskedalom.

Látványos alkalmi játék, nyolc képműveléssel és tánccal. Írták: Beüthy László és Rákosi Viktor. Zenéjét összerendezte Fekete József.

Kezdete 7 1/2 órakor.

Jegyek a M. Kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedésében Kosuth Lajos utca 4. sz. és Andrássy-út 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon)

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. március hó 28-án.

Ocskay brigadéros.

Színmű prólogussal, 4 felv. Írta Hercegy Ferenc.

Személyek:

Ocskay László	Fenyvesi Dili	B. Lenkey H.
Tisza Iona	Csúlag T. A. palóc	Szerémy
Tisza Jutka	Nógrádi Szőnyei Gál	
Pyber	Hegedüs Tarsis	Bihari
Ozeróczy	Kazalicsky Ocskay Sándor	Tapolozai
Jávorka	Góth Kőnigsegg	Balassa

Kezdete 7 1/2 órakor.

NEPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. március hó 28-án.

Z. Bárdy Gabi bucsufelőlptével.

A modell.

Operette 3 felvonásban. Írták Leon Viktor és Held Lajos. Fordították Ruitka György és Makai Emil. Zenéjét szerzte Suppé Ferenc.

Személyek:

Colotta	Bárdy G. Nicoló	Kovács
Silvia	Krecsónyi Clava	Ujvári
Stella	Harmat Madrini	Delli
Sturio	Németh Martinezza	Erdélyi
Tantini	Kenedich	

Kezdete 7 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1901. március hó 28-án.

Spanyolország.

Írta Pokár Gyula.

Kezdete 7 1/2 órakor.

KISFALUDY-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. március hó 28-án.

Liliomfi.

Eredeti vigjáték 3 felvonásban. Írta Szigligeti Ede. Zenéjét szerzte Szerdahelyi József.

Kezdete 7 1/2 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. március hó 28-án.

A kaméliás hölgy.

Dráma 5 felvonásban. Írta: Ifj. Dumas Sándor, fordította Szemere Attila.

Személyek:

Duval A.	Mihályi	Varille	Gyenes
Duval G.	Szacsavay	Az orvos	Mészáros
Rieux	Császár	Arthur	Faludi
Saint Gaudens	Gabonyi	Valentín	Narcsisz
Gustave	Náday B. Jean		Deák
Giray	Hotényi	Gauthier M.	Polgár I.

Kezdete 7 órakor.

Dr. Dreiszker József
VIZGYÓGYINTÉZETE

KÖZEEGEN, (Vas megye) vasúti állomás.
Rendszer Priessnitz és Kneipp.
Gondos orvosi felügyelet.
Teljes ellátás vizkúrral hetenként 50 korona.
Prospektus bérmenve.

Somossy-Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárműtás 7-kor. Kezdete 8-kor.

A kitünő márciusi műsor utolsó hete!

Mr. JUDGE ALASKA

az 6 kitérőben idomított tengeri főkapitány.

Hansen Dagmar The Arley's

a dán szépség kózmikus bioykitések

Ármin Káthe és József

a „Fährmann Henschel” parodiával.

Tipp-Topp hármas

eredeti angol énekesnők és táncosnők.

Ugyint az összes művészek.

Szombaton, március hó 30-án

Amon Ferenc dalkózmikus

tiszteletestélye, nagy díszelőadással.

Először:

„Strauss az Olympusban.”

Nagy kiállításos operetti Ármin Józseftől.

Ezen estély tiszta jövedelmének 50 százalékát a budapesti szegényeknek adományozza.

Jegyek elővételben kaphatók Weisz A. nagyüzésdjében, Károly-körút 26., tőzsde Andrássy-út 26. és 38. sz. alatt ugyint a Somossy Mulató-pénztáránál.

FOLIES CAPRICE.

Ma:

„Gebrüder Zifferblatt”

Est megelőzi:

„Der Aushilfsgargon”

és

„Végrehajtás akadályokkal.”

Jászay Mimi

a kitünő énekesnő fellépte.

Cigányzene reggeli 5 óráig a pompás

téli kertben.

Petánovits

„Metropole-szálloda”

VII. kerület, Kerepesi-út 58. szám.

Ma nagy hangverseny

Pongrácz Lajos

kolozsvári zenekara által.

Zágráb, 1901. márc. 17.

Az üzemeltetőség.

Apólya, szepit az arohört, elővöltja a májfoltot, szepit, pattanásokat, bőrtájkákat és az arenek bált és üdéséget ad.

Próbátégely 50 fillér, nagy tégely 1.20.

BUDAPEST,

Városi gyógyszerár

Váci-utca.

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Dr. Budai József

Atlanti történetek.

(Tízennégy elbeszélés)

Írta: VIRTÉR FERENC.

Ára: 2 korona.

Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában. Két korona és 40 fillér beküldése után portamentosen elküldjük.

Magy. kir. Államvasutak. Csetév. Zágráb.

Pályázati hirdetmény.

Vrbovec és Jaska állomásainkon lévő egyegy darab 4-6 mt. átmérőjű és összesen mintegy 10733 kgr. súlyu 2 drb ócska fordítókorong vasanyagát értékesíteni óhajtjuk.

Felvetjük ennélfogva mindazokat, kik ezen vasanyag megvételére pályázni óhajtanak, miszerint a megvételre vonatkozó és 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatukat a borítékban alkalmazzák követhető felirattal: „Ajánlat 4945/901. Zü. számhoz, ócska vasanyag megvételére” legkésőbb f. év április hó 15-éig, déli 12 óráig üzletvezetésünk I. d) osztályánál benyújtandó, vagy posta úján beküldjék. Később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A 2 drb fordítókorong közül egyiket Vrbovec, másikat Jaska állomáson bérmentve adjuk el a koronát a vevő fel a koronákat saját költségén kocsiba rakatni és elszállíttatni.

Az ajánlattevőnél tehát utóbbi körülmény figyelembe vétele mellett (100 kmgknt) átveendő meg az ajánlati egységár és az számokban és szóval is tüntetendő ki az ajánlatban.

Zágráb, 1901. márc. 17.

Az üzletvezetéség.

Elégedetlenség lehetetlen!

Meg nem felelőért a pénz kifogás nélkül visszatadik.

Havelok gallérral 9 frt, Felöltő 9 frt, Loden-öltöny 15 frt (mindez tiszta gyapjuból). Rothberger Jakab eszsz. és kir. udvari ruhaszállító, Budapest, IV. Váci-utca 6. sz.ám.

Köbányai POLGÁRI serfőző-t-t.

Központ: Köbánya, Maglód-út 17.

Városi iroda: Népszínház-utca 22. sz.

Budapest 1896: Diszoklevél. Páris Grand Prix (Gömgasagbó kitüntetések).

ajánlja elismert kitünő, pasturisált

palacksöreit,

(eredeti töltés a serfőződében)

Dupla Malátasört,

Szt. István védjegygyel.

Ajánlják: Angyán, Elischer, Hercegl, Kéthi, Korányi, Lauffenauer és Liebmann egyetemi tanár urak.

Kapható minden fűszer- és csomag-dületben és kávéházban. — Nagyobb vevőknek közvetlen szállítás a serfőződében.

AKAR ÖN

jó és mégis olcsó ruhákat venni? Ugy forduljon az ujonnan nyitott

férfi- és gyermekruhaárúhához

Kerepesi-út 10. szám (Síp-utca sarok)

hol szükségleteit beszerezheti.

Felöltő . . . . . 8.- frttól feljebb

Öltönyök . . . . . 8.- " "

Gyermeköltönyök . . . . . 4.- " "

Szövetkosztümök . . . . . 1.50 " "

Mérték utáni megrendelések azonnal elkészítettnek.

MENDEL MANÓ, Kerepesi-út 10.

SZABADALMAK

gyorsan és lelkismeretesen készkölöztetnek.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 17.

Találmányok finanszírozása és értékesítése.

Védjegyek bejegyztetésére. • Telefon 59-79. • Felvilágosítás ájtalan.

A legolcsóbb szabott árak! Wolf Jakab

férfi- és fiuruha nagyáruháza

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 22.

(a Kereskedelmi Bank mellett).

Saját készítményü

Tavaszi és nyári divatöltönyök a legdivatosabban 12 forinttól

elkészítve feljebb

Felöltők " 12 "

Jaquet és Fer. Józsz. öltönyök " 25 "

Ulsterek " 15 "

Raglan " 20 "

Tavaszi és nyári nadrágok " 4 "

A legdiv. selyem-mellény különlegességek 4 "

Legnagyobb választék valódi angol, francia és hani szövetekben. — Mérték szerinti megrendelések 24 óra alatt pontosan eszkölöztetnek.

A legolcsóbb szabott árak!

A hét színházi műsora.

	Nemzeti színház	M. Kir. Operaház	Vigszínház	Népszínház	Magyar Színház
Péntek	A bor (először)	Nincs előadás	Ocskay brigadéros	Cirkusz-élet	A postás fiu
Szombat	A bor (másodsor)	Lujza (másodsor)	Énekek-éneke A farkas	Cirkuszélet	A csárda virága
d. n.	Faust		Osztrigás Mici	Felhő Klári	A postás fiu
Vasárnap este	A bor (harmadsor)	Álarcos bál	Ocskay brigadéros	San-Toy	A csárda virága

!! Most jelent meg !!

III-ik olcsó kiadásban

Dr. Kiss Arnold

veszprémi főorvos

„MIRIAM”

című imádkozó könyve, zsidó

nyelvi száma. —

Ára minden vásárlásnál 3 korona 40 fillér.

Kapható:

KÖVES BELA könyvtárban

Veszprémben

